

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI

**Grupy Kapitałowej
Zakładów Tłuszczowych „Kruszwica” S.A.**

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku

ZAWARTOŚĆ:

1. PRODUKTY I TOWARY SPRZEDAWANE PRZEZ GRUPĘ	5
2. INFORMACJE O RYNKACH ZBYTU I ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA.....	9
3. WAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU	10
4. AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY	11
5. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE LUB KAPITAŁOWE GRUPY	13
6. TRANSAKCJE ZAWARTE PRZEZ GRUPĘ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI, NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE.....	13
7. ZNACZĄCE UMOWY DLA DZIAŁALNOŚCI GRUPY	13
8. INFORMACJE O ZACIĄGNIĘTYCH I WYPOWIEDZIANYCH UMOWACH DOTYCZĄCYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK.....	14
9. INFORMACJE O UDZIELONYCH POŻYCZKACH.....	15
10. INFORMACJE O UDZIELONYCH I OTRZYMANÝCH PORĘCZENIACH I GWARANCJACH	15
11. WPŁYWY Z EMISJI	15
12. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK.....	15
13. CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻENIA.....	15
14. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI, OKREŚLENIE EWENTUALNYCH ZAGROŻEŃ.....	15
15. OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH	16
16. OCENA CZYNNIKÓW I NIETYPOWYCH ZDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI W 2019 ROKU Z OKREŚLENIEM STOPNIA WPŁYWU TYCH CZYNNIKÓW LUB NIETYPOWYCH ZDARZEŃ NA OSIĄGNIĘTY WYNIK	17
17. CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU GRUPY ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY	17
18. STRATEGIA ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ DZIAŁANIA PODJĘTE W RAMACH JEJ REALIZACJI.....	18
19. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM GRUPY	18
20. UMOWY ZAWARTE MIĘDZY GRUPĄ A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI, PRZEWIDUJĄCE REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BĘZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA GRUPY PRZEZ PRZEJĘCIE	18
21. WYNAGRODZENIA, NAGRODY I INNE KORZYŚCI OTRZYMANE PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE GRUPĘ	19
22. INFORMACJE O ŁĄCZNEJ LICZBIE I WARTOŚCI NOMINALNEJ WSZYSTKICH AKCJI GRUPY ORAZ AKCJI I UDZIAŁÓW W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH GRUPY, BĘDĄCYCH W POSIADANIU OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH EMITENTA.....	19
23. INFORMACJE O ZNANYCH SPÓŁCE UMOWACH W WYNIKU KTÓRYCH MOGĄ W PRZYSZŁOŚCI NASTĄPIĆ ZMIANY W PROPORCJACH POSIADANYCH AKCJI PRZEZ DOTYCHCZASOWYCH AKCJONARIUSZY LUB OBLIGATORIUSZY	19
24. INFORMACJE O SYSTEMIE KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH.....	19
25. WSKAZANIE POSTĘPOWAŃ TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	19
26. NABYCIE AKCJI WŁASNYCH.....	19
27. INFORMACJE O POSIADANYCH PRZEZ GRUPĘ ZAKŁADACH.....	19
28. INFORMACJE O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH W ZAKRESIE RYZYKA ORAZ PRZYJĘTYCH PRZEZ GRUPĘ CELACH I METODACH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	20
29. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKTYWÓW I PASYWÓW SKONSOLIDOWANEGO BILANSU, W TYM Z PUNKTU WIDZENIA PŁYNNOŚCI GRUPY.....	20
30. WAŻNIEJSZE ZDARZENIA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ ORAZ WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA W ROKU.....	23
31. OPIS STRUKTURY GŁÓWNYCH LOKAT KAPITAŁOWYCH LUB GŁÓWNYCH INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH DOKONANYCH W RAMACH GRUPY	23
32. OPIS ORGANIZACJI KAPITAŁOWEJ EMITENTA ZE WSKAZANIEM JEDNOSTEK PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI ORAZ OPIS ZMIAN W ORGANIZACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA WRAZ Z PODANIEM ICH PRZYCZYŃ	23
33. CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA.....	23

34. OPIS ISTOTNYCH POZYCJI POZABILANSOWYCH W UJĘCIU PODMIOTOWYM, PRZEDMIOTOWYM I WARTOŚCIOWYM	23
35. INFORMACJE O UMOWACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKĘ DOMINUJĄCĄ Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	23

OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE STOSOWANIA PRZEZ ZT „KRUSZWICA” S.A. ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO W 2020 ROKU

SPRAWOZDANIE NA TEMAT DANYCH NIEFINANSOWYCH ZT „KRUSZWICA” S.A. ZA 2020 ROK

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2020 roku, jak również na dzień 31 grudnia 2019 roku, w skład Grupy Kapitałowej ZT „Kruszwica” S.A. (dalej: Grupa Kapitałowa lub Grupa) wchodziły Zakłady Tłuszczowe „Kruszwica” S.A. (dalej: Spółka, ZT Kruszwica lub Jednostka dominująca) jako podmiot dominujący oraz spółka zależna, ZTK Property Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej: ZTK PM).

ZTK PM prowadzi działalność wyłącznie w zakresie świadczenia usług zarządzania nieruchomościami. Poniżej przedstawiono dane finansowe ZTK PM.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	2020-12-31	2019-12-31
	tys. PLN	tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	562	641
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	159	433
Długoterminowe aktywa finansowe	4	4
Aktywa trwałe	725	1 078
Należności z tytułu dostaw i usług	23	200
Należności pozostałe	1	68
Krótkoterminowe aktywa finansowe	3	7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	70 213	69 429
Aktywa obrotowe	70 240	69 704
Aktywa razem	70 965	70 782
Kapitał podstawowy	75 417	75 417
Zyski zatrzymane	(4 677)	(4 799)
Kapitał własny	70 740	70 618
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	115	115
Zobowiązania długoterminowe	115	115
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	27	13
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	61	35
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	22	1
Zobowiązania krótkoterminowe	110	49
Pasywa Razem	70 965	70 782

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Za okres zakończony	Za okres zakończony
	2020-12-31	2019-12-31
	tys. PLN	tys. PLN
Pozostałe przychody operacyjne	2 061	1 991
Przychody ogółem	2 061	1 991
Koszty ogólnego zarządu	744	623
(Zyski) / straty z wyceny instrumentów pochodnych oraz różnic kursowych	(17)	67
(Zyski) / straty na sprzedaży środków trwałych i inne koszty związane ze środkami trwałymi	(4)	(9)
Pozostałe koszty operacyjne	1 174	1 006
Koszty ogółem	1 897	1 687
Zysk/(Strata) operacyjny	164	304
Przychody finansowe	333	1 009
Koszty finansowe	-	-
Zysk/(Strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem	497	1 313
Podatek dochodowy	275	122
Zysk/(Strata) netto	222	1 191
Całkowite dochody ogółem	222	1 191

W zawiązku z nieistotnym wpływem danych ZTK PM. na prezentowane w niniejszym Sprawozdaniu z działalności dane oraz wskaźniki finansowe Zarząd podjął decyzję o prezentowaniu danych w układzie skonsolidowanym.

Oświadczenie dotyczące stosowania przez Spółkę zasad ładu korporacyjnego oraz Sprawozdanie na temat danych niefinansowych, stanowiące wyodrębnioną część niniejszego sprawozdania z działalności prezentują dane w odniesieniu do ZT „Kruszwica” S.A.

Zarząd uważa, iż tak zaprezentowane informacje finansowe spełniają wymogi prezentacyjne zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz paragrafem 70 Rozporządzenia Ministra finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisanych prawa państwa niebędącego państwem członkowskim z dnia 29 marca 2018 roku.

Na mocy paragrafu 71, punkt 8 Rozporządzenia Ministra finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisanych prawa państwa niebędącego państwem członkowskim z dnia 29 marca 2018 roku, niniejsze sprawozdanie obejmuje swoim zakresem (i) sprawozdanie Zarządu z działalności Zakładów Tłuszczowych „Kruszwica” S.A i (ii) sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ZT „Kruszwica” S.A. oraz zawiera dane finansowe skonsolidowane metodą pełną, dla Grupy Kapitałowej ZT „Kruszwica” S.A.

Na podstawie art. 55 ust. 2c Ustawy o rachunkowości Zarząd Jednostki Dominującej sporządza odrębne sprawozdanie Grupy Kapitałowej na temat informacji niefinansowych.

1. PRODUKTY I TOWARY SPRZEDAWANE PRZEZ GRUPĘ

(określenie wartościowe i ilościowe oraz udział poszczególnych produktów, towarów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup w sprzedaży Grupy ogółem, a także zmiany w tym zakresie)

Informacje o produktach, towarach i usługach Grupy

Zakłady Tłuszczowe „Kruszwica” S.A. są zintegrowanym pionowo producentem wyrobów na bazie tłuszczów roślinnych. Działalność podstawowa Spółki obejmuje: pozyskiwanie oleju z nasion rzepaku, rafinację (oczyszczanie) olejów roślinnych pochodzących z produkcji własnej oraz z zakupu, przetwórstwo olejów i tłuszczów roślinnych w celu zmiany ich właściwości fizyko-chemicznych (utwardzanie, estryfikacja) oraz produkcję margaryn, tłuszczów i olejów roślinnych. Spółka sprzedaje wyroby oraz produkty uboczne pochodzące z każdego etapu produkcji oraz prowadzi sprzedaż towarów zakupionych u innych wytwórców.

Opis podstawowych wyrobów i produktów ubocznych wytwarzanych przez ZT Kruszwica:

<u>Oleje konfekcjonowane</u>	butelkowane oleje roślinne sprzedawane w opakowaniach jednostkowych o pojemności nieprzekraczającej 10 litrów, przeznaczone dla odbiorców indywidualnych (konsumentów).
<u>Margaryny konsumenckie</u>	jadalne emulsje tłuszczowo-wodne o zawartości tłuszczu 20-82%, przeznaczone do użycia w gospodarstwach domowych, opakowane w folię lub w plastikowe kubki, o wadze do 1 kg.
<u>Margaryny profesjonalne</u>	emulsje tłuszczowe o zawartości tłuszczu 60-83%, przeznaczone do dalszego przetwarzania w przemyśle cukierniczym i piekarskim, konfekcjonowane w płyty lub bloki o wadze 10-20 kg.
<u>Tłuszcze profesjonalne</u>	tłuszcze 100%-owe (rafinowane, frakcjonowane, przeestryfikowane, uwodornione i ich mieszaniny) o zróżnicowanych cechach i aplikacjach, dedykowane głównie do przemysłu: spożywczego, cukierniczego i mleczarskiego, dostarczane luzem w cysternach lub blokach o masie 10-20 kg.
<u>Oleje surowe i rafinowane</u>	oleje roślinne (głównie olej rzepakowy), różniące się stopniem oczyszczenia, sprzedawane luzem dla producentów bio-komponentów oraz przemysłu spożywczego.
<u>Śruta rzepakowa</u>	produkt uboczny powstający w procesie przerobu nasion roślin oleistych, stanowiący komponent do produkcji pasz. Odbiorcami śruty rzepakowej na rynku krajowym są głównie producenci pasz oraz gospodarstwa hodowlane, a na rynkach zagranicznych głównie firmy handlowe.

Analiza wyników sprzedaży w 2020 roku

	2020			Zmiana w stosunku do roku poprzedniego		
	tys. PLN	tys. ton	Udział (*)	tys. PLN	tys. ton	Udział (*)
Oleje surowe i rafinowane	1 133 338	314,94	26,20%	-61 171	-38	-3,05%
Śruta rzepakowa	564 518	606,45	50,46%	40 677	19	1,75%
Oleje konfekcjonowane	627 690	119,79	9,97%	76 600	8	0,69%
Margaryny konsumenckie	317 870	57,76	4,81%	-8 554	-2	-0,19%
Margaryny profesjonalne	90 372	23,87	1,99%	-1 133	0	0,00%
Tłuszcze profesjonalne	188 913	45,13	3,76%	23 811	5	0,39%
Pozostałe	33 889	33,95	2,82%	-5 465	5	0,41%
Razem Sprzedaż	2 956 590	1 201,89	100,00%	64 766	-4	0,00%
<i>W tym sprzedaż krajowa produktów</i>						
Oleje surowe i rafinowane	847 262	235,04	19,56%	-53 233	-32	-2,56%
Śruta rzepakowa	351 830	377,08	31,37%	-65 728	-91	-7,45%
Oleje konfekcjonowane	554 167	105,29	8,76%	73 254	9	0,76%
Margaryny konsumenckie	202 262	40,25	3,35%	-13 580	-3	-0,21%
Margaryny profesjonalne	76 079	20,12	1,67%	-3 125	-1	-0,04%
Tłuszcze profesjonalne	156 775	38,48	3,20%	16 690	3	0,28%
Pozostałe	15 239	31,71	2,64%	2 017	7	0,55%
Razem Sprzedaż Krajowa	2 203 613	847,97	70,55%	-43 705	-107	-8,67%
<i>W tym eksport produktów</i>						
Oleje surowe i rafinowane	89 975	24,52	2,04%	-9 121	-5	-0,40%
Śruta rzepakowa	212 688	229,37	19,08%	106 405	110	9,21%
Oleje konfekcjonowane	73 174	14,43	1,20%	7 945	0	0,02%
Margaryny konsumenckie	40 278	11,34	0,94%	4 176	0	0,04%
Margaryny profesjonalne	14 294	3,75	0,31%	1 992	0	0,04%
Tłuszcze profesjonalne	20 865	4,21	0,35%	-4 152	-1	-0,09%
Pozostałe	1 252	0,29	0,02%	-428	0	-0,01%
Razem Sprzedaż eksportowa	452 525	287,91	23,95%	106 816	105	8,81%
<i>W tym sprzedaż towarów</i>						
Oleje surowe i rafinowane	196 101	55,37	4,61%	1 184	-1	-0,09%
Oleje konfekcjonowane	349	0,07	0,01%	-4 599	-1	-0,10%
Margaryny konsumenckie	75 330	6,17	0,51%	851	0	-0,02%
Tłuszcze profesjonalne	11 273	2,44	0,20%	11 273	2	0,20%
Pozostałe	17 398	1,95	0,16%	-7 054	-2	-0,13%
Razem Sprzedaż towarów	300 451	66,01	5,49%	1 671	-2	-0,14%

* udział ilości sprzedaży produktu w ilości sprzedaży ogółem

Oleje konfekcjonowane

W 2020 roku Spółka sprzedała łącznie prawie 120 tys. ton własnych olejów konfekcjonowanych, o 8 tys. ton więcej niż w roku ubiegłym. Wzrost w wolumenie sprzedaży w pierwszej połowie 2020 roku był spowodowany wybuchem pandemii oraz zamknięciem placówek gastronomicznych, co przeniosło oraz zwiększyło użycie i konsumpcję olejów w gospodarstwach domowych. Wzrost wolumenu dotyczył produktów markowych. W drugiej połowie roku, wzrost wartości sprzedaży olejów konfekcjonowanych był spowodowany głównie wzrostem cen surowców. Wg instytutu badawczego Niesen, udział Spółki w krajowym rynku olejów konfekcjonowanych w 2020 roku wzrósł do poziomu 37,6% z poziomu 35,4% w 2019 roku.

W kategorii olejów konfekcjonowanych Spółka koncentrowała działania na marce Kujawski, poprzez:

- wspieranie marki Kujawski w mediach, w tym w TV,
- rozwój sprzedaży olejów premium marki Kujawski – oleje tłoczone na zimno, oleje z ziołami, olej Kujawski 3 ziarna – poprzez rozwój dystrybucji, działania w punktach detalicznych, dodatkowe punkty i formaty ekspozycyjne,

- kontynuację kampanii społecznościonej (CSR) - Z Kujawskim Pomagamy Pszczołom. W związku z pandemią i ograniczonymi możliwościami działań w terenie oraz z okazji 10 rocznicy powstania programu, działania w ramach programu miały bardziej charakter informacyjny i edukacyjny.

Marka Kujawski jest najbardziej dostępną marką (w największej liczbie sklepów) w kategorii olejowej (wg Nielsen; grudzień 2020).

Powołując się na dane instytutu badawczego Nielsen, w okresie od stycznia do grudnia 2020 roku, wartość rynku olejów konfekcjonowanych (wraz z oliwami) w Polsce wzrosła o ponad 7%, a pod względem ilościowym zanotował wzrost o ponad 15%. Powodami wzrostu ilościowego było przeniesienie konsumpcji do gospodarstw domowych (pandemia) oraz wzrost cen olejów roślinnych na rynkach światowych.

Margaryny konsumenckie

W 2020 roku Spółka sprzedała łącznie około 58 tys. ton własnych margaryn konsumenckich, co w porównaniu do ubiegłego roku jest spadkiem o 2 tys. ton. 70% całkowitej sprzedaży produktów i towarów w tym segmencie trafiło na rynek krajowy. Eksport produktów wyniósł 11,3 tys. ton. Głównymi rynkami zbytu dla sprzedaży eksportowej były: Gruzja, Węgry, Słowacja, Macedonia, kraje bałtyckie oraz Izrael.

Portfolio margaryn konsumenckich Spółki, oprócz marek własnych oraz tzw. Private Label (marki kluczowych sieci handlowych), obejmuje również marki należące do siostrzanej spółki Bunge Polska sp. z o. o. („Bunge Polska”), na mocy zawartej w 2010 roku umowy o współpracy, w ramach której nastąpiła integracja działalności handlowej, dystrybucyjnej i marketingowej obydwu spółek w zakresie sprzedaży produktów Bunge Polska. Głównymi markami Bunge Polska dystrybuowanymi przez Spółkę są **Optima**, **Masmix**, **Pyszny Duet** oraz **Finuu**.

Główną przyczyną spadku sprzedaży margaryn konsumenckich było kurczenie się rynku margaryn i miksów. Mniejsze zainteresowanie konsumentów kategorią margaryn i miksów związane było z pogłębiającą się od kilku lat zmianą preferencji konsumenckich, spowodowaną głównie niską ceną masła. Nie bez znaczenia były również takie czynniki jak pandemia, ograniczenia w handlu oraz zmniejszająca się powierzchnia ekspozycji margaryn na półkach sklepowych.

Strategia Spółki w segmencie margaryn konsumenckich opierała się w głównej mierze na kontynuacji rozwoju dwóch marek margarynowych z segmentu mainstream: **Smakowita** i **Slyne MR** oraz dwóch marek z segmentu premium: **Optima** i **Finuu**.

W efekcie kontynuacji budowania wartości tych produktów, Spółka konsekwentnie wspiera portfolio marki **Smakowita** poprzez umacnianie wizerunku i świadomości marki w mediach klasycznych takich jak TV oraz digitalowych. Komunikacja Smakowitej podkreśla smak i wysoką jakość produktu wskazując na korzystne atrybuty produktowe pochodzące z ziaren olejów roślinnych. W roku 2020 dokonaliśmy rewitalizacji architektury portfolio marki Smakowita oraz wprowadziliśmy dla wariantu „de Luxe” opakowanie przyjazne środowisku o zredukowanej o 30% ilości plastiku.

Marka **Slyne MR** jest najbardziej dynamicznie rosnącą marką na rynku margaryn. Dzięki swej tradycyjnej, niezmiennej od pokoleń recepturze, nie tylko umacnia swoją jakość wśród lojalnych konsumentów, ale konsekwentnie zdobywa także nowych odbiorców. W 2020 Spółka wzmacniała relacje marki z konsumentem poprzez telewizyjną kampanię sponsoringową, organizowanie konkursów oraz promocji konsumenckich dedykowanych do klientów sieci handlowych.

W 2020 roku kontynuowaliśmy rozwój segmentu margaryn prozdrowotnych, której sprzedaż utrzymuje się na stabilnym poziomie. W 2020 roku Spółka wspierała markę Optima Cardio w mediach takich jak TV oraz digitalowych. Marka otrzymała również wsparcie promocyjne w postaci promocji konsumenckich. Opakowanie całego portfolio marki Optima jest przyjazne dla środowiska i w pełni nadaje się do recyklingu, a 53% kubka pochodzi z recyklingowego materiału.

Spółka koncentrowała się również na rozwoju marki **Finuu**, która jest odpowiedzią na rosnące potrzeby konsumentów związane z zakupem żywności naturalnej, jak najmniej przetworzonej. Finuu jest najbardziej dynamicznie rozwijającą się marką w portfolio Spółki i liderem w swoim segmencie. W 2020 roku do oferty miksów maślanego Finuu dodaliśmy nowość, Finuu o większej gramaturze 350g.

W roku 2020 Spółka sprzedawała także produkty typu marki własne dla kluczowych sieci handlowych w Polsce i za granicą.

Na krajowym rynku margaryn i miksów roślinnych można wyodrębnić trzy segmenty, dla których kluczowym kryterium podziału jest cena:

- a) segment Premium, do którego należą marki: Optima, Finuu

Optima – margaryny funkcjonalne (prozdrowotne, obniżające poziom cholesterolu, utrzymujące prawidłowe ciśnienie krwi), takie jak **Optima Cardio** i **Optima Cardio Potas+** oraz produkty profilaktyczne **Optima Omega 3**, **Optima Neuro**, **Optima Osteo**. Marce **Optima** towarzyszyła kampania marketingowa realizowana w telewizji, radiu, internecie i materiałach POS, aktywnie wspierana przez akcje trade-marketingowe.

Finuu – to pierwszy w portfelu margaryn miks masła i naturalnych olejów: rzepakowego i lnianki, dzięki czemu łączy w sobie jakość masła i bogactwo kwasów tłuszczowych Omega3. W roku 2020 marka **Finuu** była reklamowana w telewizji, w Internecie i na materiałach POS oraz obecna była w licznych promocjach handlowych.

- b) segment Mainstream, w którym Spółka oferuje konsumentowi m.in. takie marki jak: **Smakowita, Słynne MR, Pyszny Duet** oraz margaryny kostkowe „Z Kruszwicy”. Działania marketingowe w tym segmencie koncentrowały się głównie na rozwoju marki **Smakowita**, która jest wiodącą marką w portfelu produktowym Spółki. W 2020 roku prowadzone były działania komunikujące zalety marki i portfolio w telewizji i w Internecie. Całość tych działań została wzmocniona w punktach sprzedaży licznymi promocjami handlowymi. Bardzo dynamicznie rośnie marka **Słynne MR** zyskując klientów we wszystkich kanałach sprzedażowych. Komunikacja tej marki skupiała się na kampanii sponsoringowej w TV, na działaniach konkursowych i promocyjnych w punktach sprzedaży detalicznej.
- c) segment Economy, oferujący produkty, dla których kluczowym kryterium wyboru jest cena. W segmencie tym Spółka dostarczała na rynek margarynę Ewa.

Z perspektywy zastosowania margaryn konsumenckich, krajowy rynek margaryn i miksów dzieli się na dwie kategorie:

- a) produkty do smarowania pieczywa (w kubkach), w ramach którego Spółka oferowała m.in. takie marki jak: **Smakowita, Optima, Masmix, Słynne MR, Pyszny Duet, Finuu, Naturima, Ekstra Pomorski, Ewa**;
- b) margaryny do celów kulinarnych (w kostkach), przeznaczone głównie do wypieku ciast, smażenia i gotowania. Spółka oferowała konsumentom m.in. takie marki jak **Palma z Kruszwicy, Mleczna z Kruszwicy** oraz **Zwykła z Kruszwicy**, jak również **Słynne MR**.

W opinii instytutu badawczego ACN, w skumulowanym okresie od listopada 2019 roku do grudnia 2020 roku, rynek margaryn i miksów konsumenckich w Polsce uległ zmniejszeniu o 7% pod względem ilościowym i 6% pod względem wartościowym, w stosunku do porównywalnego okresu poprzedniego. Łączny udział marek ZT Kruszwica i Bunge Polska sp. z o. o. (ZT „Kruszwica” jest wyłącznym dystrybutorem produktów tej spółki) w rynku margaryn i miksów, w okresie listopad 2019 – grudzień 2020, wyniósł 28,9% (Nielsen, dane w ujęciu wolumenowym). Pozycja rynkowa ZT Kruszwicy jest rosnąca; zmiana o 1 p.p. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego.

Margaryny i Tłuszcze Profesjonalne

W roku 2020 Spółka dostarczyła 69 tys. ton margaryn i tłuszczów dla profesjonalnych odbiorców i był to wynik o 6,8% wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym. Spadek wolumenów sprzedaży odnotowano jedynie w kategorii tłuszczów w blokach sprzedawanych w kanałach HoReCa i Cukiernie. Było to spowodowane zamknięciem restauracji i cukierni przez pandemię COVID-19. Sprzedaż margaryn profesjonalnych utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym, natomiast w pozostałych kategoriach sprzedaż wzrosła w stosunku do roku ubiegłego.

Spółka kontynuuje proces umacniania pozycji lidera na rynku margaryn profesjonalnych w sektorze rzemiosła cukierniczego, rozwijając program dedykowany środowisku cukierniczo-piekarskiemu – Akademia Mistrza. Spółka aktywnie buduje pozycje i rozwija sprzedaż w kanale HoReCa (hotele, restauracje, catering), edukując i wspierając rozwój rynku poprzez platformę komunikacyjną „smazymy.com”

Oleje surowe i rafinowane

W 2020 roku Spółka sprzedała łącznie 314,94 tys. ton olejów surowych i rafinowanych, tj. 38 tys. ton mniej niż w 2019 roku, z czego wolumen sprzedaży eksportowej zmniejszył się o 5 tys. ton, a krajowej o 33 tys. ton. Spadek sprzedaży spowodowany był głównie znacznie niższym zaolejeniem nasion rzepaku w stosunku do roku 2019 oraz wzrostem sprzedaży olejów konfekcjonowanych.. Znaczna część oleju wyprodukowana przez Spółkę (około 72%) trafiła na rynek w postaci surowej lub rafinowanej, natomiast pozostała ilość została sprzedana w postaci produktów konsumenckich. W dalszym ciągu zdecydowana większość olejów surowych i rafinowanych kierowana jest do odbiorców na rynku krajowym.

Krajowy popyt na oleje roślinne luzem nieco zwiększył się, głównie za sprawą zwiększonego popytu na olej rafinowany.

Śruta Rzepakowa

Wielkość sprzedaży śruty rzepakowej w 2020 roku wyniosła 606,45 tys. ton i była wyższa o 19 tys. ton w stosunku do sprzedaży w 2019 roku. Wzrost wartości sprzedaży śruty rzepakowej (+40,7 mln PLN) spowodowany był wzrostem produkcji, jak również wzrostem ceny jednostkowej śruty rzepakowej na rynku.

2. INFORMACJE O RYNKACH ZBYTU I ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA

Rynki zbytu

(podział na rynki krajowe i zagraniczne, określenie uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców, nazwy (firmy), udział w sprzedaży, formalne powiązania ze Spółką odbiorców, których indywidualny udział osiąga co najmniej 10 % przychodów ze sprzedaży ogółem)

Produkty Konsumenckie

W 2020 roku Spółka realizowała sprzedaż olejów i margaryn konsumenckich na rynku krajowym poprzez wszystkie istotne kanały dystrybucji, zarówno pośrednie (dystrybutorzy) jak i bezpośrednie (sieci handlowe).

Sprzedaż olejów konfekcjonowanych (wraz z markami własnymi dostarczonymi do sieci handlowych) prowadzona była w większości w kanale nowoczesnym. Wyroby Spółki w 2020 roku były dostępne w sklepach, które odpowiadają za 95% obrotów kategorii olejowej w Polsce. Wg AC Nielsen, najbardziej dostępną marką był Olej Kujawski.

Spółka prowadziła również sprzedaż olejów konfekcjonowanych na rynkach eksportowych: kraje bałtyckie, Izrael, Rumunia, Węgry, Finlandia, oferując produkty pod markami własnymi i markami innych firm grupy Bunge w Europie.

Produkty Profesjonalne

Sprzedaż margaryn i tłuszczów profesjonalnych na terenie Polski prowadzona była poprzez sieć około 65 wyspecjalizowanych dystrybutorów, dostarczających produkty do zakładów cukierniczych i piekarni, oraz małych i średnich zakładów przetwórstwa spożywczego (38 dystrybutorów). Sprzedaż na rynek HoReCa odbywała się za pośrednictwem 25 dystrybutorów.

Sprzedaż produktów profesjonalnych dla dużych odbiorców branży spożywczej realizowana była bezpośrednio ze Spółki.

Eksport margaryn i pozostałych tłuszczów profesjonalnych realizowany był wspólnym kanałem dystrybucji, z dostawą do około 40 klientów na terenie Europy. W 2020 roku Spółka zintensyfikowała działania na rynkach: Czech, Słowacji, Węgier, Bułgarii, Rumunii i Krajów Nadbałtyckich.

Oleje surowe i rafinowane rzepakowe

W 2020 roku oleje surowe były dostarczane przede wszystkim do krajowych producentów biokomponentów. Niewielka ilość oleju surowego została sprzedana do Niemiec.

W 2020 roku Spółka utrzymała wiodącą pozycję dostawcy oleju dla rodzimego przemysłu biopaliw.

Zdecydowana większość olejów rafinowanych luzem trafiała na rynek polski, na którym głównymi odbiorcami były duże zakłady przemysłu spożywczego. W niewielkich ilościach oleje rafinowane eksportowane były na Litwę oraz Łotwę.

Śruta Rzepakowa

W czerwcu 2020 roku uległa zmianie umowa pomiędzy Spółką a Bunge Handelsgesellschaft mbH zarejestrowaną w Polsce, w wyniku której sprzedaż śruty rzepakowej odbywa się bezpośrednio do spółek zagranicznych. W związku z tą zmianą nastąpił spadek sprzedaży śruty rzepakowej na rynku krajowym, a wzrosła sprzedaż eksportowa.

Głównym krajowym odbiorcą śruty rzepakowej w 2020 roku był przemysł paszowy.

Źródła zaopatrzenia

(informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi z określeniem uzależnienia od jednego lub więcej dostawców, nazwy (firmy), udział w zaopatrzeniu, formalne powiązania ze Spółką dostawców, których indywidualny udział osiąga co najmniej 10 % przychodów ze sprzedaży ogółem)

Rzepak

Podstawowym surowcem w procesie produkcji olejów, margaryn i tłuszczów roślinnych są nasiona rzepaku, które Spółka nabywała na podstawie umów sprzedaży zawieranych z producentami rzepaku, grupami producenckimi oraz firmami handlowymi. W 2020 roku nasiona skupowane były na terenie całej Polski. W uzupełnieniu krajowego skupu w 2020 roku Spółka importowała również nasiona pochodzące z Chorwacji, Czech, Rumunii, Węgier i Słowacji.

Inne Oleje roślinne

Oleje roślinne pochodzenia tropikalnego są podstawowym surowcem przy produkcji margaryn i tłuszczów oferowanych przez Spółkę.

W 2020 roku Spółka zaopatrywała się głównie w oleje rafinowane pochodzenia tropikalnego, takie jak olej palmowy rafinowany, stearyna i oleina palmowa, olej kokosowy oraz olej z ziaren palmy, które nabywano w europejskich rafineriach na terenie Holandii i Niemiec. ZT Kruszwica importowała również olej słonecznikowy, głównie z Węgier, Austrii i Rumunii.

3. WAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Prace projektowe dotyczyły szeroko rozumianego rozwoju produktów konsumenckich i profesjonalnych. Realizację prac w każdym ze wspomnianych obszarów nadzorowały struktury organizacyjne w Spółce.

Dział R&D, B2C oraz Dział Aplikacji i Wsparcia Technicznego B2B prowadził projekty badawczo-rozwojowe obejmujące m.in. nowe produkty, modyfikacje istniejących produktów, usługi, serwis oraz wsparcie techniczno-technologiczne zarówno na rzecz Spółki jak i innych podmiotów w Grupie Bunge.

Prowadzone działania badawczo – rozwojowe dotyczyły:

- a) Projektów zarówno NPD (New Product Development) jak i RENO (modyfikacja / ulepszenie bieżących produktów w celu dodania nowej wartości do produktu lub / i redukcji kosztów). Zespoły projektowe są interdyscyplinarne, złożone z lokalnych lub / i europejskich zasobów ludzkich.

Portfel projektów 2020, uwzględniający projekty innowacyjne jak i renowacyjne:

- portfel projektów segmentu margarynowego (B2C): 23 projektów
  - portfel projektów kategorii olejowej (B2C): 15 projektów,
  - portfel projektów kategorii B2B: 23 projektów.
- b) Współpracy z firmą Bunge Polska sp. z o. o. w zakresie szeroko rozumianych zagadnień inżyniersko – procesowych, w tym:
    - modyfikacji receptur do przyjętych rozwiązań technicznych,
    - weryfikacji rozwiązań techniczno–technologicznych procesu produkcyjnego,
    - monitorowania produkcji.
  - c) Harmonizacji produkcji produktów konsumenckich, modyfikacji i optymalizacji receptur oraz opakowań w celu poprawy efektu ekonomicznego.
  - d) Współpracy z sieciami dyskontowymi w obszarze istniejących i nowych produktów oraz opakowań.
  - e) Współpracy w badaniach panelu ekspertów sensorycznych dla nowych projektów.

Ponadto, wzorem lat ubiegłych, w 2020 roku w ramach bieżącej działalności Spółka współpracowała z uznanymi zewnętrznymi jednostkami oraz ośrodkami badawczymi, m.in. z: Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego Oddział Przetwórstwa Tłuszczów Warszawa, Politechniką Gdańską.

Spółka w 2020 roku kontynuowała projekty B2B w zakresie tworzenia optymalnych receptur, ukierunkowanych na produkty SG, niskotransowe, niewodornione, niepalmowe oraz wprowadzenia nowych produktów (olej kukurydziany) i opakowań, a także wsparcia technicznego i technologicznego dla wybranych kluczowych klientów Spółki. W 2020 roku Spółka również intensyfikowała prace związane z rozwojem rynku eksportowego.

Spółka w 2020 roku kontynuowała projekty B2C w zakresie tworzenia nowych produktów oraz ulepszenia bieżących produktów portfela margarynowego jak i olejowego.

Dodatkowo Spółka współpracowała z zewnętrznymi podwykonawcami w celu rozszerzenia portfela marki.

4. AKTUALNA I PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY

Podstawowe wielkości ekonomiczne	2020	2019	Zmiana	
			PLN'000	%
Sprzedaż wolumen (tys. Ton)	1 202	1 206	-4	0%
Przychody ze sprzedaży produktów i towarów	2 956 590	2 891 807	64 783	2%
Koszty wytworzenia produktów i koszty sprzed. towarów	2 662 314	2 573 396	88 918	3%
Koszty sprzedaży	162 614	158 527	4 087	3%
Koszty ogólnego zarządu	38 475	30 987	7 488	24%
(Zyski) / straty z tytułu instrumentów pochodnych i różnic kursowych	13 068	-5 160	18 228	-353%
Zysk brutto ze sprzedaży	294 276	318 411	-24 135	-8%
Marża brutto na sprzedaży	10,0%	11,0%	-1,1%	
Zysk z kontynuowanej działalności operacyjnej	78 657	137 048	-58 391	-43%
% sprzedaży	2,7%	4,7%	-2,1%	
EBITDA ⁽¹⁾	108 860	165 386	-56 526	-34%
% sprzedaży	3,7%	5,7%	-2,0%	
Zysk przed opodatkowaniem	76 532	135 607	-59 075	-44%
Rentowność brutto sprzedaży	2,6%	4,7%	-2,1%	
Zysk netto	60 558	108 119	-47 561	-44%
Rentowność netto sprzedaży	2,0%	3,7%	-1,7%	
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-66 423	6 633	-73 056	-1101%
Aktywa trwałe na koniec okresu	343 904	335 743	8 161	2%
Aktywa obrotowe na koniec okresu	867 879	757 913	109 966	15%
Kapitały własne na koniec okresu	804 007	797 168	6 839	1%
Średni kapitał pracujący ⁽²⁾	531 342	465 453	65 889	14%
dni sprzedaży ⁽³⁾	66	59	7	11%
Kredyty i pożyczki na koniec okresu ⁽⁴⁾	111 725	10 011	101 714	1016%
ROA ⁽⁵⁾	5,30%	9,90%	-4,6%	-46%
ROE ⁽⁶⁾	7,60%	14,00%	-6,4%	-46%

Legenda:

(1) Zysk z kontynuowanej działalności operacyjnej + Amortyzacja

(2) Średni stan na podstawie danych kwartalnych Aktywów obrotowych–Zobowiązania krótkoterminowe + Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek

(3) Średni kapitał pracujący / przychody ze sprzedaży produktów i towarów *365 dni

- (4) Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek + Długoterminowe kredyty i pożyczki
- (5) Zysk netto/ średni stan aktywów (bilans otwarcia, bilans zamknięcia)
- (6) Zysk netto /średni stan kapitałów własnych (bilans otwarcia, bilans zamknięcia)

Wynik finansowy ZTK PM nie wyływa istotnie na sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy.

Wynik finansowy Grupy 2020 roku jest pod znaczącym wpływem wyniku segmentu Food, gdzie okres pandemii wpłynął na bardzo dobre wyniki sprzedaży olejów konfekcjonowanych. W przypadku segmentu Agri, marża na przerobie nasion rzepaku utrzymywała się poniżej wyników uzyskiwanych w roku ubiegłym. Głównym powodem tego stanu było niższe zaolejenie nasion rzepaku oraz niższa premia olejowa przy sprzedaży biodiesla.

Wartość przychodów ze sprzedaży produktów i towarów w 2020 roku, w porównaniu do roku ubiegłego, wzrosła o 64,8 mln PLN (+2%). Powodem tej zmiany był głównie wzrost wolumenów sprzedaży olejów konfekcjonowanych oraz śrutu rzepakowej, który łącznie spowodował wzrost wartości sprzedaży o 117,3 mln PLN.

Spadek wartości sprzedaży zanotowały natomiast oleje surowe i rafinowane (-5%), margaryny konsumenckie (-3%) oraz margaryny profesjonalne (-1%), na łączną kwotę 70,9 mln PLN.

W 2020 roku, wolumen sprzedaży kształtował się na podobnym poziomie co w 2019 roku i wyniósł 1.202 tys. ton. Wraz ze wzrostem wartości sprzedaży wzrosła łączna wartość kosztu wytworzenia sprzedanych produktów i kosztu sprzedanych towarów (+3%), co w rezultacie pozwoliło Grupie osiągnąć zysk brutto ze sprzedaży na poziomie 294,3 mln PLN, a marżę brutto na poziomie 10,0% (rok 2019 odpowiednio: 318,4 mln PLN i 11,0%).

Koszty sprzedaży w 2020 roku wyniosły 162,4 mln PLN i wzrosły o 4,1 mln PLN. Również koszty ogólnego zarządu zanotowały wzrost, z kwoty 31,0 mln PLN w 2019 roku do 38,5 mln PLN w 2020 roku.

W okresie sprawozdawczym 2020 roku Grupa wykazała stratę z tytułu wyceny instrumentów pochodnych i różnic kursowych w wysokości 13,1 mln PLN (w 2019 roku 5,2 mln PLN zysku). Wynik ten obejmuje: 1,5 mln PLN zysku na niezrealizowanych i zrealizowanych różnicach kursowych (w 2019 roku zysk 0,3 mln PLN), 7,7 mln PLN straty na towarowych instrumentach zabezpieczających i pozycji zabezpieczanej (w 2019 roku strata 1,4 mln PLN) oraz 6,9 mln PLN straty na walutowych instrumentach zabezpieczających (w 2019 roku zysk 6,1 mln PLN).

Opis celów stosowania instrumentów zabezpieczających oraz sposób ich ewidencji zaprezentowano w Notach Nr 35 i 36 Sprawozdania Finansowego.

Zysk z działalności operacyjnej w 2020 roku ukształtował się na poziomie 78,7 mln PLN i był o 58,4 mln PLN niższy (43%) w stosunku do zysku z działalności operacyjnej za 2019 rok. Analogicznie, spadł wskaźnik EBITDA z poziomu 165,4 mln PLN do 108,9 mln PLN. Relacja tego wskaźnika do przychodów ze sprzedaży uległa pogorszeniu w porównaniu do roku ubiegłego (3,7% w 2020 roku do 5,7% w 2019 roku).

Przepływy pieniężne w działalności operacyjnej w 2020 roku wykazują ujemną wartość 66,4 mln PLN (w 2019 roku wartość dodatnia: 6,6 mln PLN).

Wartość przepływów pieniężnych w działalności operacyjnej w okresie sprawozdawczym 2020 roku kształtowana była głównie przez następujące zdarzenia:

- a) wzrost wartości zapasów o 112,3 mln PLN dotyczy głównie nasion rzepaku;
- b) wypracowanie zysku netto w wysokości 60,6 mln PLN,
- c) amortyzacja okresu 30,2 mln PLN,
- d) wzrost wartości należności o 24,1 mln PLN.

W ramach działalności inwestycyjnej, podobnie jak w poprzednim roku, Grupa wykazała ujemne przepływy środków pieniężnych, w wysokości 35,6 mln PLN (2019: 33,4 mln PLN).

W ramach działalności finansowej, Grupa wykazała dodatnie przepływy środków pieniężnych, w wysokości 32,8 mln PLN (w 2019 ujemne przepływy: 53,2 mln PLN), co było spowodowane, głównie, wpływem pożyczki (101,6 mln PLN).

Na dzień bilansowy Grupa wykazała ujemne przepływy pieniężne netto w wysokości 69,2 mln PLN, wobec ujemnych przepływów pieniężnych netto w wysokości 80,0 mln PLN na koniec 2019 roku.

Wartość wolnych środków pieniężnych na koniec roku 2020 wyniosła 84,7 mln PLN, wobec 154 mln PLN na koniec roku ubiegłego.

Grupa posiada płynność finansową zachowując zdolność do bieżącego regulowania swoich zobowiązań.

Wartość majątku trwałego Grupy na koniec 2020 roku wyniosła 343,9 mln PLN i była wyższa o 8,2 mln PLN w porównaniu z końcem roku 2019. Zmiana jest głównie wynikiem działalności inwestycyjnej Spółki.

Aktywa obrotowe Grupy na koniec roku 2020 osiągnęły wartość 867,9 mln PLN i były wyższe, w relacji do końca roku 2019, o 110 mln PLN.

Główne zmiany wartościowe w strukturze aktywów obrotowych dotyczą zapasów (wzrost o 112,3 mln PLN). Zmiany w wartości zapasów spowodowane są głównie zwiększeniem stanu zapasów nasion rzepaku.

Wskaźnik rentowności aktywów Grupy w 2020 roku, w relacji do roku ubiegłego, spadł o 4,6 punktu procentowego, do poziomu 5,3%, tak samo jak wskaźnik rentowności kapitału – spadek o 6,4 punktu procentowego.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za 2020 roku nie nastąpiły istotne zmiany w poszczególnych kategoriach wartości aktywów i pasywów, które wynikałyby ze zdarzeń innych jak opisane powyżej.

W najbliższym okresie Grupa nie przewiduje istotnych zmian w aktywach i pasywach, innych niż te, które wynikają z bieżącej działalności.

W 2020 roku Grupa terminowo regulowała własne zobowiązania i realizowała zamierzone przedsięwzięcia.

5. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE LUB KAPITAŁOWE GRUPY

(Informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Grupy z innymi podmiotami oraz określenie głównych inwestycji krajowych i zagranicznych (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza grupą kapitałową oraz opis metod ich finansowania)

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania jedynym akcjonariuszem ZT „Kruszwica” S.A. jest podmiot prawa holenderskiego – Koninklijke Bunge Besloten Vennootschap (KBBV) z siedzibą w Rotterdamie, Holandia, który posiada 22.986.949 akcji, co stanowi 100 % kapitału zakładowego oraz tyle samo uprawnień do wykonywania głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Zmiany w akcjonariacie Spółki są wynikiem wezwania ogłoszonego przez KBBV w dniu 9 grudnia 2020 roku oraz przymusowego wykupu akcji, który miał miejsce w dniu 4 marca 2021r. W wyniku tych operacji spółka KBBV osiągnęła 100% udział w kapitale ZT „Kruszwica” S.A.

Podmiotem dominującym w stosunku do KBBV jest firma Bunge Cooperatief U.A. z siedzibą w Rotterdamie, w Holandii. Podmiotem dominującym wobec Bunge Cooperatief U.A. jest firma Bunge Limited z siedzibą pod adresem Clarendon House, 2 Church Street, Hamilton, HM 11, Bermudy i głównym biurem w St. Louis, w stanie Missouri, w Stanach Zjednoczonych.. Od 2001 roku akcje Bunge Limited są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Nowym Jorku.

Działalność Grupy Bunge obejmuje:

Grupa Bunge prowadzi działalność w ponad 40 krajach świata, zatrudniając 23 tysiące pracowników. Zakres biznesu Grupy obejmuje m.in.

- globalne przetwórstwo nasion oleistych i produkcję olejów roślinnych i mączek białkowych,
- globalne przetwórstwo zbóż,
- sprzedaż opakowanych olejów roślinnych na całym świecie,
- produkcję i sprzedaż mąk pszennych, mieszanek piekarniczych i suchych wyrobów z kukurydzy mielonej w Ameryce Północnej i Południowej,
- produkcję cukru i etanolu w Brazylii, niedawno utworzono spółkę BP Bunge Bioenergia.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał zakładowy spółki zależnej ZTK PM nie uległ zmianie i wynosił 75.417.000 PLN oraz dzielił się na 1.508.340 udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy. Spółką dominującą wobec ZTK PM jest ZT Kruszwica, która posiada 1.508.340 udziałów, co stanowi 100,00% w kapitale zakładowym.

Szczegółowe informacje na temat transakcji Grupy z podmiotami powiązanymi zostały szczegółowo opisane w Nocie Nr 33 w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy za rok 2019.

6. TRANSAKCJE ZAWARTE PRZEZ GRUPĘ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI, NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE

(Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez Spółkę z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe, wraz z ich kwotami oraz informacjami określającymi charakter tych transakcji)

W 2020 roku Grupa nie zawierała transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach, które odbiegałyby od rynkowych.

7. ZNACZĄCE UMOWY DLA DZIAŁALNOŚCI GRUPY

(Informacje o umowach znaczących dla działalności Grupy, w tym znanych Spółce umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami) oraz umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji)

Na potrzeby niniejszej sekcji, jako kryterium uznania umowy za znaczącą przyjęto:

- a) wartość powyżej 10% przychodów netto ze sprzedaży produktów i towarów w roku obrotowym 2020, tj. 295,7 mln PLN – dla umów handlowych (zakupu surowców, materiałów oraz sprzedaży produktów i towarów) zawieranych w ramach regularnej działalności Grupy;
- b) wartość powyżej 10% kapitałów własnych, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 - dla pozostałych typów umów. Kapitał własny Spółki dominującej na koniec grudnia 2020 roku wyniósł 804 mln PLN.

Wg powyższych kryteriów Spółka dominująca nie zawarła znaczącej umowy w 2020 roku.

8. INFORMACJE O ZACIĄGNIĘTYCH I WYPOWIEDZIANYCH UMOWACH DOTYCZĄCYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK

Na dzień 31.12.2020 roku Grupa wykazała zadłużenie z tytułu pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami w walucie EUR i PLN o równowartości 111,7 mln PLN.

Umowa z Koninklijke Bunge B.V. ze Spółką dominującą

W dniu 7 lipca 2014 r. zawarta została Umowa pożyczki krótkoterminowej („Revolving credit facility agreement”) pomiędzy Spółką dominującą (pożyczkobiorca) i Bunge Finance B.V., z siedzibą w Rotterdamie, Holandia (pożyczkodawca).

Umowa przewiduje maksymalny poziom zadłużenia o równowartości 350 mln USD, przy czym pożyczka może być udzielana w walutach: PLN, USD i EUR. Pożyczka jest oprocentowana na poziomie właściwej międzybankowej stopy procentowej, powiększonej o marżę. Termin umowy pożyczki uzgodniony został na okres do końca 2014 roku, przy czym Umowa będzie automatycznie przedłużona na okres trzech miesięcy, o ile strony umowy pisemnie nie wypowiedzą warunków umowy w terminie 30 dni przed upływem terminu ważności umowy. Spółka dominująca korzysta z klauzuli automatycznego przedłużenia umowy.

Zaciągnięcie pożyczki ma na celu sfinansowanie bieżącej działalności operacyjnej Spółki dominującej, głównie skupu nasion rzepaku, podstawowego surowca do produkcji olejów jadalnych.

W 2019 roku oprocentowanie pożyczki oparte było głównie w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę.

Wszelkie rozliczenia w ramach umowy pożyczki dokonywane są z częstotliwością dzienną. Salda zamknięcia głównych rachunków bankowych Spółki podlegają automatycznemu procesowi transferu na rachunek bankowy pożyczkodawcy celem redukcji zadłużenia na koniec tego samego dnia. Służy to zmniejszeniu kosztów finansowych i pozwala w sposób bardziej efektywny korzystać z posiadanych zasobów pieniężnych. W przypadku nadwyżki wypłat nad wpływami debetowe saldo rachunków głównych Spółki dominującej staje się automatycznie kwotą ciągnięcia zwiększającego zaangażowanie Spółki dominującej z tytułu pożyczki.

W związku z przejściem spółki Bunge Finance B.V. przez spółkę Koninklijke Bunge B.V., mającym miejsce w dniu 01.01.2016 roku, stroną w/w umowy pożyczki jest spółka Koninklijke Bunge B.V., z siedzibą w Rotterdamie, Holandia.

Umowa z Koninklijke Bunge B.V. z ZTK Property Management sp. z o. o.

W dniu 6 grudnia 2016 roku została Umowa pożyczki krótkoterminowej („Revolving credit facility agreement and deposit agreement”) pomiędzy ZTK Property Management (pożyczkobiorca) i Koninklijke Bunge B.V., z siedzibą w Rotterdamie, Holandia (pożyczkodawca). Na podstawie tej umowy Koninklijke Bunge B.V. udzieliła ZTK Property Management sp. z o.o. pożyczki w kwocie 1 MLN USD z przeznaczeniem na finansowanie kapitału obrotowego Spółki, przy czym Spółka ma możliwość uzyskania pożyczki w walucie PLN. Pożyczka jest oprocentowana na poziomie stawki Libor, powiększonej o marżę. Termin umowy pożyczki uzgodniony został na okres od 1 grudnia 2016 roku do 1 stycznia 2018 roku. Umowa pożyczki będzie automatycznie przedłużona na okres trzech miesięcy, o ile strony umowy pisemnie nie wypowiedzą warunków umowy w terminie 30 dni przed upływem terminu ważności umowy. Spółka korzysta z klauzuli automatycznego przedłużenia umowy.

		wg umowy			na 31.12.2020
		dane w tys.	waluta	termin spłaty	tys. PLN
Koninklijke Bunge B.V.	Rotterdam, Holandia	350 000	USD lub ekwiwalent	odnawialna	111 725
Koninklijke Bunge B.V.	Rotterdam, Holandia	1 000	USD lub ekwiwalent	odnawialna	-
Razem		351 000	USD lub ekwiwalent		111 725

9. INFORMACJE O UDZIELONYCH POŻYCZKACH

(Informacje o udzielonych pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych jednostkom powiązanim Grupy, z podaniem co najmniej ich kwoty, rodzaju i wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności)

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa nie miała należności z tytułu udzielonych pożyczek.

10. INFORMACJE O UDZIELONYCH I OTRZYMANYCH PORĘCZENIACH I GWARANCJACH

W 2020 roku na zlecenie Spółki dominującej banki współpracujące wystawiły następujące gwarancje bankowe:

Nazwa banku	Siedziba	Numer gwarancji	Kwota udzielonej gwarancji		Termin ważności
			Kwota	Waluta	
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	GK18-1100012	782 250	PLN	29/04/2022
Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Warszawa	GK19-1580005	264 207	PLN	04/06/2021

Gwarancje GK18-1100012 i GK19-15820005 wystawione zostały na rzecz Agencji Rezerw Materiałowych.

W dniu 17 listopada 2016 roku Spółka udzieliła poręczenia za potencjalne zobowiązania reprivatyzacyjne spółki ZTK Property Management sp. z o.o., wynikające z umowy sprzedaży nieruchomości, położonych w Warszawie, przy ul. Radzywińskiej, do łącznej maksymalnej wartości 5,5 mln PLN, zawartej przez spółkę ZTK Property Management. Poręczenie zostało udzielone do dnia 31 grudnia 2022 roku.

W dniu 11 sierpnia 2017 roku Spółka udzieliła poręczenia spółce zależnej ZTK Property Management sp. z o.o. do kwoty 600 tys. PLN, za wywiązanie się spółki zależnej ze zobowiązań wynikających z Umowy najmu pomieszczeń biurowych w Warszawie. Poręczenie jest skuteczne w okresie obowiązywania Umowy najmu, zawartej na czas określony do dnia 1 sierpnia 2021 roku lub do terminu jej rozwiązania.

11. WPLYWY Z EMISJI

(Opis wykorzystania przez Spółkę wpływów z emisji do chwili sporządzenia sprawozdania z działalności)

W 2020 roku Grupa nie emitowała akcji/udziałów.

12. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK

W 2020 roku Grupa nie publikowała prognoz finansowych.

13. CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻENIA

Czynniki ryzyka oraz zagrożenia zostały opisane w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy za rok 2020 w nocie nr 38.

14. OCENA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI, OKREŚLENIE EWENTUALNYCH ZAGROŻEŃ

(Ocena dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Spółka podjęła lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom)

Źródła finansowania działalności Grupy

Źródło	2020-12-31		2019-12-31		Zmiana	
	tys. PLN	%	tys. PLN	%	tys. PLN	p.p.
Kapitały własne	804 007	66,35%	797 168	72,89%	6 839	-6,54
Zobowiązania długoterminowe	18 091	1,49%	18 404	1,68%	-313	-0,19
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	111 725	9,22%	10011	0,92%	101 714	8,30
Zobowiązania krótkoterminowe	277 960	22,94%	268 073	24,51%	9 887	-1,57
R a z e m	1 211 783	100,00%	1 093 656	100,00%	118 127	

W strukturze źródeł finansowania działalności Grupy w 2020 roku kapitały własne w 66,4% stanowiły źródło finansowania działalności Grupy (2019 rok: 72,9%).

Na dzień 31.12.2020 roku Grupa wykazała zadłużenie z tytułu pożyczki wraz z naliczonymi odsetkami w walucie EUR i PLN o równowartości 111.725 tys. PLN (zadłużenie głównie spowodowane skupem nasion rzepaku).

Podobnie jak w latach ubiegłych, prezentowane w bilansie należności z tytułu dostaw nie obejmują wierzytelności objętych faktoringiem pełnym (bez regresu ryzyka do zbywcy). Wartość tych wierzytelności na koniec 2020 roku wyniosła 144,3 mln PLN i była na zbliżonym poziomie, w stosunku do końca roku 2019. Dzięki faktoringowi, jako źródłu finansowania działalności, Grupa poprawia swoją płynność finansową oraz redukuje ryzyko kupieckie.

Grupa posiada pełną zdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań. Wszelkie zobowiązania, zarówno w stosunku do dostawców, podmiotów powiązanych, banków jak i zobowiązania publiczno-prawne Grupa regulowała terminowo. Brak jest przesłanek, które mogłyby wskazywać na istnienie zagrożeń w tym zakresie.

15. OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH

(Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności)

Kluczowym elementem strategii inwestycyjnej Grupy w roku 2020 była optymalizacja infrastruktury produkcyjnej w segmencie wyrobów konsumenckich oraz przerobu nasion. Realizowane projekty inwestycyjne były ukierunkowane głównie na utrzymanie i poprawę niezawodności technicznej oraz redukcję kosztów wytwarzania. Nieodłącznym celem inwestycji było też spełnienie nowych wymogów legislacyjnych oraz poprawa stanu bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska. W 2020 roku nakłady inwestycyjne w majątek trwały, z wyłączeniem inwestycji kapitałowych w Grupie, zamknęły się wartością 39,83 mln PLN.

Przedmiotem realizowanych inwestycji były m.in.:

a) w Zakładzie w Brzegu:

- projekt ograniczenia zużycia energii poprzez optymalizację procesów energetycznych,
- wymiana kondycjonera nasion rzepaku wraz z odzyskiem ciepła z procesów,
- wymiana wydmuchiwarki butelek PET,
- rozbudowa bazy zbiorników i premixów olejowych,
- modernizacja ekstraktora,
- montaż kompresora, celem utrzymania stabilnej produkcji na linii PET.

b) w Zakładzie w Kobylnikach:

- wymiana wydmuchiwarki butelek PET,
- optymalizacja filtracji oleju węglem aktywowanym,
- optymalizacja procesu w Ekstrakcji,
- rozbudowa linii do pakowania butelek oleju,
- zabudowa stacji załadunku i rozładunku olejów rafinowanych w dziale Margarynowni,
- budowa pomieszczenia warsztatowo-magazynowego,
- wymiana wytwornicy pary w dziale Rafinerii.

W kolejnych latach Grupa planuje przede wszystkim inwestycje modernizacyjne i odtworzeniowe w ramach posiadanego rzeczowego majątku trwałego, bez udziału istotnych bezpośrednich inwestycji kapitałowych w innych podmiotach.

Plany inwestycyjne finansowane będą w pierwszej kolejności środkami własnymi (z zysków lat ubiegłych) oraz z dokonywanych odpisów umorzeniowych. Niezależnie od środków własnych, Grupa dysponuje możliwością pozyskiwania dodatkowych funduszy ze źródeł zewnętrznych w ramach niewykorzystanych limitów umów pożyczkowo-kredytowych. Jednakże, źródła te mogą stanowić wyłącznie sposób pokrywania wydatków inwestycyjnych. Strategią Grupy jest bowiem równoważenie bilansu poprzez pokrywanie długoterminowych aktywów adekwatną wielkością kapitałów własnych i/lub długoterminowych zobowiązań. Na chwilę obecną równowaga ta jest zachowana i brak jest przesłanek wskazujących na ryzyko jej istotnego naruszenia.

16. OCENA CZYNNIKÓW I NIETYPOWYCH ZDARZEŃ MAJĄCYCH WPŁYW NA WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI W 2020 ROKU Z OKREŚLENIEM STOPNIA WPŁYWU TYCH CZYNNIKÓW LUB NIETYPOWYCH ZDARZEŃ NA OSIĄGNIĘTY WYNIK

W strukturze przychodów ze sprzedaży produktów i towarów Grupy w 2020 roku nie odnotowano istotnych zmian w stosunku do roku ubiegłego. Największy wzrost wolumenów sprzedaży odnotowano w kategorii olejów konfekcjonowanych o 8 tys. ton oraz śrutę rzepakową o 19 tys. ton. Wzrost sprzedaży olejów konfekcjonowanych spowodowany jest większym zapotrzebowaniem gospodarstw domowych na oleje w czasie pandemii COVID-19. Margaryny konsumenckie oraz oleje surowe i rafinowane odnotowały łączny spadek wolumenów sprzedaży w wysokości 40 tys. ton. W wyniku zrealizowanej marży na sprzedaży, wartość sprzedaży produktów i towarów Spółki była o 64,8 mln PLN wyższa niż w roku poprzednim.

Czynnikiem istotnie wpływającym na wynik z działalności operacyjnej Grupy są zbiory nasion rzepaku w Polsce oraz krajach ościennych. Ilość zebranych plonów determinuje cenę zakupu surowca a tym samym ma znaczący wpływ na kształtowanie się poziomu realizowanej marży na sprzedaży, przede wszystkim wyrobów konsumenckich.

W związku ze stosunkowo wysoką podażą nasion rzepaku, Grupa nie miała problemu z pozyskaniem surowca na rynku krajowym.

Grupa nadal wykonuje postanowienia umów zawartych we wrześniu 2010 roku z Bunge Polska, na mocy których nastąpiła integracja działalności handlowej, dystrybucyjnej i marketingowej (umowy konsolidacji sprzedaży) obu podmiotów w zakresie sprzedaży produktów konsumenckich. W 2012 roku Grupa przejęła wszystkie umowy sprzedaży produktów Bunge Polska, stając się tym samym jedynym dystrybutorem produktów tej spółki.

W prowadzonej działalności Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne, których celem jest zabezpieczenie dwóch kluczowych, z perspektywy biznesu, rodzajów ryzyka: kursu wymiany walut oraz wahania cen surowców na rynkach międzynarodowych. Dla zabezpieczenia przed ryzykiem kursowym przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zakupami i sprzedażą, wyrażonych lub denominowanych w walutach obcych, jak również sald należności i zobowiązań, stosowane są walutowe kontrakty terminowe typu Forward. Dla ograniczenia ryzyka zmiany cen surowców, tym samym zapewnienia realizacji planowanych marż, Grupa zawiera terminowe kontrakty towarowe zabezpieczające ww. ekspozycję.

W 2020 roku Grupa zawierała umowy z dostawcami nasion rzepaku, które miały charakter towarowych instrumentów pochodnych, gdzie instrumentem bazowym były ceny giełdowe notowań z rynku MATIF. Dostawcy, w ramach ustalonego w umowie okresu, mają prawo wyboru dnia notowań rynku MATIF, ustalając tym samym ostateczną cenę sprzedaży nasion.

Dzięki powyższym instrumentom Grupa niweluje wpływ wahania cen produktów i surowców oraz kursów walut na wynik finansowy.

Grupa nie odnotowała innych czynników i nietypowych zdarzeń, które miałyby istotny wpływ na osiągnięte przez nią wyniki finansowe w okresie sprawozdawczym 2020.

17. CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU GRUPY ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY

(Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju oraz opis perspektyw rozwoju działalności Grupy co najmniej do końca roku obrotowego następującego po roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej)

Najbardziej istotne czynniki determinujące rozwój oraz wyniki finansowe Grupy to:

- a) koszt surowców – nasion rzepaku i olejów tropikalnych,
- b) dostępność nasion rzepaku,
- c) ceny sprzedaży oleju rzepakowego luzem,
- d) kompensacja wzrostu cen surowca wyższymi cenami produktów finalnych,

- e) ceny sprzedaży śruty rzepakowej,
- f) wolumen sprzedaży produkcji podstawowej,
- g) kursy walut.

Ceny zakupu głównych surowców wykorzystywanych przez Grupę są cenami określanymi na światowych giełdach towarowych. W przypadku produktów masowych Grupy (oleje luzem i śruta rzepakowa) ich ceny sprzedaży są ściśle skorelowane z cenami surowców, co w efekcie pozwala w znacznym stopniu kompensować wzrosty cen tych surowców. W przypadku produktów konsumenckich i profesjonalnych wrażliwość ich cen sprzedaży na zmianę cen surowców na rynkach światowych jest zdecydowanie mniejsza. Skutkuje to opóźnieniem kompensaty wyższych kosztów surowca wyższymi cenami sprzedaży produktów finalnych. Spowodowane jest to ograniczoną zdolnością konsumentów dla akceptacji podwyżek cen detalicznych nabywanych przez nich produktów. W przypadku natomiast spadku cen surowca, Grupa ma możliwość zdyskontowania efektu mniejszej wrażliwości cen sprzedaży wyrobów na zmianę cen surowców.

Przewiduje się, że głównymi czynnikami determinującymi wyniki finansowe Grupy w kolejnych latach będą: cena oraz dostępność nasion rzepaku z przyszłych zbiorów oraz zmiany cen olejów tropikalnych.

Istotnym czynnikiem mającym istotny wpływ na kształtowanie się przyszłych wyników Grupy są kursy walutowe. Umacnianie lub osłabianie się złotego adekwatnie poprawia lub pogarsza konkurencyjność produktów własnych Grupy na rynkach zagranicznych. Ponieważ ceny głównych surowców ustalone są na globalnych rynkach towarowych, efekt jakichkolwiek zmian w cenach potęgowany jest dodatkowymi możliwymi wahaniami kursów walut. Założywszy, że zmiany w cenach produktów konfekcjonowanych oferowanych przez Spółkę dominującą na rynku krajowym nie ulegają dynamicznym i znacznym zmianom, brak możliwie szybkiej reakcji na bieżące wahania kursów walut i związane z tym korekty cen produktów finalnych stanowią dla Grupy istotne ryzyko

Ze względu na istotnie zmniejszające się w ostatnich dwóch latach zapotrzebowanie na zewnętrzne środki finansowe, coraz mniejsze znaczenie na wyniki finansowe Grupy mają elementy polityki monetarnej.

Grupa konsekwentnie dąży do minimalizacji własnego kapitału obrotowego, głównie w celu ograniczenia zapotrzebowania na zewnętrzne źródła finansowania a tym samym do poprawy wskaźników efektywności oraz dochodowości, a także do zmniejszenia ekspozycji na wahania stóp procentowych na rynku międzybankowym.

18. STRATEGIA ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ ORAZ DZIAŁANIA PODJĘTE W RAMACH JEJ REALIZACJI

Strategia rozwoju Grupy koncentruje się na rozwoju jakościowym i ilościowym dwóch segmentów działalności, tj:

AGRI - w ramach tego segmentu Grupa zamierza umacniać swoją pozycję rynkową w dotychczasowych biznesach na rynku krajowym, tj. produkcji biopaliw i sprzedaży śruty rzepakowej, przy jednoczesnych inwestycjach w rozwój mocy produkcyjnych, zapewniających zwiększenie ich efektywności operacyjnej. Grupa będzie kontynuować wysiłki ukierunkowane na wzmacnianie swojej przewagi konkurencyjnej w zakresie jakości i zapewnienia terminowości dostaw.

FOOD – przewiduje się dalsze inwestycje w kluczowe marki Grupy (m. innymi Kujawski, Oliwier, Smakowita, Masło Roślinne, Optima), rozwój nowych produktów, w tym funkcjonalnych, co ma na celu umocnienie silnej pozycji rynkowej w olejach konsumenckich oraz zwiększenie udziału w krajowym rynku margaryn i miksów. W zakresie produktów profesjonalnych działania Grupy koncentrować się będą na rozwoju rynku krajowego i zagranicznego oraz na zaangażowaniu w rozwój systemu ich dystrybucji.

W 2020 roku Grupa podejmowała działania ukierunkowane na realizację strategii rozwoju we wszystkich ww. obszarach.

19. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM GRUPY

Nie wystąpiły

20. UMOWY ZAWARTE MIĘDZY GRUPĄ A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI, PRZEWIDUJĄCE REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA GRUPY PRZEZ PRZEJĘCIE

Grupa nie zawarła z osobami zarządzającymi umów przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Grupy przez przejęcie.

21. WYNAGRODZENIA, NAGRODY I INNE KORZYŚCI OTRZYMANE PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE GRUPĘ

(Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale Grupy, w tym programów opartych na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych (w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie), wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących Grupę w przedsiębiorstwie Grupy, bez względu na to, czy odpowiednio były one zaliczane w koszty, czy też wynikały z podziału zysku; w przypadku gdy Grupa jest jednostką dominującą lub znaczący inwestor - oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych; jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym - obowiązek uznać się za spełniony poprzez wskazanie miejsca ich zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym)

Wynagrodzenia, nagrody oraz inne korzyści otrzymane przez osoby zarządzające i nadzorujące Grupę zostały zaprezentowane w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy za 2020 rok w nocie nr 40.

22. INFORMACJE O ŁĄCZNEJ LICZBIE I WARTOŚCI NOMINALNEJ WSZYSTKICH AKCJI GRUPY ORAZ AKCJI I UDZIAŁÓW W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH GRUPY, BĘDĄCYCH W POSIADANIU OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH EMITENTA

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Grupę, według stanu na dzień przekazania niniejszego sprawozdania do publicznej wiadomości, członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Emitenta nie posiadali akcji ZT Kruszwica oraz udziałów i akcji w jednostkach powiązanych z ZT Kruszwica.

23. INFORMACJE O ZNANYCH SPÓŁCE UMOWACH W WYNIKU KTÓRYCH MOGĄ W PRZYSZŁOŚCI NASTĄPIĆ ZMIANY W PROPORCJACH POSIADANYCH AKCJI PRZEZ DOTYCHCZASOWYCH AKCJONARIUSZY LUB OBLIGATORIUSZY

(Informacje o znanych Grupie umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym) w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy)

W dniu 9 grudnia 2020 roku zostało ogłoszone wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji Spółki przez Koninklijke Bunge Besloten Vennootschap (KBBV). W dniu 4 marca 2021 roku nastąpił przymusowy wykup akcji przez KBBV. W wyniku tych działań, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania jedynym akcjonariuszem ZT „Kruszwica” S.A. jest KBBV.

24. INFORMACJE O SYSTEMIE KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH

Grupa nie posiada programów akcji pracowniczych.

25. WSKAZANIE POSTĘPOWAŃ TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

(Z uwzględnieniem informacji w zakresie: (i) postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności Grupy lub jednostki od niej zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy, (ii) dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.)

W 2020 roku nie występowały tego typu postępowania.

26. NABYCIE AKCJI WŁASNYCH

(Informacje o nabyciu udziałów (akcji) własnych, a w szczególności celu ich nabycia, liczbie i wartości nominalnej, ze wskazaniem, jaką część kapitału zakładowego reprezentują, cenie nabycia oraz cenie sprzedaży tych udziałów (akcji) w przypadku ich zbycia)

W 2020 roku Spółka dominująca nie nabywała akcji własnych.

27. INFORMACJE O POSIADANYCH PRZEZ GRUPĘ ZAKŁADACH

W 2020 roku Grupa prowadziła działalność produkcyjną w dwóch lokalizacjach na terenie kraju:

- a) w zakładzie produkcyjnym w Kobylnikach, k/Kruszwicy;
- b) w zakładzie produkcyjnym w Brzegu.

Zakład Produkcyjny w Kobylnikach prowadził działalności w zakresie: przetwórstwa nasion rzepaku, rafinacji i rozlewu olejów roślinnych, produkcji margaryn i tłuszczów profesjonalnych i komponentów margarynowych.

Zakład Produkcyjny w Brzegu prowadził działalności w zakresie: przetwórstwa nasion rzepaku, rafinacji i rozlewu olejów roślinnych.

28. INFORMACJE O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH W ZAKRESIE RYZYKA ORAZ PRZYJĘTYCH PRZEZ GRUPĘ CELACH I METODACH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

(Informacje o instrumentach finansowych w zakresie:

- a) ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest jednostka;*
- b) przyjętych przez Spółkę celach i metodach zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń).*

Informacje o instrumentach finansowych w zakresie ryzyka oraz przyjętych przez Grupę celach i metodach zarządzania ryzykiem finansowym zostały opisane w Notach Nr 35 i 36 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy za rok 2020.

29. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKTYWÓW I PASYWÓW SKONSOLIDOWANEGO BILANSU, W TYM Z PUNKTU WIDZENIA PŁYNNOŚCI GRUPY

Na koniec 2020 roku suma bilansowa w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy, w stosunku do końca roku poprzedniego, była wyższa o 118,1 mln PLN (+11%). Szczegółowe informacje na temat struktury aktywów i pasywów zostały opisane poniżej.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – Aktywa Grupy

	Koniec okresu 31/12/2020	Koniec okresu 31/12/2019	Udział w aktywach 2020	Udział w aktywach 2019	Zmiana
	PLN '000	PLN '000	%	%	PLN '000
Aktywa trwałe					
Prawo do użytkowania aktywów	23 816	25 565	1,97%	2,35%	-1 749
Rzeczowe aktywa trwałe	216 123	204 775	17,84%	18,79%	11 348
Nieruchomości inwestycyjne	2 933	3 142	0,24%	0,29%	-209
Wartość firmy	83 793	83 793	6,91%	7,69%	0
Wartości niematerialne	2 750	5 129	0,23%	0,47%	-2 379
Długoterminowe aktywa finansowe	6	10	0,00%	0,00%	-4
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14 420	13 297	1,19%	1,22%	1 123
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	30	0	0,00%	0,00%	30
Długoterminowe należności pozostałe	33	32	0,00%	0,00%	1
	343 904	335 743	28,38%	30,81%	8 161
Aktywa obrotowe					
Zapasy	592 132	479 795	48,86%	43,87%	112 337
Należności z tytułu dostaw i usług	82 280	82 283	6,79%	7,52%	-3
Należności pozostałe	59 363	15 824	4,90%	1,45%	43 539
Krótkoterminowe aktywa finansowe	48 684	25 615	4,02%	2,34%	23 069
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	84 734	153 957	6,99%	14,08%	-69 223
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	686	439	0,06%	0,04%	247
	867 879	757 913	71,62%	69,30%	109 966
Aktywa razem	1 211 783	1 093 656	100,00%	100,00%	118 127

Dane finansowe ZTK PM nie wpływają istotnie na aktywa w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

Na koniec 2020 roku główną pozycję w aktywach Grupy stanowiły zapasy (48,9%), w tym przede wszystkim nasiona rzepaku 447 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2019 roku: 366 mln PLN). Wzrost zapasów nasion rzepaku spowodowany był wyższą dostępnością surowca i zwiększonymi zakupami.

Kolejną istotną pozycją w aktywach Grupy są rzeczowe aktywa trwałe (udział 17,8%), których wartość wzrosła o 11,3 mln PLN.

Należności z tytułu dostaw i usług spadły w stosunku do roku ubiegłego o 3 mln PLN.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2020 roku Grupa wykazała depozyt środków pieniężnych w wysokości 84,7 mln PLN, co stanowi spadek o 69,2 mln PLN w stosunku do końca 2019 roku. Udział środków pieniężnych w aktywach Grupy stanowi 7%.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość godziwa instrumentów pochodnych posiadanych przez Grupę, zaprezentowana w krótkoterminowych aktywach finansowych, wynosiła 48,7 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2019 roku: 25,6 mln PLN).

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – Pasywa Grupy

	Koniec okresu 31/12/2020	Koniec okresu 31/12/2019	Udział w aktywach 2020	Udział w aktywach 2019	Zmiana
	PLN '000	PLN '000	%	%	PLN '000
Kapitał własny					
Kapitał podstawowy	185 076	185 076	15,27%	16,92%	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji	245 401	245 401	20,25%	22,44%	0
Kapitał rezerwowy	233 623	191 355	19,28%	17,50%	42 268
Zyski zatrzymane	139 907	175 336	11,55%	16,03%	-35 429
Kapitały przypadające na udziały niekontrolujące	0	0	0,00%	0,00%	0
	804 007	797 168	66,35%	72,89%	6 839
Zobowiązania długoterminowe					
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	4 789	4 364	0,40%	0,40%	425
Zobowiązania z tytułu leasingu	12 644	13 409	1,04%	1,23%	-765
Pozostałe rezerwy	638	611	0,05%	0,06%	27
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	20	20	0,00%	0,00%	0
	18 091	18 404	1,49%	1,68%	-313
Zobowiązania krótkoterminowe					
Rezerwy	806	2 130	0,07%	0,19%	-1 324
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	111 725	10 011	9,22%	0,92%	101 714
Zobowiązania finansowe	72 357	35 956	5,97%	3,29%	36 401
Zobowiązania z tytułu leasingu	3 392	3 792	0,28%	0,35%	-400
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24 190	19 644	2,00%	1,80%	4 546
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	170 965	187 859	14,11%	17,18%	-16 894
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	917	15 102	0,08%	1,38%	-14 185
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	5 333	3 590	0,44%	0,33%	1 743
	389 685	278 084	32,16%	25,43%	111 601
Pasywa razem	1 211 783	1 093 656	100,00%	100,00%	118 127

Dane finansowe ZTK PM nie wpływają istotnie na pasywa w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy. Zmiana kapitału własnego Grupy jest rezultatem głównie wypłaconej w 2020 roku przez Spółkę dominującą dywidendy w wysokości 64,3 mln PLN, z wypracowanego zysku netto ZT Kruszwicy.

W pozycji Zobowiązania finansowe, na koniec 2020 roku Grupa ujęła zobowiązania z tytułu wyceny wartości godziwej walutowych i towarowych instrumentów pochodnych, o wartości 72,4 mln PLN (w 2019 roku: 36,0 mln PLN).

Na koniec grudnia 2020 roku krótkoterminowe kredyty i pożyczki wzrosły o 111,7 mln PLN w porównaniu z końcem grudnia 2019 roku. Wzrost wartości jest efektem zwiększonych zakupów nasion rzepaku pod koniec 2020 roku.

30. WAŻNIEJSZE ZDARZENIA MAJĄCE ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ ORAZ WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA W ROKU

Zdarzenia mające znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe Grupy w roku 2020 zostały opisane w pkt 16 niniejszego Sprawozdania.

31. OPIS STRUKTURY GŁÓWNYCH LOKAT KAPITAŁOWYCH LUB GŁÓWNYCH INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH DOKONANYCH W RAMACH GRUPY

Grupa nie posiada inwestycji kapitałowych.

Wolne środki pieniężne Grupy deponowane są na wydzielonym rachunku bankowym i podlegają oprocentowaniu zgodnie z umową Revolving Credit Facility Agreement z Koninklijke Bunge B.V.

32. OPIS ORGANIZACJI KAPITAŁOWEJ EMITENTA ZE WSKAZANIEM JEDNOSTEK PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI ORAZ OPIS ZMIAN W ORGANIZACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA WRAZ Z PODANIEM ICH PRZYCZYŃ

Szczegółowy opis organizacji Grupy ujęty został w nocie nr 1 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy za 2020 rok.

33. CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA

Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy ujęta została w pkt 17 niniejszego Sprawozdania.

34. OPIS ISTOTNYCH POZYCJI POZABILANSOWYCH W UJĘCIU PODMIOTOWYM, PRZEDMIOTOWYM I WARTOŚCIOWYM

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w nocie nr 39 Spółka zamieściła opis wyniku kontroli podatkowej za rok 2017. Inne istotne pozycje pozabilansowe nie wystąpiły.

35. INFORMACJE O UMOWACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKĘ DOMINUJĄCĄ Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

- a) *Data zawarcia przez Spółkę umowy, z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okres, na jaki została zawarta ta umowa.*

Umowa o przegląd półrocznego skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy, zakończony 30 czerwca 2020 roku, została zawarta z Deloitte Audit Sp. z o. o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie, w dniu 17 września 2020 roku. Zakres przeglądu obejmuje jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie sporządzone zgodnie z MSSF/MSR.

Umowa o badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy, zakończony 31 grudnia 2020 roku, została zawarta z Deloitte Audit Sp. z o. o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie, w dniu 4 stycznia 2021 roku. Zakres badania obejmuje pełne sprawozdanie jednostkowe i skonsolidowane, sporządzone zgodnie z MSSF/MSR.

- b) *Organ, który dokonał wyboru firmy audytorskiej.*

Rada Nadzorcza Spółki, w dniu 28 kwietnia 2020 r., podjęła uchwałę nr 23/2020 o wyborze firmy audytorskiej do badania jednostkowych sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej za lata obrotowe 2020 oraz 2021.

- c) *Łączna wysokość wynagrodzenia, wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, należnego lub wypłaconego z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego oraz, jeżeli Grupa sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z tytułu badania i przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, dotyczącego danego roku obrotowego.*

Łączne należne wynagrodzenie za przegląd skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego za pierwsze półrocze 2020 roku zostało ustalone w wysokości stanowiącej równowartość 20.000 EUR.

Łączne wynagrodzenie za badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania za rok 2020, zostało ustalone w wysokości stanowiącej równowartość 80.000 EUR.

Zgodnie z ww. umowami, Spółka zobowiązana jest ponadto do pokrycia wszelkich kosztów poniesionych przez Badającego w związku z realizacją umów, tj. podróże, noclegi, telefony, etc.

- d) *Pozostała łączna wysokość wynagrodzenia, wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, należnego lub wypłaconego z innych tytułów niż określone w lit. b, dotyczącego danego roku obrotowego.*

Wynagrodzenie za badanie pakietu konsolidacyjnego za rok 2020 zostało ustalone w wysokości 88.258 EUR.

- e) *Informacje określone w lit. b i c dla poprzedniego roku obrotowego.*

Należne wynagrodzenie za przegląd jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki dominującej za pierwsze półrocze 2019 roku zostało ustalone w wysokości stanowiącej równowartość 20.000 EUR.

Łączne wynagrodzenie za badanie jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółki dominującej, sprawozdania jednostkowego spółki zależnej oraz pakietu konsolidacyjnego spółki dominującej za rok 2019, zostało ustalone w wysokości stanowiącej równowartość 70.000 EUR.

Zgodnie z zawartymi umowami, Spółka zobowiązana była ponadto do pokrycia wszelkich kosztów poniesionych przez Badającego w związku z realizacją umów, tj. podróże, noclegi, telefony etc.

Wynagrodzenie za badanie pakietu konsolidacyjnego za rok 2019 zostało ustalone w wysokości 91.892 EUR.

Oświadczenie dotyczące stosowania przez ZT „Kruszwica” S.A. zasad ładu korporacyjnego w 2020 roku

I. Wskazanie zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega Emitent oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny

Na podstawie § 29 ust. 2 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w brzmieniu przyjętym Uchwałą Nr 1/1110/2006 Rady Giełdy z dnia 4 stycznia 2006 r., ze zmianami, ZT „Kruszwica” S.A. w roku 2017 (dalej „Spółka”, „Emitent” lub „ZT Kruszwica”) powinna stosować zasady ładu korporacyjnego zawarte w dokumencie – „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW 2016”, stanowiącym Załącznik do Uchwały Nr 26/1413/2015 Rady Giełdy z dnia 13 października 2015 r. (dalej „Dobre Praktyki”), dostępnym na stronie internetowej <http://www.corp-gov.gpw.pl>.

II. Wskazanie w jakim zakresie Emitent odstąpił od postanowień zasad ładu korporacyjnego, wraz ze wskazaniem tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

W 2020 roku Spółka przestrzegała wszystkich rekomendacji i zasad Dobrych Praktyk z wyłączeniem:

- w zakresie zasad szczegółowych z Części I Dobrych Praktyk (Polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami):

1. I.Z.1.3. „Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: schemat podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy członków zarządu, sporządzony zgodnie z zasadą II.Z.1”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. W Spółce nie istnieje formalny schemat podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu. Spółka zamieści taki schemat w przypadku jego przyjęcia.

2. I.Z.1.10. „Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: prognozy finansowe – jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji - opublikowane w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji.”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Spółka nie publikuje prognoz finansowych, w związku z powyższym nie będzie publikować ich na stronie internetowej.

3. I.Z.1.15. „Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację zawierającą opis stosowanej przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów; opis powinien uwzględniać takie elementy polityki różnorodności, jak płeć, kierunek wykształcenia, wiek, doświadczenie zawodowe, a także wskazywać cele stosowanej polityki różnorodności i sposób jej realizacji w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli spółka nie opracowała i nie realizuje polityki różnorodności, zamieszcza na swojej stronie internetowej wyjaśnienie takiej decyzji.”

Powyższa zasada nie jest stosowana przez ZT Kruszwica w rozumieniu ilościowym, wśród członków Zarządu i Rady Nadzorczej znajdują się trzy kobiety. Natomiast przy doborze osób piastujących funkcję członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółka niezmiennie kieruje się najwyższymi standardami i w tym zakresie nie dokonuje różnicowania kandydatów ze względu na ich płeć ani inne cechy pozamerytoryczne. Podstawowym kryterium wyłaniania władz w Spółce są wysokie kompetencje, umiejętności oraz profesjonalizm kandydatów.

4. I.Z.1.16. „Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: informację na temat planowanej transmisji obrad walnego zgromadzenia - nie później niż w terminie 7 dni przed datą walnego zgromadzenia.”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Spółka nie prowadzi transmisji obrad Walnego Zgromadzenia (por. wyjaśnienie do zasady IV.Z.2), w związku z powyższym nie będzie publikować tej informacji na stronie internetowej.

5. I.Z.1.19. „Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: pytania akcjonariuszy skierowane do

zarządu w trybie art. 428 § 1 lub § 6 Kodeksu spółek handlowych, wraz z odpowiedziami zarządu na zadane pytania, bądź też szczegółowe wskazanie przyczyn nieudzielenia odpowiedzi, zgodnie z zasadą IV.Z.13.”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Spółka podtrzymuje wyrażane wcześniej stanowisko, zgodnie z którym przebieg Walnych Zgromadzeń dokumentowany jest wyłącznie w protokołach sporządzanych przez notariusza. O umieszczeniu poszczególnych elementów w protokole decyduje przewodniczący Walnego Zgromadzenia, kierując się treścią przepisów prawa oraz dokumentów korporacyjnych Spółki. Zgodnie z Regulaminem Walnego Zgromadzenia, akcjonariusze mają prawo składać oświadczenia na piśmie, które są dołączane do protokołu. Protokoły Walnych Zgromadzeń Spółki, zgodnie z przepisami KSH, są dostępne do wglądu dla akcjonariuszy w siedzibie Spółki.

6. I.Z.1.20. „Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo.”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Spółka nie dokonuje zapisu przebiegu obrad Walnych Zgromadzeń, w formie audio ani wideo i nie zamieszcza ich na swojej korporacyjnej stronie internetowej. Spółka podtrzymuje wyrażane wcześniej stanowisko, zgodnie z którym dotychczasowy przebieg Walnych Zgromadzeń ZT Kruszwica nie stwarza potrzeby rejestrowania przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia i upubliczniania go na stronie internetowej. Walne Zgromadzenia odbywają się w Warszawie, w związku z czym udział w nich nie był w żaden sposób utrudniony dla Akcjonariuszy zainteresowanych ich przebiegiem. Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami, Spółka utrwała szczegółowy zapis przebiegu obrad w formie protokołu notarialnego. Dodatkowo, publikowanie wymaganych raportów bieżących oraz udostępnianie odpowiednich informacji na stronie internetowej Spółki, zapewnia Akcjonariuszom wgląd do wszystkich istotnych informacji dotyczących Walnych Zgromadzeń. Takie zasady gwarantują transparentność obrad Walnych Zgromadzeń, a jednocześnie chronią Spółkę przed ewentualnymi roszczeniami Akcjonariuszy, którzy nie chcieliby, aby ich wizerunek lub wypowiedź zostały upublicznione przez Spółkę.

7. I.Z.2. „Spółka, której akcje zakwalifikowane są do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, zapewnia dostępność swojej strony internetowej również w języku angielskim, przynajmniej w zakresie wskazanym w zasadzie I.Z.1. Niniejszą zasadę powinny stosować również spółki spoza powyższych indeksów, jeżeli przemawia za tym struktura ich akcjonariatu lub charakter i zakres prowadzonej działalności.”

Spółka deklaruje częściowe przestrzeganie tej zasady. Akcje Spółki nie są zakwalifikowane do indeksów giełdowych WIG20 ani mWIG40, a struktura jej akcjonariatu ani charakter i zakres prowadzonej działalności nie przemawiają za stosowaniem tej zasady w pełnym zakresie. W związku z powyższym, Spółka zapewnia dostępność swojej strony internetowej również w języku angielskim w zakresie adekwatnym do potrzeb jej interesariuszy.

- w zakresie zasad szczegółowych z Części II Dobrych Praktyk (Zarząd i Rada Nadzorcza):

8. II.Z.1. „Wewnętrzny podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności spółki pomiędzy członków zarządu powinien być sformułowany w sposób jednoznaczny i przejrzysty, a schemat podziału dostępny na stronie internetowej spółki.”

Zasada jest częściowo stosowana przez Spółkę. Pomimo, iż w Spółce nie istnieje formalny schemat podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu, poszczególni członkowie Zarządu mają jednoznacznie i przejrzysto określone obszary kompetencji. W związku z powyższym brak formalnego przyjęcia przez Spółkę schematu podziału nie wywiera negatywnego wpływu na zarządzanie Spółką. Spółka zamieści taki schemat w przypadku jego przyjęcia.

9. II.Z.2. „Zasiadanie członków zarządu spółki w zarządach lub radach nadzorczych spółek spoza grupy kapitałowej spółki wymaga zgody rady nadzorczej.”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Dokumenty wewnętrzne Spółki nie nakładają obowiązku otrzymania takiej zgody od Rady Nadzorczej. Niezależnie od powyższego Spółka stosuje się do przepisu art. 380 Kodeksu spółek handlowych dotyczącego zasad działalności konkurencyjnej członka Zarządu.

- w zakresie rekomendacji i zasad szczegółowych z Części III Dobrych Praktyk (Systemy i funkcje wewnętrzne):

10. III.R.1. „Spółka wyodrębnia w swojej strukturze jednostki odpowiedzialne za realizację zadań w poszczególnych systemach lub funkcjach, chyba że wyodrębnienie jednostek organizacyjnych nie jest uzasadnione z uwagi na rozmiar lub rodzaj działalności prowadzonej przez spółkę.”

Spółka deklaruje częściowe przestrzeganie tej rekomendacji. Spółka wchodzi w skład Grupy Bunge, a jej podmiot dominujący ma swoją siedzibę w Stanach Zjednoczonych. Spółka zobowiązana jest do przestrzegania wewnętrznych przepisów określanych przez władze Grupy Bunge, a funkcje dotyczące audytu wewnętrznego realizowane są z poziomu Grupy Bunge.

11. III.Z.2. „Z zastrzeżeniem zasady III.Z.3, osoby odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, audyt wewnętrzny i compliance podlegają bezpośrednio prezesowi lub innemu członkowi zarządu, a także mają zapewnioną możliwość raportowania bezpośrednio do rady nadzorczej lub komitetu audytu.”

Spółka deklaruje częściowe przestrzeganie tej zasady. Spółka wchodzi w skład Grupy Bunge, a jej podmiot dominujący ma swoją siedzibę w Stanach Zjednoczonych. Spółka zobowiązana jest do przestrzegania wewnętrznych przepisów określanych przez władze Grupy Bunge, a funkcje dotyczące audytu wewnętrznego realizowane są z poziomu Grupy Bunge.

- w zakresie rekomendacji i zasad szczegółowych z Części IV Dobrych Praktyk (walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami):

12. IV.R.2. „Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.”

Rekomendacja nie jest stosowana przez Spółkę. W ocenie Zarządu, dotychczasowy przebieg Walnych Zgromadzeń nie stwarzał potrzeby wynikającej z rekomendacji. Walne Zgromadzenia odbywały się w Warszawie, w związku z czym udział w nich nie jest w żaden sposób utrudniony dla Akcjonariuszy zainteresowanych ich przebiegiem, wypowiedzianiem się, czy też wykonywaniem prawa głosu (osobiście lub przez pełnomocnika). Spółka stoi ponadto na stanowisku, że pomimo zaawansowanej techniki istnieje zawsze ryzyko, że z różnych przyczyn, w tym niezależnych od Spółki, Akcjonariuszy, czy też osób trzecich, nie zostanie zagwarantowane bezpieczeństwo techniczne oraz prawne dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, czy też wykonywania prawa głosu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, a ewentualne szkody wynikłe z jakichkolwiek zakłóceń w tym zakresie mogłyby spowodować nieuzasadniony wzrost kosztów prowadzonej przez Spółkę działalności.

13. IV.R.3. „Spółka dąży do tego, aby w sytuacji, gdy papiery wartościowe wyemitowane przez spółkę są przedmiotem obrotu w różnych krajach (lub na różnych rynkach) i w ramach różnych systemów prawnych, realizacja zdarzeń korporacyjnych związanych z nabyciem praw po stronie akcjonariusza następowała w tych samych terminach we wszystkich krajach, w których są one notowane.”

Rekomendacja nie jest stosowana przez Spółkę. Papiery wartościowe Spółki nie są przedmiotem obrotu na innych rynkach.

14. IV.Z.2. „Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.”

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Spółka podtrzymuje wyrażane wcześniej stanowisko, zgodnie z którym dotychczasowy przebieg Walnych Zgromadzeń nie stwarzał potrzeby ich transmitowania. Nie jest to również uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu (na walnych zgromadzeniach reprezentowane jest zwykle powyżej 90% akcjonariatu).

- w zakresie zasad szczegółowych z Części V Dobrych Praktyk (Konflikt interesów i transakcje z podmiotami powiązanymi):

15. V.Z.5. „Przed zawarciem przez spółkę istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w spółce lub podmiotem powiązanym zarząd zwraca się do rady nadzorczej o wyrażenie zgody na taką transakcję. Rada nadzorcza przed wyrażeniem zgody dokonuje oceny wpływu takiej transakcji na interes spółki. Powyższemu obowiązкови nie podlegają transakcje typowe i zawierane na warunkach rynkowych w ramach prowadzonej działalności operacyjnej przez spółkę z podmiotami wchodzącymi w skład grupy kapitałowej spółki. W przypadku, gdy decyzję w sprawie zawarcia przez spółkę istotnej umowy z podmiotem powiązanym podejmuje walne zgromadzenie, przed podjęciem takiej decyzji spółka zapewnia wszystkim akcjonariuszom dostęp do informacji niezbędnych do dokonania oceny wpływu tej transakcji na interes spółki.”

Zasada ta jest stosowana przez Spółkę w ograniczonym zakresie.

W Spółce obowiązuje zasada, zgodnie z którą Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody na zawarcie określonych transakcji wskazanych w § 16 ust. 2 Statutu (5 kategorii umów) bez względu na to, czy drugą stroną transakcji jest akcjonariusz lub inny podmiot powiązany ze Spółką. Ponadto, zgodnie z §10 Regulaminu Zarządu Spółki, wskazane w tym postanowieniu transakcje (9 kategorii umów) z podmiotami powiązanymi (akcjonariusz posiadający akcje stanowiące więcej niż 10% łącznej liczby akcji Spółki) są sprawami przekraczającymi zakres czynności Spółki i wymagają uchwały Zarządu.

Niezależnie od powyższego, od dnia 30 listopada 2019 r, tj. od chwili wejścia w życie nowelizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (dalej „**Ustawa o ofercie**”), Spółka przestrzega w odniesieniu do transakcji z podmiotami powiązanymi przepisów Rozdziału 4b przedmiotowej ustawy.

16. V.Z.6. *„Spółka określa w regulacjach wewnętrznych kryteria i okoliczności, w których może dojść w spółce do konfliktu interesów, a także zasady postępowania w obliczu konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Regulacje wewnętrzne spółki uwzględniają między innymi sposoby zapobiegania, identyfikacji i rozwiązywania konfliktów interesów, a także zasady wyłączenia członka zarządu lub rady nadzorczej od udziału w rozpatrywaniu sprawy objętej lub zagrożonej konfliktem interesów.”*

Spółka deklaruje częściowe przestrzeganie tej zasady. Spółka wchodzi w skład Grupy Bunge. W Grupie Bunge wszyscy pracownicy, w tym również członkowie organów Spółki zobowiązani są stosować się do Kodeksu Etyki („Code of Ethics”), który reguluje kwestie związane z konfliktem interesów. Dotychczasowa praktyka wskazuje, iż nie ma konieczności przyjmowania dodatkowych regulacji w tym zakresie.

- w zakresie rekomendacji i zasad szczegółowych z Części VI Dobrych Praktyk (Wynagrodzenia):

17. VI.R.1. *„Wynagrodzenie członków organów spółki i kluczowych menedżerów powinno wynikać z przyjętej polityki wynagrodzeń.”*

Rekomendacja nie jest stosowana przez Spółkę. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej, zgodnie z § 17 ust. 2 Statutu, ustala Walne Zgromadzenie. Wynagrodzenie członków Zarządu, zgodnie z art. § 12 Statutu, ustala natomiast przedstawiciel Rady Nadzorczej delegowany przez jej członków lub pełnomocnik powołany przez Walne Zgromadzenie. Należy jednak mieć na względzie, iż Spółka wchodzi w skład Grupy Bunge, a jej podmiot dominujący ma swoją siedzibę w Stanach Zjednoczonych. Spółka zobowiązana jest do przestrzegania wewnętrznych wytycznych określanych przez władze Grupy Bunge, które w sposób bezpośredni nawiązują do dobrych praktyk przyjętych przez spółki amerykańskie. W związku z tym, Spółka w ograniczonym zakresie stosuje się do zaleceń Komisji Europejskiej dotyczących polityki prowadzonej wobec członków Zarządu Spółki, w kwestiach takich jak struktura wynagrodzenia, programy motywacyjne i nagrody roczne, Spółka jest w tym zakresie związana wewnętrznymi regulacjami Grupy Bunge. Tym samym przestrzeganie przez nią w pełni tej rekomendacji jest ograniczone z powodu różnic pomiędzy systemami prawa, a także standardami obowiązującymi w Unii Europejskiej, a wewnętrznymi regulacjami przyjętymi przez Grupę Bunge.

18. VI.R.2. *„Polityka wynagrodzeń powinna być ściśle powiązana ze strategią spółki, jej celami krótko- i długoterminowymi, długoterminowymi interesami i wynikami, a także powinna uwzględniać rozwiązania służące unikaniu dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn.”*

Rekomendacja nie jest stosowana przez Spółkę, jako powiązana z VI.R.1.

19. VI.R.3. *„Jeżeli w radzie nadzorczej funkcjonuje komitet do spraw wynagrodzeń, w zakresie jego funkcjonowania ma zastosowanie zasada II.Z.7.”*

Rekomendacja nie jest stosowana przez Spółkę. W Radzie Nadzorczej nie funkcjonuje Komitet Wynagrodzeń.

20. VI.R.4. *„Poziom wynagrodzenia członków zarządu i rady nadzorczej oraz kluczowych menedżerów powinien być wystarczający dla pozyskania, utrzymania i motywacji osób o kompetencjach niezbędnych dla właściwego kierowania spółką i sprawowania nad nią nadzoru. Wynagrodzenie powinno być adekwatne do powierzonego poszczególnym osobom zakresu zadań i uwzględniać pełnienie dodatkowych funkcji, jak np. praca w komitetach rady nadzorczej.”*

Spółka deklaruje częściowe przestrzeganie tej rekomendacji - w odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu. W obecnej kadencji, wynagrodzenie dla Rady Nadzorczej zostało – na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia nr 28/2018 z dnia 6 czerwca 2018 roku – przyznane jedynie niezależnym członkom Rady Nadzorczej. Pozostali członkowie Rady Nadzorczej pełnili i pełnią te funkcje bez wynagrodzenia.

21. VI.Z.1. *„Programy motywacyjne powinny być tak skonstruowane, by między innymi uzależniać poziom wynagrodzenia członków zarządu spółki i jej kluczowych menedżerów od rzeczywistej, długoterminowej sytuacji finansowej spółki oraz długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.”*

Zasada jest częściowo stosowana przez Spółkę. Spółka stosuje roczny system premii uzależniony w znacznym stopniu od wyniku finansowego Spółki.

22. VI.Z.2. *„Aby powiązać wynagrodzenie członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki, okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić minimum 2 lata.”*

Zasada nie jest stosowana przez Spółkę. Zasada nie dotyczy Spółki. W chwili obecnej w Spółce nie funkcjonują programy motywacyjne.

23. VI.Z.4. „Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia raport na temat polityki wynagrodzeń, zawierający co najmniej:

- 1) ogólną informację na temat przyjętego w spółce systemu wynagrodzeń,
- 2) informacje na temat warunków i wysokości wynagrodzenia każdego z członków zarządu, w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia, ze wskazaniem kluczowych parametrów ustalania zmiennych składników wynagrodzenia i zasad wypłaty odpraw oraz innych płatności z tytułu rozwiązania stosunku pracy, zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze – oddzielnie dla spółki i każdej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej,
- 3) informacje na temat przysługujących poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom pozafinansowych składników wynagrodzenia,
- 4) wskazanie istotnych zmian, które w ciągu ostatniego roku obrotowego nastąpiły w polityce wynagrodzeń, lub informację o ich braku,
- 5) ocenę funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.”

W dniu 26 sierpnia 2020 r. Spółka przyjęła Politykę Wynagrodzeń Członków Zarządu i Rady Nadzorczej (dalej „Polityka”), zgodnie z wymogami wynikającymi z Ustawy o ofercie. W wykonaniu wymogów Ustawy o ofercie i Polityki, Rada Nadzorcza sporządzi sprawozdanie o wynagrodzeniach, które zostanie poddane ocenie biegłego rewidenta.

III. Opis głównych cech stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych publikowanych zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Za przygotowywanie sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki odpowiedzialny jest pion finansowy kierowany przez Dyrektora ds. Finansowych - Członka Zarządu. Na dzień sporządzania niniejszego raportu funkcję tę pełni Pan Sławomir Werbiński.

Dane finansowe będące podstawą sprawozdań finansowych i raportów okresowych pochodzą ze stosowanej przez Spółkę miesięcznej sprawozdawczości finansowej i zarządczej. Proces sporządzania miesięcznych sprawozdań finansowych podlega wewnętrznym regulacjom mającym na celu zapewnienie poprawności oraz kompletności informacji. Zastosowany w Spółce model kontroli wewnętrznej obejmuje przeglądy:

- wyników działalności (monitoring) w odniesieniu do planów, budżetów lub informacji operacyjnych poszczególnych działów;
- sposobów przetwarzania informacji, a w szczególności zastosowanych kontroli aplikacyjnych gwarantujących dokładność, kompletność i ważność przetwarzanych danych transakcyjnych;
- w zakresie bezpieczeństwa fizycznego posiadanych przez Spółkę aktywów;
- podziału obowiązków celem ograniczenia potencjalnych błędów lub działań niepożądanych.

Wszystkie istotne dane cząstkowe mające wpływ na poszczególne części składowe sprawozdań finansowych podlegają kilkietapowej weryfikacji. Czynności weryfikacyjne wykonywane są każdorazowo przez osoby niezależne od osób przygotowujących określone dane lub części sprawozdań finansowych. Wykonanie i efektywność wewnętrznych kontroli weryfikowana jest przez wyznaczonych pracowników i konsultantów zewnętrznych na zlecenie Zarządu Spółki.

Przygotowane sprawozdania analizowane są przez kierownictwo średniego i wyższego szczebla działu finansowego pod przewodnictwem Dyrektora ds. Finansowych - Członka Zarządu, po zamknięciu księgowym każdego okresu sprawozdawczego (miesiąc kalendarzowy). Zidentyfikowane błędy korygowane są na bieżąco w księgach Spółki, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości.

Półroczne sprawozdania finansowe poddawane są przeglądowi przez audytora Spółki. Przeglądowi podlega w szczególności adekwatność danych finansowych oraz zakres koniecznych ujawnień. Wyniki przeglądu półrocznego oraz badania rocznego prezentowane są przez audytora kierownictwu działu finansowego Spółki na spotkaniach podsumowujących. Audytorzy przedkładają Zarządowi Spółki informacje o niedociągnięciach mechanizmów kontroli, stwierdzonych w trakcie badania sprawozdań finansowych. Wszelkie uzasadnione zalecenia wynikające z przeglądu procedur zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli wewnętrznej są stopniowo wdrażane.

Istnienie w ZT Kruszwica systemów kontroli wewnętrznej jest między innymi podyktowane faktem przynależności Spółki do Grupy Bunge, na czele której stoi spółka Bunge Ltd. notowana na giełdzie papierów wartościowych w

Nowym Yorku. Podmioty publiczne notowane na rynku amerykańskim zobligowane są bowiem do stworzenia systemów kontroli wewnętrznej celem zapewnienia zgodności z wymaganiami Sarbanes-Oxley Act.

IV.

Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu

Na dzień 31 grudnia 2020 r. następujące podmioty posiadały co najmniej 5 % w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ZT Kruszwica:

Nazwa podmiotu	Liczba posiadanych akcji	% w kapitale zakładowym Spółki	Liczba głosów na WZ	% głosów na WZ
Koninklijke Bunge B.V. z siedzibą w Rotterdamie (dalej „KBBV”)	14.763.313	64,23	14.763.313	64,22
Windstorm Trading & Investments Limited z siedzibą w Larnaca (Cypr)	5.805.485	25,26	5.805.485	25,26

Podmiotem dominującym w stosunku do KBBV, posiadającym 100 % akcji i głosów na jego walnym zgromadzeniu jest Bunge Cooperatief U.A. z siedzibą w Rotterdamie, w Holandii. Podmiotem dominującym wobec Bunge Cooperatief U.A., posiadającym bezpośrednio i pośrednio 100 % akcji i głosów na jego walnym zgromadzeniu jest Bunge Limited, z siedzibą na Bermudach i głównym biurem w Saint Louis, w stanie Missouri, w Stanach Zjednoczonych.

Powyższe opracowanie oparte jest na zawiadomieniach o stanie posiadania akcji Spółki oraz na informacjach pozyskanych z Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. w ramach procedury rejestracji akcjonariuszy przed Walnymi Zgromadzeniami.

V. Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

W Spółce nie występują papiery wartościowe, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, w tym w szczególności akcje Spółki nie są uprzywilejowane, a jej Statut nie przyznaje akcjonariuszom żadnych uprawnień osobistych w rozumieniu art. 354 KSH. Statut przyznaje natomiast akcjonariuszom uprawnienia związane z posiadaniem przez nich określonego udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce. W szczególności, zgodnie z § 13 ust. 2 Statutu Spółki akcjonariuszom przysługuje prawo powołania członków Rady Nadzorczej na Walnym Zgromadzeniu, jak następuje:

- każdy akcjonariusz uczestniczący w Walnym Zgromadzeniu, któremu przysługuje nie mniej niż 60% ogółu głosów w Spółce, ma prawo powołania 8 członków Rady Nadzorczej;
- każdy akcjonariusz uczestniczący w Walnym Zgromadzeniu, któremu przysługuje nie mniej niż 17,5% ogółu głosów w Spółce, ma prawo powołania 2 członków Rady Nadzorczej;
- każdy akcjonariusz uczestniczący w Walnym Zgromadzeniu, któremu przysługuje nie mniej niż 10% ogółu głosów w Spółce, ma prawo powołania 1 członka Rady Nadzorczej;
- w przypadku, w którym nie ma akcjonariuszy uprawnionych do powołania członków Rady Nadzorczej zgodnie z postanowieniami § 13 ust. 2 lit. (a) – (c) Statutu lub z jakiegokolwiek innego powodu pełen skład Rady Nadzorczej, który powinien zostać wybrany przez Walne Zgromadzenie zgodnie z postanowieniami § 13 Statutu, nie został wybrany, to Walne Zgromadzenie powołuje odpowiednią liczbę członków Rady Nadzorczej na podstawie uchwały podjętej zwykłą większością głosów.

VI. Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy Spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Statut Spółki nie przewiduje tego typu ograniczeń. Zakaz wykonywania prawa głosu przez akcjonariusza może natomiast wynikać z art. 89 Ustawy o ofercie, w razie, gdy akcjonariusz ten naruszy określone przepisy zawarte w Rozdziale 4 Ustawy o ofercie. Z kolei zgodnie z art. 6 § 1 KSH, jeżeli spółka dominująca nie zawiadomi spółki kapitałowej zależnej o powstaniu stosunku dominacji w terminie dwóch tygodni od dnia powstania tego stosunku, następuje zawieszenie wykonywania prawa głosu z akcji spółki dominującej reprezentujących więcej niż 33% kapitału zakładowego spółki zależnej.

VII. Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta

Statut Spółki nie przewiduje tego typu ograniczeń. Wynikają one natomiast z przepisów prawa, w tym z przywołanego powyżej Rozdziału 4 Ustawy o ofercie, art. 11 i 19 oraz Działu VI ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o

obrocie instrumentami finansowymi, ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz Rozporządzenia Rady (WE) Nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw.

VIII. Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 Statutu Spółki, Zarząd składa się z 4 do 9 osób powoływanych przez Radę Nadzorczą na wspólną kadencję trwającą dwa lata. Liczbę osób ustala Rada Nadzorczą. Stosownie do postanowień § 9 ust. 3 Statutu, członków Zarządu lub cały Zarząd powołuje i odwołuje Rada Nadzorczą z własnej inicjatywy bądź na wniosek Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że: (i) przynajmniej 1 członek Zarządu, w przypadku Zarządu składającego się z nie więcej niż 4 osób lub (ii) przynajmniej 2 członków Zarządu, w przypadku Zarządu składającego się z więcej niż 4 osób, powinno zostać powołanych spośród kandydatów zaproponowanych przez członków Rady Nadzorczej, którzy zostali powołani przez akcjonariuszy zgodnie z § 13 ust. 2 lit. (b) Statutu (o ile doszło do powołania członków Rady Nadzorczej na podstawie § 13 ust. 2 Statutu).

Do zakresu działania Zarządu należą wszelkie sprawy niezastrzeżone do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej, Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją. Każdy członek Zarządu ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw Spółki i może bez uprzedniej uchwały Zarządu prowadzić sprawy nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności Spółki przy zachowaniu postanowień przepisów prawa, Statutu Spółki, uchwał i regulaminów organów Spółki oraz zasad ładu korporacyjnego, których Spółka zadeklarowała się przestrzegać. W przypadku sprawy przekraczającej zakres zwykłych czynności Spółki konieczna jest uchwała Zarządu (porównaj opis w sekcji XI. A poniżej). Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów oddanych przez członków Zarządu obecnych na posiedzeniu. Każdy członek Zarządu może żądać rozstrzygnięcia w drodze uchwały jakiegokolwiek sprawy dotyczącej Spółki, choćby sprawa ta nie przekraczała zakresu zwykłych czynności. Zarząd może uchwalić regulamin organizacyjny Spółki określający szczegółową strukturę organizacyjną Spółki oraz inne sprawy organizacyjne Spółki. Członkowie Zarządu mogą pełnić funkcje dyrektorów pionów organizacyjnych, komórek funkcyjnych lub zajmować inne stanowiska w Spółce, na podstawie uchwał Zarządu. Prawo do podjęcia decyzji o umorzeniu akcji oraz podwyższeniu kapitału zakładowego wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia podjętej większością 83% oddanych głosów.

IX. Opis zasad zmiany Statutu Spółki

Zmiana następujących postanowień Statutu: § 9 ust. 3, § 13 oraz § 23 ust. 1 pkt 5, § 23 ust. 1 pkt 7 do pkt 10 (włącznie) wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia podjętej większością 83% oddanych głosów.

Zmiana wszelkich postanowień Statutu Spółki (w tym wskazanych w zdaniu poprzedzającym) wymaga podjęcia przez Walne Zgromadzenie uchwały w obecności co najmniej połowy kapitału zakładowego Spółki

X. Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

A. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia

Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia wynikają wprost z przepisów prawa, które zostały częściowo inkorporowane do Statutu Spółki. Dokument ten jest dostępny na stronie internetowej Spółki (www.ztkruszwica.pl) w zakładce „Relacje inwestorskie”.

W Walnym Zgromadzeniu mają prawo uczestniczyć członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej, biegły rewident, jeżeli przedmiotem obrad mają być sprawy finansowe Spółki, eksperci zaproszeni przez organ zwołujący Walne Zgromadzenie, notariusz sporządzający protokół Walnego Zgromadzenia, przedstawiciele mediów oraz inne osoby, za zgodą osoby otwierającej Walne Zgromadzenie lub przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.

Zgodnie ze Statutem Spółki, uchwały Walnego Zgromadzenia wymagają w szczególności:

- a) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu Spółki, sprawozdania finansowego Spółki oraz sprawozdania Rady Nadzorczej z działalności za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
- b) podział zysków lub pokrycie strat;
- c) zmiana przedmiotu działalności Spółki;
- d) zmiana Statutu Spółki;
- e) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego, z wyłączeniem sytuacji, o której mowa w art. 455 § 3 KSH;
- f) użycie kapitału zapasowego i rezerwowego;
- g) umorzenie akcji;
- h) połączenie Spółki (z wyłączeniem sytuacji, o której mowa w art. 516 KSH), podział i przekształcenie Spółki;
- i) rozwiązanie i likwidacja Spółki;
- j) emisja obligacji zamiennych na akcje i obligacji z prawem pierwszeństwa;

- k) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
- l) wszelkie postanowienia, dotyczące roszczeń o naprawienie szkody, wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu lub nadzoru.

Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały w obecności co najmniej połowy kapitału zakładowego Spółki. Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, chyba że postanowienia Statutu lub przepisy prawa wymagają kwalifikowanej większości głosów. Zmiana następujących postanowień Statutu ZT Kruszwica: § 9 ust. 3, § 13 oraz § 23 ust. 1 pkt 5, § 23 ust. 1 pkt 7 do pkt 10 (włącznie) wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia podjętej większością 83% oddanych głosów.

B. Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania zasadniczo wynikają wprost z przepisów prawa, które zostały częściowo inkorporowane do Statutu Spółki. Należy zwrócić uwagę na uregulowane w § 13 ust. 2 Statutu uprawnienia do powoływania Członków Rady Nadzorczej przez akcjonariuszy posiadających określony udział w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu (por. sekcja V powyżej).

Zgodnie z § 18 ust. 3 i 4 Statutu, akcjonariuszom reprezentującym co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce przysługuje prawo do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego Zgromadzenia w drodze żądania, które powinno być zgłoszone Zarządowi, na piśmie lub w formie elektronicznej na adres poczty elektronicznej beu.sekretariatzk.kru@bunge.com, wraz z uzasadnieniem.

Stosownie do postanowień § 19 ust. 3 Statutu Spółki, akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą:

- a) żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia w drodze żądania, które powinno być zgłoszone Zarządowi, na piśmie lub w formie elektronicznej na adres poczty elektronicznej beu.sekretariatzk.kru@bunge.com, nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia i zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego porządku obrad;
- b) przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub w formie elektronicznej na adres poczty elektronicznej beu.sekretariatzk.kru@bunge.com, projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

XI. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działań organów zarządzających i nadzorujących oraz ich komitetów

A. Zarząd

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje ją. Do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Pracami Zarządu kieruje prezes Zarządu w porozumieniu z wiceprezesem Zarządu, w szczególności opracowując projekt zadań planu pracy Zarządu oraz zwołując i przewodnicząc posiedzeniom Zarządu.

Tryb działania Zarządu określa Regulamin Zarządu uchwalany przez Zarząd i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą. Treść aktualnego Regulaminu Zarządu dostępna jest na stronie www.ztkruszwica.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd. Zgodnie z § 10 Regulaminu Zarządu, sprawami przekraczającymi zakres zwykłych czynności są w szczególności:

- a) przyjęcie wieloletniego planu działalności Spółki
- b) przyjęcie rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy;
- c) przyjmowanie rocznego budżetu Spółki;
- d) reorganizacja wewnętrznej struktury przedsiębiorstwa Spółki;
- e) tworzenie lub przystępowanie przez Spółkę do spółki lub konsorcjum;
- f) wyrażenie zgody na nabycie lub zbycie przez Spółkę akcji lub udziałów w spółkach albo na nabycie oddziałów spółek;
- g) ustanawianie prokurentów i pełnomocników Spółki; za wyjątkiem udzielania pełnomocnictw:
  - (i) do występowania przed sądami powszechnymi, Sądem Najwyższym oraz sądami administracyjnymi;

- (ii) do występowania w innych sprawach określonych w uchwale Zarządu, zgodnie z którą Zarząd upoważnił 2 (dwóch) wskazanych członków Zarządu do udzielenia pełnomocnictw bez uzyskiwania dodatkowej, odrębnej uchwały Zarządu;
- h) zawieranie umów pożyczki i kredytowych jako pożyczkodawca/kredytodawca lub pożyczkobiorca/kredytobiorca (włączając zmiany do takich umów) oraz decyzje dotyczące rezygnacji z udzielonej pożyczki lub kredytu, przyspieszenia jej wymagalności lub spłaty;
- i) zgoda na nabycie lub zbycie nieruchomości bądź prawa wieczystego użytkowania nieruchomości bądź udziału w nieruchomości bądź udziału w prawie wieczystego użytkowania nieruchomości;
- j) czynności związane z zakończeniem działalności oddziałów lub całej działalności Spółki,
- k) w uzgodnieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi, przyjęcie układu zbiorowego pracy, regulaminu pracy i regulaminu wynagradzania;
- l) wyrażenie zgody na zawieranie przez Spółkę spółek patentowych i umów licencyjnych, bądź długoterminowych umów kooperacyjnych, o wartości przekraczającej równowartość w polskich złotych 1.000.000 (jeden milion) Euro;
- m) zbycie lub nabycie majątku trwałego o wartości przekraczającej równowartość w złotych 100.000 (sto tysięcy) Euro;
- n) obciążanie majątku Spółki o wartości przekraczającej równowartość w polskich złotych 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) Euro lub udzielanie gwarancji na kwotę przewyższającą powyższą wartość, trwającą dłużej niż 12 (dwanaście) kolejnych miesięcy;
- o) pozostałe transakcje lub zawieranie pozostałych umów z podmiotami niepowiązanymi o wartości w okresie 1 (jednego) roku od daty podpisania umowy przekraczającej równowartość 1.000.000 (jeden milion) Euro;
- p) realizacja przez Spółkę następujących transakcji lub zawarcie następujących umów, gdy drugą stroną transakcji jest akcjonariusz Spółki, podmioty należące do tej samej grupy kapitałowej (w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości) co akcjonariusz lub podmioty powiązane z akcjonariuszem (dalej „**Podmioty Powiązane**”):
  - (i) umów świadczenia usług;
  - (ii) transakcji mających za przedmiot nieruchomości;
  - (iii) umów sprzedaży i licencji znaku towarowego;
  - (iv) umów ramowych dostawy towarów i usług, które nie wskazują ceny;
  - (v) umów ramowych o łącznej rocznej wartości przekraczającej 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy) Euro lub z ponad 6-miesięcznym okresem obowiązywania;
  - (vi) transakcji dotyczących zbywania i nabywania majątku trwałego o wartości przekraczającej równowartość w złotych 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) Euro, a w przypadku, gdy łączna wartość transakcji dotyczących aktywów trwałych z podmiotami z grupy jednego akcjonariusza przekroczy w danym roku kalendarzowym równowartość 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy) Euro – każdej transakcji z podmiotami z Grupy tego akcjonariusza dotyczącej aktywów trwałych, bez względu na jej wartość;
  - (vii) umów dotyczących produkcji o łącznej wartości produktów gotowych przekraczającej 1.500.000 (jeden milion pięćset tysięcy) Euro lub z ponad 6-miesięcznym okresem obowiązywania;
  - (viii) umów sprzedaży i licencji dotyczących know-how, technologii i innych praw własności intelektualnej (poza znakami towarowymi) o wartości przekraczającej równowartość w złotych 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) Euro w odniesieniu do umowy, a w przypadku, gdy łączna wartość takich umów przekroczy 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy) Euro w danym roku kalendarzowym – każdej takiej umowy, bez względu na jej wartość;
  - (ix) umów dotyczących zbywania i nabywania usług, które nie były planowane i na których zapotrzebowanie pojawi się w trakcie roku finansowego, jeżeli łączna wartość takich usług w roku kalendarzowym przekroczy ekwiwalent 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy) Euro lub z ponad 6-miesięcznym okresem obowiązywania
- q) sprawy będące przedmiotem wniosku Zarządu do Walnego Zgromadzenia.

Do ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o posiedzeniu wszystkich członków Zarządu oraz obecność na posiedzeniu co najmniej 2/3 jego członków. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględnie większością głosów oddanych przez członków Zarządu obecnych na posiedzeniu i są protokołowane. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu, a w razie jego nieobecności wiceprezesa Zarządu.

W sprawach niecierpiących zwłoki Zarząd może podejmować uchwały drogą korespondencyjną bez odbycia posiedzenia, o ile wszyscy członkowie Zarządu zostali prawidłowo zawiadomieni o podejmowaniu i treści uchwały. Uchwały podejmowane w tym trybie są ważne, o ile w głosowaniu weźmie udział 2/3 członków Zarządu. Uchwały zapadają wówczas bezwzględnie większością głosów oddanych.

Od dnia 1 stycznia do dnia 9 września 2020 r. w skład Zarządu wchodziły następujące osoby: pp. Wojciech Jachimczyk – Prezes Zarządu, Marcin Brodowski, Piotr Piotrowski, Tomasz Wika, Wojciech Bauman, Oleh

Chernilevskyy oraz Sławomir Werbiński – Członkowie Zarządu.. W dniu 9 września 2020 r. do Zarządu powołana została p. Magdalena Kudyba-Podgórska.

W dniu 31 grudnia 2020 r. w skład Zarządu Spółki wchodziły następujące osoby: pp. Wojciech Jachimczyk – Prezes Zarządu, Marcin Brodowski, Piotr Piotrowski, Tomasz Wika, Wojciech Bauman, Oleh Chernilevskyy, Sławomir Werbiński oraz Magdalena Kudyba-Podgórska – Członkowie Zarządu.

B. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza składa się z 9 do 11 członków. Członków Rady Nadzorczej powołuje Walne Zgromadzenie na wspólną kadencję trwającą pięć lat, zgodnie z postanowieniami § 13 ust. 2–4 Statutu Spółki. Liczbę członków Rady Nadzorczej określa uchwałą Walne Zgromadzenie w sposób zapewniający akcjonariuszom możliwość korzystania z praw przyznanych na mocy § 13 ust. 2–4 Statutu Spółki. Sposób wyboru członków Rady Nadzorczej, wskazany jest w § 13 ust. 2 Statutu Spółki, znajduje się w sekcji V powyżej

W myśl § 14 ust. 1 i 3 Statutu Spółki, Rada wybiera spośród swoich członków przewodniczącego Rady oraz jego zastępcę. Rada Nadzorcza może również odwołać z pełnionej funkcji przewodniczącego Rady i jego zastępcę.

Rada Nadzorcza wykonuje stały nadzór nad działalnością Spółki. Zgodnie z § 16 ust. 2 Statutu ZT Kruszwica, do kompetencji Rady Nadzorczej należą w szczególności:

- a) ocena sprawozdania finansowego Spółki;
- b) ocena sprawozdania Zarządu oraz wniosków Zarządu co do podziału czystego zysku i pokrycia strat;
- c) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdania finansowego Spółki i sprawozdania Zarządu oraz wniosków Zarządu co do podziału czystego zysku i pokrycia strat;
- d) zatwierdzanie rocznego budżetu przygotowanego przez Zarząd;
- e) wyrażenie zgody na utworzenie lub przystąpienie do spółki lub konsorcjum;
- f) wyrażenie zgody na nabycie lub zbycie przez Spółkę akcji lub udziałów w spółkach albo na nabycie oddziałów spółek;
- g) wyrażanie zgody na nabycie lub zbycie nieruchomości bądź prawa wieczystego użytkowania nieruchomości bądź udziału w nieruchomości bądź udziału w prawie wieczystego użytkowania nieruchomości (w związku z czym w sprawach tych nie jest wymagana uchwała Walnego Zgromadzenia);
- h) wyrażenie zgody na zawieranie przez Spółkę spółek patentowych i umów licencyjnych, bądź długoterminowych umów kooperacyjnych, których wartość przenosi równowartość w złotych kwoty 1.000.000 EUR;
- i) wyrażenie zgody na obciążanie majątku Spółki o wartości przenoszącej równowartość w złotych kwotę 50.000 EUR lub na udzielanie gwarancji na kwotę przenoszącą powyższą wartość, trwającą dłużej niż dwanaście kolejnych miesięcy;
- j) ustalanie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej delegowanych do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu;
- k) zawieszanie w wykonywaniu czynności poszczególnych członków Zarządu lub całego Zarządu w przypadku zaistnienia ważnych przyczyn;
- l) delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do tymczasowego pełnienia obowiązków członka Zarządu w przypadku, gdy poszczególny członek Zarządu lub cały Zarząd został zawieszony w pełnieniu czynności lub w przypadku zaistnienia innych przyczyn uniemożliwiających Zarządowi wykonywanie czynności;
- m) zatwierdzanie Regulaminu Zarządu;
- n) wybór biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego Spółki.

Uchwały Rady Nadzorczej podejmowane są bezwzględną większością głosów członków obecnych. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje obowiązki osobiście, mogą jednak brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej. W razie równej liczby głosów oddanych „za” i „przeciw” uchwale rozstrzyga głos przewodniczącego Rady Nadzorczej, a pod jego nieobecność głos zastępcy przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwała jest ważna, jeżeli wszyscy członkowie zostali powiadomieni o treści projektu uchwały, a za uchwałą opowiedziała się bezwzględna większość członków Rady.

Szczegółowy tryb działania Rady Nadzorczej określa Regulamin Rady Nadzorczej. Treść obowiązującego Regulaminu Rady Nadzorczej dostępna jest na stronie www.ztkruszwica.pl w zakładce „Relacje Inwestorskie”.

Od dnia 1 stycznia do dnia 10 lutego 2020 r. w skład Rady Nadzorczej wchodził: pp. Julie Hawkins – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Roman Górny, Sławomir Ludwikowski, Jerzy Rajski, Markus Sieger i Mariusz Szeliga oraz Jordi Costa – Członkowie Rady Nadzorczej.

W dniu 10 lutego 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w skład Rady Nadzorczej powołało Paula Ayton'a, Stevena Claassens'a oraz Holgera Riemensperger'a.

W dniu 28 kwietnia 2020 r. Rada Nadzorcza powołała na stanowisko Przewodniczącego Pana Jordi Costa.

W dniu 29 czerwca 2020 r. rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Jerzy Rajski.

W dniu 16 lipca 2020 r. rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Sławomir Ludwikowski.

W dniu 20 lipca 2020 r. rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Paul Ayton.

W dniu 26 sierpnia 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w skład Rady Nadzorczej powołało Panią Agnieszkę Modras, oraz Panów Paul'a Peplńskiego i Simone Feyles.

N dzień 31 grudnia 2020 r. w skład Rady Nadzorczej wchodził: Pan Jordi Costa – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Julie Hawkins – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Roman Górny, Markus Sieger, Mariusz Szeliga, Steven Claassens, Holger Riemensperger, Simone Feyles, Agnieszka Modras oraz Paul Peplński – Członkowie Rady Nadzorczej.

Pani Agnieszka Modras i Pan Paul Peplński spełniają kryteria niezależności przewidziane w Dobrych Praktykach.

C. Komitet Audytu

Zgodnie z § 14 ust. 2 Regulaminu Rady Nadzorczej, funkcjonujący w Spółce od 5 grudnia 2009 roku Komitet Audytu składa się z 3 (trzech) członków, powoływanych i odwoływanych uchwałą Rady Nadzorczej spośród jej członków. Rada Nadzorcza w drodze uchwały wybiera przewodniczącego Komitetu Audytu.

W myśl § 14 ust. 3 Regulaminu Rady Nadzorczej, przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu posiada wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka.

Zgodnie z § 14 ust. 5 Regulaminu Rady Nadzorczej, do zadań Komitetu Audytu należą:

- (i) monitorowanie:
  - a. procesu sprawozdawczości finansowej;
  - b. skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w Spółce, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej; i
  - c. wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- (ii) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- (iii) informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
- (iv) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem;
- (v) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- (vi) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- (vii) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej;
- (viii) przedkładanie Radzie Nadzorczej rekomendacji Komitetu Audytu w sprawie powołania firmy audytorskiej, zgodnie z politykami wymienionymi w pkt (v) i (vi) powyżej; oraz
- (ix) przedkładanie właściwym organom lub komórkom organizacyjnym Spółki (w tym w szczególności Zarządowi) zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej.

W związku z rezygnacją George Allard, od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 28 kwietnia 2020 r. w skład Komitetu Audytu wchodził pp. Sławomir Ludwikowski – Przewodniczący Komitetu Audytu oraz Jerzy Rajski – Członek Komitetu Audytu.

W dniu 28 kwietnia 2020 r. w skład Komitetu Audytu został powołany Pan Steven Claassens.

Następnie, w związku z rezygnacją Panów Jerzego Rajskiego oraz Sławomira Ludwikowskiego (odpowiednio 29 czerwca i 16 lipca 2020 r.), Rada Nadzorcza w dniu 9 września 2020 r. powołała w skład Komitetu Audytu Pana Paula Peplńskiego – na stanowisko Przewodniczącego Komitetu Audytu oraz Panią Agnieszkę Modras – na stanowisko Członka Komitetu Audytu.

Paul Peplński i Agnieszka Modras spełniają kryteria niezależności, tym samym Komitet Audytu spełnia wymogi dotyczące niezależności większości jego członków.

Pan Steven Claassens posiada wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Spółka. Rozpoczął karierę w Bunge w 2009 roku na stanowisku Asystenta Skarbnika (Asistant Treasurer) na region Europy i Azji („EMEA”), następnie w lutym 2012 roku przeniósł się do globalnej siedziby Bunge w White Plains (USA), gdzie pełnił funkcje wyższego szczebla w dziale Skarbu i Kontrolingu, ostatnio jako kontroler korporacyjny, a w lipcu 2019 roku przejął obecną funkcję Kontrolera na Europę i Azję. W latach 2010 - 2016 Steven Claassens pełnił funkcję członka zarządu Koninklijke Bunge BV, a w styczniu 2020 roku objął stanowisko Przewodniczącego Rady Nadzorczej Koninklijke Bunge BV. Steven Claassens pełnił wcześniej, przez ponad 10 lat, szereg funkcji finansowych w Grupach ING, AON i Hunter Douglas. Pan Steven Claassens jest absolwentem Uniwersytetu w Amsterdamie, posiada tytuł magistra ekonomii biznesu. Ponadto posiada kwalifikacje w zakresie operacji skarbowych uzyskane w ACT w Londynie oraz księgowości uzyskane w American Institute of Certified Public Accountants w Nowym Jorku.

Pan Paul Peplński posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Zgodnie z notą biograficzną Paul Peplński uzyskał dyplom w zakresie rachunkowości na Uniwersytecie Westminster w Londynie w 1986 roku, zdobywając tamże uprawnienia biegłego rewidenta w 1990 roku. Po 6 latach pracy w Londynie przeniósł się do Polski, gdzie od 1995 roku podjął pracę w PWC. W 1999 roku Pan Paul Peplński został Partnerem PWC. W ramach swoich obowiązków był odpowiedzialny za audyt sprawozdań finansowych spółek notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. W 2008 roku został szefem działu audytu PWC w Polsce, równocześnie objął funkcję członka zarządu PWC. W 2012 roku Pan Paul Peplński został Dyrektorem Operacyjnym PWC w centralnej i wschodniej Europie. W 2015 roku Pan Paul Peplński został oddelegowany do PWC w południowoschodniej Europie jako Dyrektor Działu Audytu. Pan Paul Peplński spełnia kryterium niezależności w Radzie Nadzorczej ZT „Kruszwica” S.A.

Pani Agnieszka Modras ma wykształcenie wyższe. Ukończyła Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego w 2003 roku. Jest absolwentką studiów podyplomowych dot. zarządzania ryzykiem w instytucjach finansowych w Szkole Głównej Handlowej (2017), a od 2017 roku uczestnikiem programu studiów doktoranckich na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Pani Agnieszka Modras jest radcą prawnym. W latach 2002-2004 współpracowała z warszawskim biurem kancelarii Weil Gotshal & Manges. Następnie, w okresie od 2004 do 2015 r., była związana zawodowo z kancelarią Sołtysiński Kawecki & Szlęzak. W latach 2015-2020 pracowała jako dyrektor departamentu obsługi prawnej Banku Poczтового S.A., a od 2020 roku do chwili obecnej jest dyrektorem departamentu prawnego Banku Gospodarstwa Krajowego. Ponadto pełniła w przeszłości funkcję niezależnego członka rady nadzorczej oraz przewodniczącej komitetu audytu w FCA-Group Bank Polska S.A. (2017-2019), a także wiceprzewodniczącej rady nadzorczej Immusec sp. z o.o. (2016-2019). Pani Agnieszka Modras spełnia kryterium niezależności w Radzie Nadzorczej ZT „Kruszwica” S.A.

W 2020 r. na rzecz Spółki były świadczone przez firmę audytorską badającą jego sprawozdanie finansowe następujące dozwolone usługi niebędące badaniem: badanie pakietu konsolidacyjnego za 2020 r.

Główne założenia polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem obowiązujące w Spółce zawarte są w Regulaminie wyboru firmy audytorskiej oraz świadczenia dozwolonych usług przez firmę audytorską, który został przyjęty w przez Komitet Audytu 3 października 2017 r. („Regulamin”).

Zgodnie z Regulaminem wyboru firmy audytorskiej dokonuje się na podstawie następujących kryteriów:

1. reputacji oraz doświadczenia firmy audytorskiej gwarantujących wysoką jakość usług badania;
2. poprzednich doświadczeń (pozytywnych lub negatywnych) we współpracy z firmą audytorską (jeżeli taka miała miejsce);
3. kosztów badania;
4. doświadczenia firmy audytorskiej w badaniu jednostek prowadzących działalność w branży zbliżonej do branży Spółki; oraz
5. dodatkowych okoliczności pozwalających na minimalizację kosztów oraz nakładów organizacyjnych ze strony Spółki.

Żadne z powyższych kryteriów nie jest przeważające.

Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzająca badanie oraz członek sieci, do której należy biegły rewident lub firma audytorska w okresie zabronionym mogą świadczyć usługi niebędące badaniem tylko jeżeli nie są one zabronione (tj. stanowią dozwolone usługi niebędące badaniem) i jeżeli zostały spełnione wszystkie wymogi wskazane w Regulaminie, Rozporządzeniu oraz Ustawie o biegłych dotyczące świadczenia takich usług oraz nie ma ryzyka, że świadczenie takich usług wpłynie na niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. Spółka stosuje następujące kryteria przy podjęciu decyzji o zleceniu powyżej wskazanym podmiotom dozwolonych usług niebędących badaniem:

1. reputację oraz doświadczenie firmy audytorskiej w świadczeniu każdej z kategorii dozwolonych usług niebędących badaniem, ocenianej odrębnie dla każdej kategorii;
2. poprzednie doświadczenia (pozytywne lub negatywne) we współpracy z firmą audytorską (jeżeli taka miała miejsce);
3. koszty świadczenia dozwolonych usług niebędących badaniem;
4. zakres proponowanych dozwolonych usług niebędących badaniem;
5. czas w jakim dozwolone usługi niebędące badaniem mogą być świadczone (wykonane);
6. dodatkowe okoliczności pozwalające na minimalizację kosztów oraz nakładów organizacyjnych ze strony Spółki.

Żadne z powyższych kryteriów nie jest przeważające.

Rekomendacja dotycząca wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania została przyjęta przez Komitet Audytu w uchwale nr 3/2020 z 28 kwietnia 2020 r. i spełniała obowiązujące warunki.

Zgodnie z przyjętą uchwałą nr 3/2020 Komitet Audytu, działając na podstawie Art. 130 ust. 1 pkt 8) oraz ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych”) oraz § 14 ust. 5 pkt (viii) Regulaminu Rady Nadzorczej Zakładów Tłuszczowych Kruszwica S.A. z siedzibą w Kruszwicy („Spółka”), Komitet Audytu rekomendował powierzenie dotychczasowej firmie audytorskiej Spółki, tj. Deloitte Audit spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., z siedzibą w Warszawie, przy Al. Jana Pawła II 22, wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez KRBR pod numerem ewidencyjnym 73 („Firma Audytorska”), badania jednostkowych sprawozdań finansowych Spółki oraz skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej ZT „Kruszwica” S.A. za lata obrotowe 2020 oraz 2021 wraz z towarzyszącymi im przeglądami półrocznych skróconych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZT „Kruszwica” S.A. za okresy sześciu miesięcy kończące się 30 czerwca 2020 roku oraz 30 czerwca 2021 roku. Komitet Audytu oświadczył, że rekomendacja jest wolna od wpływów stron trzecich.

Ponadto, Komitet Audytu stwierdził, że Spółka nie zawarła umów zawierających klauzule, o których mowa w art. 66 ust. 5a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tj. klauzul umownych, które ograniczałyby możliwość wyboru firmy audytorskiej przez organ dokonujący wyboru firmy audytorskiej, na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdań finansowych Spółki, do określonych kategorii lub wykazów firm audytorskich.

Komitet Audytu potwierdził też, że sporządzenie rekomendacji nie wymagało uprzedniego przeprowadzenia procedury wyboru spełniającej kryteria wskazane w art. 130 ust. 3 pkt 2) Ustawy o biegłych, z uwagi na rekomendowanie wyboru i przedłużenia umowy o badanie sprawozdania finansowego z dotychczasową Firmą Audytorską. Rekomendacja została sporządzona zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurą wyboru firmy audytorskiej oraz polityką wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania.

W 2020 r. Komitet Audytu odbył 2 posiedzenia, które odbyły się w dniu 28 kwietnia 2020 r. oraz w dniu 16 września 2020 r.

XII. Opis polityki różnorodności stosowanej do organów administrujących, zarządzających i nadzorujących emitenta w odniesieniu do aspektów takich jak na przykład wiek, płeć lub wykształcenie i doświadczenie zawodowe, celów tej polityki różnorodności, sposobu jej realizacji oraz skutków w danym okresie sprawozdawczym; jeżeli emitent nie stosuje takiej polityki, zawiera w oświadczeniu wyjaśnienie takiej decyzji

Emitent nie przyjął polityki różnorodności. Niezależnie jednak od tego, przy doborze osób piastujących funkcję członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółka niezmiennie kieruje się najwyższymi standardami i w tym zakresie nie dokonuje zróżnicowania kandydatów ze względu na ich płeć ani inne cechy pozamerytoryczne. Podstawowym kryterium wyłaniania władz w Spółce są wysokie kompetencje, umiejętności oraz profesjonalizm kandydatów.

Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych ZT „Kruszwica” S.A. za 2020 rok

Działalność Spółki

Zakłady Tłuszczowe „Kruszwica” Spółka Akcyjna [GRI 102-5] (dalej zwane ZT „Kruszwica” S.A., Spółka lub Firma) [GRI 102-1] to największy w Polsce i jeden z największych w Europie Środkowej przetwórcza nasion oleistych i producent tłuszczów roślinnych. Większościowym akcjonariuszem Spółki jest Koninklijke Bunge B.V. wchodzące w skład Grupy Bunge – globalny koncern rolno-spożywczy [GRI 102-5]. Grupa Bunge prowadzi działalność w ponad 40 krajach świata, zatrudniając 23 tysiące pracowników. Zakres biznesu Grupy obejmuje m.in.

- globalne przetwórstwo nasion oleistych i produkcję olejów roślinnych i mączek białkowych,
- globalne przetwórstwo zbóż,
- sprzedaż opakowanych olejów roślinnych na całym świecie,
- produkcję i sprzedaż mąk pszennych, mieszanek piekarniczych i suchych wyrobów z kukurydzy mielonej w Ameryce Północnej i Południowej,
- produkcję cukru i etanolu w Brazylii, niedawno utworzono spółkę BP Bunge Bioenergia.

Siedziba Spółki znajduje się w miejscowości Kruszwica, ul. Niepodległości 42 [GRI 102-3].

Struktura zarządzania w Spółce przedstawia się następująco [GRI 102-18]:

Prezes Zarządu: Wojciech Grzegorz Jachimczyk

Pozostali członkowie Zarządu na dzień 31 grudnia 2020 roku:

- Wojciech Kazimierz Bauman
- Magdalena Kudyba - Podgórska
- Marcin Tomasz Brodowski
- Piotr Tomasz Piotrowski
- Tomasz Stanisław Wika
- Oleh Chernilevskyy
- Sławomir Stanisław Werbiński.

ZT „Kruszwica” S.A. specjalizuje się w produkcji olejów butelkowanych, margaryn, tłuszczów dla branży piekarniczo-cukierniczej oraz produktów dla sektora biopaliw i przemysłu paszowego [GRI 102-2].

Działalność produkcyjna Spółki oparta jest na w pełni zintegrowanym modelu operacyjnym, który obejmuje wszystkie ogniwa procesu przetwórstwa roślin oleistych. Obejmuje on następujące etapy:

1. pozyskanie surowca,
2. przetworzenie,
3. konfekcjonowanie
4. dystrybucję wyrobów do odbiorcy finalnego.

Model ten pozwala utrzymać pełną kontrolę nad wysoką jakością surowców wykorzystywanych do produkcji oraz produktu końcowego.

Swoją pozycję lidera rynku ZT „Kruszwica” S.A. buduje w oparciu o:

- wykorzystanie naturalnych surowców roślinnych,
- niezawodność i bezpieczeństwo procesów produkcji oraz
- dostarczanie produktów wysokiej jakości.

Spółka stale podejmuje działania, które unowocześniają proces produkcji, inwestując w rozwój technologii i możliwości swoich Zakładów produkcyjnych. Firma jest także innowatorem w rozwoju oferty produktowej, dzięki czemu klienci mogą wybierać ze stale poszerzającej się palety produktów znajdujących się w jej ofercie.

Filozofia działania ZT „Kruszwica” S.A. oparta jest na założeniach odpowiedzialnego i zrównoważonego rozwoju. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w relacjach z interesariuszami, zaangażowaniu społecznym, uczciwych praktykach rynkowych, trosce o kwestie konsumenckie oraz dbałości o środowisko naturalne. Zmiany wynikające ze zmian klimatu zachodzą szybciej niż przewidywano. Zmiany klimatyczne pogorszą prognozy dla dostępności krytycznych zasobów, takich, jak żywność, woda i energia. Raport dotyczący globalnego ocieplenia o 1,5°C IPCC z 2018 roku podaje, że ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C będzie wymagać szybkich, daleko idących i bezprecedensowych zmian we wszystkich aspektach społeczeństwa, co przyniesie wyraźne korzyści dla ludzi i naturalnych ekosystemów. Jesteśmy świadomi, że przedsiębiorstwa mają do odegrania kluczową rolę - zarówno w ograniczaniu emisji, jak i zapewnianiu źródeł ograniczania zmian klimatycznych i dostosowywania się do nich.

Do najważniejszych grup interesariuszy Spółka zalicza przede wszystkim: [GRI 102-40]:

- akcjonariuszy,
- klientów,
- dostawców,
- instytucje finansowe,
- pracowników i związki zawodowe,
- społeczności lokalne.

Strategia

Strategia rozwoju ZT „Kruszwica” S.A. koncentruje się na rozwoju jakościowym i ilościowym dwóch segmentów działalności, tj.:

FOOD – przewiduje się dalsze inwestycje w kluczowe marki Grupy (m. innymi Kujawski, Oliwier, Smakowita, Masło Roślinne, Optima), rozwój nowych produktów, w tym funkcjonalnych, co ma na celu umocnienie silnej pozycji rynkowej w olejach konsumenckich oraz zwiększenie udziału w krajowym rynku margaryn i miksów. W zakresie produktów profesjonalnych, oferowanych w ramach B2B, działania Spółki koncentrować się będą na rozwoju rynku krajowego i zagranicznego oraz na zaangażowaniu w rozwój systemu ich dystrybucji.

AGRI - w ramach tego segmentu Spółka zamierza umocnić swoją pozycję rynkową w dotychczasowych biznesach na rynku krajowym, tj. produkcji biopaliw i sprzedaży śruty rzepakowej, przy jednoczesnych inwestycjach w rozwój mocy produkcyjnych, zapewniających zwiększenie ich efektywności operacyjnej. Grupa będzie kontynuować wysiłki ukierunkowane na wzmocnienie swojej przewagi konkurencyjnej w zakresie jakości i zapewnienia terminowości dostaw.

Pandemia COVID-19

Rok 2020 był wyjątkowym rokiem, który upłynął naznaczony światową pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 / COVID-19. Również ZT „Kruszwica” S.A. zmuszona była zmodyfikować swoje działania aby odpowiedzieć na bieżące potrzeby pracowników, dostawców, odbiorców i społeczności lokalnej. Dążąc do wyeliminowania wpływu tego zagrożenia na prowadzone aktywności Spółka w 2020 r. wdrożyła szereg kroków zaradczych, które są regularnie dostosowywane do oficjalnych informacji i zaleceń organów sanitarnych oraz administracji publicznej, a także aktualnej skali zagrożenia.

1. Powołany został dedykowany zespół ds. zarządzania zagrożeniem wpływu koronawirusa na funkcjonowanie Spółki. Zespół dysponuje pisemnym Planem Zarządzania Kryzysowego w ramach tej sytuacji.
2. Proces produkcji w Zakładach Spółki przebiegał bez zakłóceń, jednak przygotowany został plan zapewniający ciągłość produkcji w przypadku zaostrzenia sytuacji epidemiologicznej.
3. Zweryfikowana została lista dostawców oraz partnerów logistycznych Spółki pod kątem możliwości zapewnienia dostaw na wymaganym poziomie, przygotowana została także lista potencjalnych dostawców i partnerów rezerwowych.
4. Prowadzone były działania sanitarne i profilaktyczne wobec pracowników i kontrahentów mające na celu zminimalizowanie możliwości zachorowania, lub rozprzestrzenia zachorowania, w czasie wykonywania obowiązków służbowych.
5. Podjęto decyzję o preferowaniu pracy zdalnej we wszystkich obszarach działalności, w których taka forma pracy nie zakłóca funkcjonowania Spółki. Jednocześnie zaopatrzone pracowników w sprzęt i urządzenia umożliwiające pracę zdalną.
6. Dla pracowników Spółki zostały wprowadzone ograniczenia w planowaniu podróży służbowych, a także możliwości uczestnictwa w konferencjach oraz organizacji spotkań grupowych.
7. Za pośrednictwem kanałów komunikacji wewnętrznej prowadzona była akcja informacyjna dotycząca zagrożenia zdrowotnego związanego z koronawirusem oraz sposobów jego zapobieganiu zgodnie z wytycznymi WHO/GIS/MZ.

Warto podkreślić, że w trakcie roku 2020 wszystkie nasze Zakłady funkcjonowały w sposób niezakłócony, a aktywności biznesowe przebiegały w sposób standardowy. Nie odnotowaliśmy istotnych komplikacji w łańcuchach dostaw, które byłyby związane z zagrożeniem koronawirusem.

Pozyskiwanie surowców do produkcji

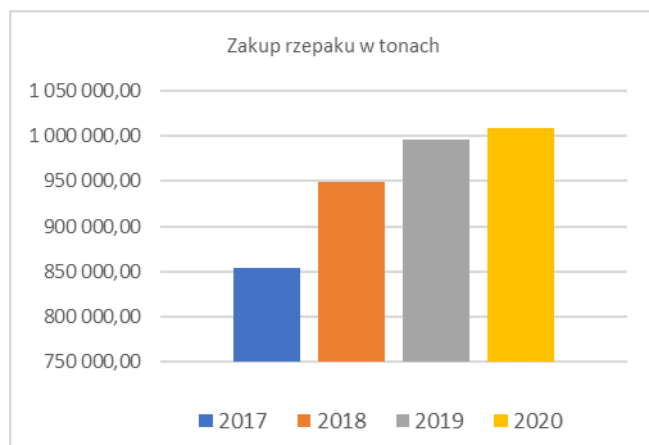
ZT „Kruszwica” S.A. swoją produkcję opiera na wykorzystaniu naturalnych odnawialnych surowców roślinnych. Spółka nabywa rocznie około 25-30% krajowych zbiorów nasion rzepaku, który jest podstawowym surowcem do produkcji.

W trosce o dostarczanie klientom produktów wysokiej jakości, Spółka stawia na pierwszym miejscu wysoki standard skupowanych i przetwarzanych nasion rzepaku, oczekując od swoich dostawców tego surowca stosowania najlepszych praktyk dot. nawożenia i stosowania środków ochrony roślin w uprawie.

W oparciu o obowiązujące przepisy prawa, w umowach handlowych zawieranych z dostawcami ZT „Kruszwica” S.A. zostały określone konkretne wymogi dot. cech skupowanych nasion rzepaku. Spółka ponadto stosuje wewnętrzny system kontroli, w ramach którego monitorowany jest skład dostarczanego surowca jak i ewentualną obecność w nim zanieczyszczeń np. takich jak obecności pozostałości pestycydów. Pozwala to już na wczesnym etapie zidentyfikować i odpowiednio zarządzać dostawami nasion, które nie spełniają wymagań jakościowych.

Na potrzeby swojej działalności Spółka przerabia nasiona rzepaku pochodzące głównie z polskich upraw. Wyłącznie w przypadku pojawienia się niedoboru krajowego surowca Spółka wspiera się zakupem nasion rzepaku w krajach Unii Europejskiej. W każdym przypadku wymogiem jest dostarczenie surowca najwyższej jakości.

Istotnym surowcem wykorzystywanym przez ZT „Kruszwica” S.A. w produkcji margaryn i tłuszczów są oleje roślinne pochodzenia tropikalnego, takie jak: olej palmowy rafinowany, stearyna i oleina palmowa, olej kokosowy oraz olej z ziaren palmy. Surowce te Spółka pozyskuje z europejskich rafinerii zlokalizowanych w Holandii i Niemczech. Wszyscy dostawcy Spółki są członkami RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil - Okrągły Stół ds. Zrównoważonego Oleju Palmowego).

ZT „Kruszwica” S.A. stosuje politykę dostarczania konsumentom produktów wolnych od GMO zgodnie z prawem Unii Europejskiej, dlatego Spółka wyklucza zakup i przetwarzanie surowców tego typu. [GRI 102-9]

W okresie objętym raportowaniem Spółka zakupiła 1.009.155 ton nasion rzepaku. Kształtowanie się poziomu zakupu surowców w latach 2017 – 2020 przedstawia wykres. [GRI 301-1].

Produkcja

Działalność produkcyjna ZT „Kruszwica” S.A. prowadzona jest w Zakładach: w Kobylnikach k. Kruszwicy (województwo kujawsko – pomorskie) oraz w Brzegu (województwo opolskie) [GRI 102-4]. Koncentracja zdolności produkcyjnych w dwóch lokalizacjach daje Spółce możliwość efektywnej specjalizacji produkcji, a także wymiernego kontrolowania jakości i kosztów linii produktów. Pozwala to również lepiej wypełniać obowiązki społeczne oraz dbać o ochronę środowiska.

Oferta ZT „Kruszwica” S.A. obejmuje [GRI 102-2]:

- **Oleje konfekcjonowane** butelkowane oleje roślinne sprzedawane w opakowaniach jednostkowych o pojemności nieprzekraczającej 10 litrów, przeznaczone dla odbiorców indywidualnych (konsumentów).
- **Margaryny konsumenckie** jadalne emulsje tłuszczowo-wodne o zawartości tłuszczu 20-82%, przeznaczone do użycia w gospodarstwach domowych, opakowane w folię lub w plastikowe kubki, o wadze do 1 kg.
- **Margaryny profesjonalne** emulsje tłuszczowe o zawartości tłuszczu 60-83%, przeznaczone do dalszego przetwarzania w przemyśle cukierniczym i piekarskim, konfekcjonowane w płyty lub bloki o wadze 10-20 kg.
- **Tłuszcze profesjonalne** tłuszcze 100%-owe o zróżnicowanych cechach i aplikacjach, dedykowane głównie do przemysłu: spożywczego, cukierniczego i mleczarskiego, dostarczane luzem w cysternach lub blokach o masie 10-20 kg.
- **Pasty warzywne** uniwersalny produkt przeznaczony do wielu zastosowań kulinarnych w gospodarstwach domowych.

- **Oleje surowe i rafinowane oleje roślinne** (głównie olej rzepakowy), różniące się stopniem oczyszczenia, sprzedawane luzem dla producentów biokomponentów oraz przemysłu spożywczego.
- **Śruta rzepakowa** produkt uboczny powstający w procesie przerobu nasion roślin oleistych, stanowiący komponent do produkcji pasz. Odbiorcami śruty rzepakowej na rynku krajowym są głównie producenci pasz oraz gospodarstwa hodowlane, a na rynkach zagranicznych głównie firmy handlowe.

W portfolio ZT „Kruszwica” S.A. znajdują się marki o najwyższej popularności wśród konsumentów w Polsce. Potwierdzają to niezależne wyniki badań, a także zdobywane nagrody w prestiżowych konkursach i rankingach. W roku 2020 warzywne pasty „Wawrzyniec” zostały wyróżnione w najnowszym raporcie firmy Nielsen “Breakthrough Innovation Poland 2020 Edition”, jako innowacja o profilu Superstar. Nielsen przyznał pastom wyróżnienie już po raz drugi, pierwszy raz marka została nagrodzona w 2017 r. Dodatkowo „Wawrzyniec” otrzymał od Nielsena wyróżnienie w kategorii Superstar, czyli nowości atrakcyjnej dla bardzo szerokiego grona potencjalnych nabywców, z potencjałem do zwiększenia sprzedaży nie tylko danej marki, ale i całej kategorii. Wprowadzenie trzy lata temu na rynek past „Wawrzyniec” zostało poprzedzone obserwacją przez ZT „Kruszwica” S.A. trendów żywieniowych, oraz dogłębną analizą i przewidywaniami odnośnie kierunku w jakim zmierza rynek i zachowania konsumentów. Kluczową kwestią, która przyczyniła się do sukcesu marki, było także zaangażowanie konsumentów w proces tworzenia produktu.

Dystrybucja

Produkty oferowane przez ZT „Kruszwica” S.A. sprzedawane są na rynku krajowym, jak i za granicą, w tym przede wszystkim w krajach europejskich. Wartość sprzedaży na rynek krajowy w roku 2020 wyniosła 84%. Dla porównania w roku 2019 było to 88% sprzedaży produkcji ogółem. Spółka dystrybuje swoje produkty m.in. do kluczowych sieci handlowych, w tym takich jak: Biedronka, Lidl, Carrefour utrzymując na rynku konsumenckich tłuszczów roślinnych pozycję wiodącą. Odbiorcami produktów ZT „Kruszwica” S.A. są również zakłady cukiernicze i piekarnie oraz zakłady przetwórstwa spożywczego. Spółka utrzymuje kluczową pozycję dostawcy dla krajowego przemysłu biopaliw oraz przemysłu paszowego. [GRI 102-6]

Zgodnie z wynikami badania przeprowadzonego w 2020 r. przez firmę Advantage Analytics Insights, sieci detaliczne, będące strategicznymi partnerami biznesowymi ZT Kruszwica S.A., wysoko oceniały funkcjonowanie łańcucha dostaw prowadzonego przez Spółkę. Bardzo dobre oceny klienci Spółki przyznali m.in. za punktualność dostaw, proaktywną aktualizację statusu zamówienia, czy kompleksową obsługę klienta.

Prace badawcze i rozwój produktów

ZT „Kruszwica” S.A. wzmacnia swoją pozycję rynkową stale podejmując działania, które unowocześniają proces produkcji i poszerzają zakres oferty produktowej. Nad jakością produktów, stałym doskonaleniem receptur oraz tworzeniem nowych innowacyjnych artykułów w Spółce pracuje zespół specjalistów. Dział R&D, B2C oraz Dział Aplikacji i Wsparcia Technicznego B2B prowadzi projekty badawczo-rozwojowe obejmujące m.in. nowe produkty, modyfikacje istniejących produktów, usługi, serwis oraz wsparcie technicnotechnologiczne zarówno na rzecz Spółki jak i innych podmiotów w Grupie Bunge.

W ramach bieżącej działalności Spółka współpracuje z uznanymi zewnętrznymi jednostkami oraz ośrodkami badawczymi, m.in. z: Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego Oddział Przetwórstwa Tłuszczów Warszawa, Politechniką Gdańską, Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W ramach działalności badawczo – rozwojowej dużo uwagi Spółka poświęca na tworzenie optymalnych receptur, ukierunkowanych na produkty niskotransowe, niewodornione, nie zawierające oleju palmowego oraz tzw. "Clean label" (z minimalną ilością składników), jak również wprowadzenia nowych produktów i opakowań.

Innowacyjność oferty potwierdzają zdobyte nagrody i wyróżnienia. W 2020 r. warzywne pasty chłodzone „Wawrzyniec” zwyciężyły w kategorii „Najbardziej innowacyjny dodatek lub sos” podczas największych na świecie targów żywności Gulfood w Dubaju. Nominacje do nagród podczas targów Gulfood, otrzymały także inne produkty z oferty ZT Kruszwica S.A. – miks premium „Finuu bez laktozy” oraz margaryna funkcjonalna „Optima Cardio Potas +”.

Pracownicy

ZT „Kruszwica” S.A. postrzega swoich pracowników jako największą wartość. Z tego względu, potrzeby zatrudnionych osób Spółka stawia zawsze na pierwszym miejscu, rozumiejąc, że sukces biznesowy zależy w dużym stopniu od ich zadowolenia z miejsca pracy oraz wykazywanego zaangażowania. W odniesieniu do potrzeb pracowniczych Firma stawia przede wszystkim na stworzenie jak najlepszych warunków pracy dla obecnych pracowników. Natomiast dla osób potencjalnie zainteresowanych dołączeniem do zespołu są przygotowane atrakcyjne oferty zatrudnienia.

ZT „Kruszwica” S.A. zachęca swoich pracowników do udziału w projektach dotyczących wzmacniania potencjału zawodowego. Głównym celem Spółki jest stworzenie takich warunków pracy, w których pracownicy czują się szanowani i mogą w pełni rozwinąć swój potencjał, niezależnie od płci, wieku, (nie)pełnosprawności, rasy i pochodzenia etnicznego i innych aspektów różnorodności. W tym obszarze Firma działa w oparciu o *Kodeks Postępowania Etycznego* swojego większościowego udziałowca - Bunge.

- Wszystkie polityki i procedury obowiązujące w ZT „Kruszwica” S.A. są zgodne z Kodeksem Postępowania Etycznego Grupy BUNGE i Kodeksem Pracy;
- Kandydaci mają równe szanse podczas rekrutacji;
- Pracownicy mają równe szanse przy awansach i nominacjach;
- Spółka bierze pod uwagę opinie pracowników, wyrażone np. w Ankiecie Pracowniczej i ankietach tematycznych (badanie opinii pracowniczej).

Epidemia koronawirusa SARS-CoV-2

ZT „Kruszwica” S.A. z powagą i odpowiedzialnością podchodzi do kwestii oddziaływania epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 / COVID-19 na prowadzoną działalność. Pierwsze działania dla zabezpieczenia swoich pracowników oraz utrzymania ciągłości produkcji Spółka podjęła już w końcu lutego 2020 roku. Wprowadzonych zostało szereg rozwiązań prewencyjnych, począwszy od zapewnienia powszechnego dostępu do środków dezynfekcji, wyposażeniu pracowników na stanowiskach szczególnie narażonych na potencjalne zarażenie w środki ochrony osobistej, po zmiany w organizacji pracy poszczególnych działów firmy. Prócz celu bezpośredniego, jakim jest bezpieczeństwo pracowników, działania te mają zapewnić odbiorcom niezakłócony poziom dostaw produktów

W okresie pandemii Spółka zakupiła m.in.:

- ponad 300.000 maseczek jednorazowych;
- 4.500 maseczek bawełnianych;
- 1500 litrów płynu do dezynfekcji;
- 3 kamery termowizyjne.

Ilości te były uzupełniane lokalnie w poszczególnych Zakładach zgodnie z zapotrzebowaniem.

Warunki pracy

ZT „Kruszwica” S.A. dba o swoich pracowników w sposób kompleksowy. Do końca I kwartału każdy pracownik miał gwarantowaną opiekę medyczną w zakładowym Ambulatorium (lekarz medycyny pracy, lekarz internista, lekarze specjaliści, lekarz stomatolog), a od II kwartału wszyscy pracownicy Kruszwicy i Kobylniki zostali objęci ubezpieczeniem MEDICOVER. Po zakończeniu działalności zakładowego Ambulatorium pozostała dla pracowników opieka stomatologiczna. Nadal obowiązywał całkowity lub częściowy zwrot kosztów leczenia (po przedstawieniu odpowiednich dokumentów lub po pozytywnej opinii lekarza medycyny pracy, np. rezonans magnetyczny, tomograf komputerowy) z utworzonego w Spółce w tym celu funduszu opieki medycznej. Opieka medyczna obejmuje wszystkich zatrudnionych pracowników bez względu na wymiar czasu pracy. Swoim pracownikom Spółka oferuje również pakiet ubezpieczeniowy, sponsorowany i opłacany przez Pracodawcę oraz atrakcyjną ofertę finansowaną z Funduszu Socjalnego. Część pracowników objęta jest pakietem medycznym w placówkach sieci LUXMED. [GRI 401-2].

W ramach programów promocji zdrowia, pracodawca umożliwia wszystkim pracownikom szczepienia przeciw grypie. Dla kobiet zapewniane są badania lekarza ginekologa. Pracownicy Zakładu w Brzegu objęci są opieką stomatologiczną oraz mają dostęp do specjalistów: dermatolog, neurolog, kardiolog, okulista, internista oraz codzienna opieka pielęgniarska. Dodatkowo pracownicy mają możliwość skorzystania z rehabilitacji ruchowej. Każdy z Pracowników Lokalizacji Kruszwica i Biuro w Warszawie jest objęty pakietem prywatnej opieki medycznej Medicover. Pakiet zawiera możliwość skorzystania z bezpłatnych porad lekarzy specjalistów: Chirurg, Dermatolog, Onkolog, Kardiolog, Laryngolog, Neurolog, Okulista, Urolog, Ortopeda, Diabetolog, Pulmonolog, Endokrynolog, jak również z bogatego pakietu badań specjalistycznych. Pakiet opieki medycznej jest w pełni finansowany przez pracodawcę. Pracownicy mają możliwość uczestnictwa w specjalistycznych szkoleniach w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych opinią lekarza prowadzącego, pracownik może ubiegać się o zapomogę przeznaczoną na dalsze leczenie, leków i poprawę zdrowia. Pracodawca zapewnia pracownikom częściowy zwrot kosztów za okulary niezbędne do pracy przy ekranach komputerowych w każdym przypadku stwierdzenia pogorszenia wzroku przez lekarza okulistę. [403-6]

BHP – działania „Stand for Safety”

ZT „Kruszwica” S.A. dokłada wszelkich starań, aby otoczenie, w którym pracują zatrudnieni, było jak najbardziej bezpieczne. Zapewnienie bezpiecznych warunków pracy zidentyfikowaliśmy jako podstawowe ryzyko w obszarze pracowniczym. W związku z tym dążymy do bezwypadkowej kultury pracy, w której pracownicy wykonują codzienne obowiązki bez obaw o swoje bezpieczeństwo. Pomoc w realizacji tego celu stanowi prowadzony w Zakładach Spółki program „Stand for Safety”. Jest to ogólnoswiatowa kampania informacyjna Bunge, której zadaniem jest podnoszenie świadomości w obszarze bezpieczeństwa w miejscu pracy. Dzięki tej kampanii każdy pracownik Bunge na świecie potrafi lepiej rozpoznać i kontrolować, a nawet eliminować sytuacje o dużym potencjale zagrożenia (HPE), dzięki czemu jest bezpieczniejszy w swoim miejscu pracy. Realizacja tego celu jest wspierana wewnętrznymi procedurami, zapewniającymi między innymi:

- Każdy kierownik Zakładu jest zobowiązany do przeprowadzania regularnych szkoleń stanowiskowych dla pracowników i stałych podwykonawców;
- Wszyscy dyrektorzy, menedżerowie i kierownicy działów przemysłowych są zobowiązani do odbycia i zaliczenia szkoleń z zakresu bezpieczeństwa, przeprowadzanych w modułach tematycznych: „Szkolenia stanowiskowe”, „Przywództwo w dziedzinie bezpieczeństwa” oraz „Coaching na rzecz bezpieczeństwa”. Dyrektorzy i menedżerowie działów nieprzemysłowych muszą odbyć i zaliczyć moduły: „Przywództwo w dziedzinie bezpieczeństwa” oraz „Coaching na rzecz bezpieczeństwa”;
- Wszyscy pracownicy w dniu zatrudnienia zostają przeszkoleni z zakresu BHP - szkolenie ogólne, następnie kierownik działu organizuje szkolenie stanowiskowe BHP. W odpowiednim czasie pracownicy wysyłani są na szkolenia okresowe w zależności od stanowiska pracy i wykonywanych czynności. W spółce istnieje także matryca szkoleń, którą nadzoruje dział personalny. Z obszarów 7 HPE przygotowane są krótkie materiały szkoleniowe tzw. Toolbox Talks (TBTs), z którymi kierownicy działów zapoznają swoich pracowników. [GRI 403-5]

Każdy nowy pracownik i stały podwykonawca pracujący na terenie Zakładu — zarówno z działów przemysłowych jak i nieprzemysłowych — jest zobowiązany do zapoznania się z modułem „Bezpieczeństwo w Bunge” w ramach standardowego przygotowania do rozpoczęcia pracy w Spółce.

Pracownicy zapoznawani są z aktualną oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy. Ocena ta jest przeprowadzana zgodnie z procedurą identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka oraz ryzyk i szans biznesowych przez zespoły specjalistów. Dodatkowo czynności operacyjne opisywane są w procedurach i instrukcjach stanowiskowych BHP. Pracownicy oraz podwykonawcy regularnie zgłaszają sytuacje niebezpieczne zgodnie z wymaganiami korporacyjnymi (piramida bezpieczeństwa - wskaźniki bezpieczeństwa). Wszyscy pracownicy zapoznani są z Procedurą Antymobbingową. Głównym mottem Spółki jest: "Żadna praca nie jest tak pilna, żeby nie mogła być wykonana bezpiecznie". Pracownicy zapoznawani są także z polityką „STOP. POMYŚL. ZABEZPIECZ”, która gwarantuje możliwość zatrzymania pracy w momencie, gdy pracownik uzna, że warunki wykonania danej pracy są według niego niebezpieczne. [GRI 403-2]

W ZT „Kruszwica” S.A. funkcjonuje program „7 obszarów wysokiego ryzyka” tzw. 7 HPE, w których to obszarach statystycznie dochodzi do wypadków. Są to obszary:

- prace na wysokości,
- prace w przestrzeniach zamkniętych,
- pojazdy i urządzenia w ruchu,
- niebezpieczna energia,
- prace z podnoszeniem ładunków,
- prace z chemią niebezpieczną oraz
- bezpieczeństwo procesowe.

W celu eliminowania zagrożeń związanych z pracą i zminimalizowaniem ryzyka Spółka podejmuje działania związane z oceną tego ryzyka, przygotowaniem i przestrzeganiem instrukcji BHP, szkoleniami, wprowadzeniem dodatkowych zabezpieczeń technicznych oraz dodatkowych środków ochrony indywidualnej.

W latach 2018-2020 nie odnotowano w Zakładach ZT „Kruszwica” S.A. wypadków śmiertelnych ani wypadków ciężkich. Informacje na temat ilości i wskaźnika wypadków w latach 2018 - 2020 przedstawiono w tabeli poniżej.

Wypadki i dni utracone	Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy		Zakład w Brzegu		Sprzedaż i Administracja (Warszawa)	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
ROK 2020						
Ilość wypadków lekkich	1	2	0	1	0	0
Wskaźnik wypadków lekkich	0,58	0,62	-	0,69	-	-
Liczba przepracowanych godzin	344.393	645.979	104.659	289.499	49.704	32.728
ROK 2019						
Ilość wypadków lekkich	0	2	0	0	0	0
Wskaźnik wypadków lekkich	-	0,63	-	-	-	-
Liczba przepracowanych godzin	381.824	630.455	113.980	291.131	44.398	26.639
ROK 2018						
Ilość wypadków lekkich	1	3	0	0	0	0
Wskaźnik wypadków lekkich	0,56	0,99	-	-	-	-
Liczba przepracowanych godzin	358,457	608,529	118,077	295,192	40.218	29,727

W latach 2018 - 2020 nie odnotowano na terenie Firmy wypadków niezależnych wykonawców.

Badanie wypadków przy pracy odbywa się zgodnie z „Procedurą postępowania powypadkowego” oraz z wymaganiami korporacyjnymi (Standard z zakresu zgłaszania i badania incydentów) i obejmuje: zbieranie faktów i dowodów oraz ich analizę, a także identyfikację przyczyn i planowanie działań prewencyjnych. Do badania wypadków przy pracy stosowane są metody "5x dlaczego", która polega na dochodzeniu przyczyn przez zadawanie pytań oraz RCA (Root Cause Analysis), czyli analiza przyczyn źródłowych w zależności od rodzaju wypadku. Dokumentacja powypadkowa zawiera protokoły przesłuchania poszkodowanego, zebranie informacji od świadków, zdjęcia, protokół powypadkowy. Dokumentacja jest przechowywana przez 10 lat, z kolei prowadzony rejestr wypadków przy pracy przez 50 lat. Wskaźnik wypadków został obliczony w oparciu o 200.000 godzin pracy [GRI 403-9].

W roku 2020 oraz 2018 nie odnotowano przypadków choroby zawodowej. Z kolei w roku 2019 odnotowano 1 taki przypadek. [GRI 403-10]

Działające w ZT „Kruszwica” S.A. Komisje ds. BHP, ze wspólną reprezentacją pracowników i kadry zarządzającej, ułatwiają organizację korzystnego środowiska pracy pod względem BHP. Działania takich komisji jest jednym ze sposobów zaangażowania pracowników w poprawę bezpieczeństwa i higieny w ich miejscu pracy. Pracownicy biorą udział w codziennych spotkaniach bezpieczeństwa organizowanych w ramach poszczególnych działów organizacyjnych. Dodatkowo istnieje system zgłaszania pomysłów poprawy bezpieczeństwa pracy "Take part, leave Your mark". Na terenie Zakładów czynnie działają związki zawodowe, których reprezentanci w postaci społecznych inspektorów pracy biorą czynny udział w comiesięcznych posiedzeniach komisji BHP. Kwestie bezpieczeństwa pracy podlegają konsultacjom ze związkami zawodowym oraz Zakładowymi Społecznymi Inspektorami Pracy. [GRI 403-4]. Ponadto czynnymi członkami comiesięcznej komisji BHP są lekarze medycyny pracy, którzy sprawują opiekę nad Zakładami. Biorą oni udział w ustalaniu bezpiecznych warunków pracy. [GRI 403-3].

ZT „Kruszwica” S.A. posiada certyfikat przyznany przez firmę Bureau Veritas, oficjalnie potwierdzający wdrożenie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (ang. Occupational Health & Safety Management Systems) według normy ISO 45001:2018. Polityka BHP zawiera zobowiązanie do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w celu zapobiegania związanym z pracą urazom i dolegliwościom zdrowotnym i jest odpowiednia do celów, wielkości i kontekstu organizacji oraz specyfiki ryzyk i szans dotyczących BHP. Polityka BHP stanowi ramy do ustalanie celów oraz zawiera:

- zobowiązanie do spełniania wymagań prawnych i innych wymagań,
- zobowiązanie do eliminowania zagrożeń i ograniczania ryzyk dotyczących BHP,
- zobowiązanie do ciągłego doskonalenia systemu zarządzania BHP,
- zobowiązanie do konsultacji i współudziału pracowników oraz przedstawicieli pracowników.

System BHP ISO 45001:2018 posiada księgę, która zawiera punkty normy oraz odpowiadające im dokumenty zakładowe (w tym procedury i instrukcje). System swoim zakresem obejmuje wszystkich pracowników ZT „Kruszwica” S.A. oraz podwykonawców wykonujących prace na terenie Zakładu. [GRI 403-1] Ponadto czynnymi członkami comiesięcznej komisji BHP są lekarze medycyny pracy, którzy sprawują opiekę nad pracownikami Spółki. Biorą oni udział w ustalaniu bezpiecznych warunków pracy. [GRI 403-3]

„Włącz się i działaj”

Funkcjonujący w ZT „Kruszwica” S.A. program „Włącz się i działaj” zachęca pracowników do kreatywności w podejmowaniu działań wewnątrz organizacji. Inspiruje ich do spojrzenia na biznes z innej perspektywy, zbierania pomysłów i dzielenia się nimi z kierownictwem Spółki. Każdy pracownik ma prawo poszukiwać nowych metod dla lepszego prowadzenia aktywności w swoim obszarze.

Program „Włącz się i działaj” zachęca do podejmowania inicjatyw skierowanych na:

- Eliminację przeszkód - identyfikując czynniki, które przeszkadzają w byciu efektywnym;
- Wykorzystywanie nowych możliwości - stale poszukując nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów wykonywania zadań oraz rozwijając istniejące produkty i tworząc nowe;
- Praca zespołowa - pomoc współpracownikom, dzielenie się pomysłami, stawianie sobie nawzajem wyzwań i wspólne szukanie nowych rozwiązań (ponad podziałami wynikającymi z przynależności organizacyjnej czy miejsca w hierarchii stanowiskowej);
- Wzmacnianie poczucia pilności spraw - aby zawsze zmierzać do szybkiego podejmowania działań i decyzji, co ma szansę dać Spółce przewagę konkurencyjną.

Rozwój osobisty pracowników

ZT „Kruszwica” S.A. dba o to, aby każdy pracownik Spółki miał możliwości rozwoju zawodowego, w tym miał zapewniony dostęp do odpowiednich szkoleń.

Corocznie w Spółce realizowany jest proces oceny okresowej (opisany w postaci procedury), w czasie którego kluczowym punktem jest uzyskanie informacji zwrotnej oraz rozmowa rozwojowa pracownika i przełożonego. Oceną okresową objęci są wszyscy pracownicy pracujący w ZT „Kruszwica” S.A. Oceną okresową objęci są wszyscy pracownicy pracujący w ZT „Kruszwica” S.A. Część pracowników oceniana jest na platformie „People & Bunge” i są to głównie pracownicy kadry kierowniczej, specjaliści oraz część pracowników na stanowiskach nierobotniczych. Pozostali pracownicy podlegają ocenie w rozmowach indywidualnych z wykorzystaniem arkuszy oceny w formie papierowej. [GRI 404-3].

Proces oceny jest wspomagany dedykowaną globalną aplikacją Bunge - „People & Bunge” lub zestandaryzowanym Formularzem Oceny. W pierwszym etapie procesu pracownicy Spółki dokonują samooceny, w tym określają status realizacji postawionych im celów. Samooceny są następnie analizowane przez przełożonych pracowników, po czym następuje rozmowa przełożonego z pracownikiem, podczas której ustalana jest ostateczna roczna ocena pracownika.

ZT „Kruszwica” S.A. stawia na rozwój swoich pracowników oraz ich osobiste zaangażowanie wsparte przez przełożonego. Z tego powodu rozwój zatrudnionych przebiega w ramach partnerstwa pomiędzy pracownikiem, przełożonym i Spółką. Jednym z elementów procesu ocen pracowniczych jest rekomendacja dotycząca planu rozwoju pracownika (zazwyczaj ze wskazaniem odbycia określonego typu szkoleń). Proces oceny może więc być dokonany poprzez ocenę osiągniętych celów za miniony rok i postawienie nowych celów na kolejny rok, bądź z uwzględnieniem planu rozwoju pracownika wraz ze wskazaniem odbycia określonego zakresu szkoleń.

W ramach oferty szkoleń pracownicy Spółki mają dostęp do szkoleń wewnętrznych, zewnętrznych oraz szerokiej gamy e-szkoleń.

Szkolenia zewnętrzne

ZT „Kruszwica” S.A. prowadziła w kilku lat program szkoleń „Skuteczny Menedżer”. Jest to program rozwoju kompetencji dla kierowników, pierwszy raz obejmujący zespół podwładnych, specjalistów mający objąć stanowisko menedżerskie w najbliższej przyszłości oraz menedżerów chcący doskonalić swoją wiedzę i umiejętności dotyczące kierowania zespołem. Program obejmuje dostarczenie wiedzy i doskonalenie umiejętności związanych z zarządzaniem zespołem: rozumienie roli menedżera, budowanie autorytetu, planowanie i organizowanie pracy zespołu, efektywną komunikację i informację zwrotną (w tym prowadzenie rozmowy oceniającej), style kierowania, delegowanie i egzekwowanie, motywowanie oraz efektywność osobista menedżera. W roku 2020 program szkoleń „Skuteczny Menedżer” został wstrzymany ze względu na zmiany, które miały zostać wprowadzone.

Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS CoV-2 i zakaz zgromadzeń, w 2020 roku w ZT „Kruszwica” S.A. szkolenia prowadzone w formie tradycyjnej w większości zostały zawieszane bądź całkowicie odwołane. Udało się natomiast przeprowadzić szereg szkoleń w formule online m.in.: "Wykorzystanie MS Teams w biznesie", "Reklamacje w praktyce", "Akademia specjalisty ds. środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych", "Prawidłowe znakowanie środków spożywczych - aktualności, praktyka stosowania oraz kontrole", "Mikrobiologiczny monitoring środowiska produkcyjnego w zakładach produkcji żywności", "Rachunkowość Zarządcza i Controlling", "Zmiany w podatku VAT od lipca i października 2020 - JPK_VAT, STAWKI VAT, WDT", "Zanieczyszczenia żywności - zagrożenia mikrobiologiczne i chemiczne", "Power Apps - Jitsu", "Nowy IFS 7 - omówienie zmian w oparciu o końcowy projekt normy". [GRI 404-2]

Szkolenia wewnętrzne

Spośród szkoleń dla pracowników Spółki, w zakresie niezbędnym do świadczenia pracy na zajmowanym stanowisku, prowadzone są następujące szkolenia wewnętrzne: [GRI 404-2]

- szkolenie energetyczne: Dozór i Obsługa;
- szkolenie dozorowe z zasad bezpiecznego rozładunku substancji niebezpiecznych;
- szkolenie dla kierowców wózków widłowych i wysokiego składowania;
- szkolenie z obsługi wind towarowo-osobowych i urzędzeń transportu bliskiego;
- szkolenie dozorowe i obsługa instalacji i urządzeń grzewczych;
- szkolenie z zakresu bezpiecznej wymiany butli gazowych;
- szkolenie z zakresu bezpiecznej pracy na wysokości;
- szkolenia z zakresu bezpiecznej pracy w przestrzeni zamkniętej;
- szkolenia dla strażaków – ratowników;
- szkolenie z zasad udzielania pierwszej pomocy;
- szkolenie ADR (przewóz substancji niebezpiecznych transportem do zakładu).

Proces podnoszenia kwalifikacji pracowników został określony w *Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy*, którym objętych jest około 80% wszystkich pracowników [GRI 102-41]

Zatrudnienie w ZT „Kruszwica” S.A

W Spółce funkcjonują trzy związki zawodowe. Są to:

- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Tłuszczowych „Kruszwica”,
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Alternatywa.

Udział procentowy pracowników będących członkami związków zawodowych do ilości pracowników zatrudnionych ogółem w 2020 roku wyniósł 19,43%. Dla porównania w roku 2019 było to 20,4 %, a w roku 2018 – 22,45%.

ZT „Kruszwica” S.A. dba o młodych rodziców wśród swoich pracowników. Korzystanie z urlopu macierzyńskiego nie ma wpływu na ich bezpieczeństwo zatrudnienia, wynagrodzenie i możliwości rozwoju kariery zawodowej. Dane dotyczące powrotu do pracy i utrzymania zatrudnienia znajdują się poniżej w tabeli:

ZT "Kruszwica" S.A.	2020		2019		2018	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Liczba pracownic, które były uprawnione do urlopu macierzyńskiego.	13	100%	26	100%	24	100%
Liczba pracownic, które skorzystały z urlopu macierzyńskiego.	13	100%	26	100%	24	100%
Liczba pracownic, którzy powrócili do pracy po wykorzystaniu z urlopu macierzyńskiego.	5*	38%	26	46%	24	91%

Liczba pracownic, które powróciły do pracy po wykorzystaniu z urlopu macierzyńskiego i przepracowały min. 12 m-cy	5*	38%	26	100%	24	69%
Wskaźnik powrotu do pracy				100%		91%
Wskaźnik utrzymania zatrudnienia				100%		69%

(*) – dane na dzień 31.12.2020

Rok 2019 był rokiem przełomowym jeśli chodzi o korzystanie z urlopu tacierzyńskiego przez naszych pracowników. Z 31 uprawnionych do tego pracowników skorzystało 21, co stanowi 68%. Wszyscy Ci pracownicy powrócili do pracy po wykorzystaniu urlopu tacierzyńskiego i pozostali zatrudnieni przez okres co najmniej kolejnych 12 m-cy. W roku 2020 żaden mężczyzna pracujący w Spółce nie zdecydował się skorzystać z urlopu tacierzyńskiego. [GRI 401-3]
Zatrudnienie w ZT „Kruszwica” S.A. na koniec roku 2020 wynosiło 843 osoby [GRI 102-7], tj. o 1 osobę mniej niż w poprzednim roku, z kolei w roku 2018 było zatrudnionych 824 osoby. Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia, w tym liczbę zatrudnienia nowych pracowników oraz wskaźnik rotacji pracowników, zawierają poniższe tabele [GRI 401-1]:

Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy	2020			2019		
	Ilość osób zatrudnionych	Ilość nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników	Ilość osób zatrudnionych	Ilość nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników
kobiety do lat 30	37	8	0,5%	45	12	0,5%
kobiety w wieku 30 - 50 lat	118	9	0,5%	115	9	0,9%
kobiety powyżej 50 lat	58	2	1,2%	55	6	0,8%
mężczyźni do lat 30	26	7	0,1%	32	17	0,6%
mężczyźni w wieku 30 - 50 lat	172	7	0,7%	190	15	0,8%
mężczyźni powyżej 50 lat	154	1	0,7%	133	2	1,1%

Zakład w Brzegu	2020			2019		
	Ilość osób zatrudnionych	Ilość nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników	Ilość osób zatrudnionych	Ilość nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników
kobiety do lat 30	8	5	0,2%	8	4	0,1%
kobiety w wieku 30 - 50 lat	28	1	0,1%	32	4	0,5%
kobiety powyżej 50 lat	27	0	0,6%	26	4	0,8%
mężczyźni do lat 30	12	6	0,1%	14	3	0,4%
mężczyźni w wieku 30 - 50 lat	67	4	0,2%	66	9	0,4%
mężczyźni powyżej 50 lat	89	0	0,8%	88	3	0,6%

Sprzedaż i Administracja	2020			2019		
	Ilość osób zatrudnionych	Ilość nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników	Ilość osób zatrudnionych	Ilość nowo zatrudnionych pracowników	Wskaźnik rotacji pracowników
kobiety do lat 30	2	0	0,0%	2	2	0,0%
kobiety w wieku 30 - 50 lat	22	3	0,0%	20	1	0,2%
kobiety powyżej 50 lat	5	0	0,0%	3	1	0,1%
mężczyźni do lat 30	0	0	0,0%	0	0	0,0%
mężczyźni w wieku 30 - 50 lat	9	0	0,0%	8	0	0,2%
mężczyźni powyżej 50 lat	9	0	0,1%	7	2	0,1%

Produkty

Cały proces produkcji w ZT „Kruszwica” S.A. - od pozyskania nasion aż po efekt finalny w postaci gotowego produktu, jest tak prowadzony, aby spełniać bardzo rygorystyczne wymagania jakościowe i bezpieczeństwa.

Problemy dotyczące wysokiej jakości i bezpieczeństwa naszych produktów zostały zakwalifikowane jako teoretycznie jedno z głównych źródeł ryzyka utraty reputacji dla naszej działalności. Problemy jakościowe mogłyby potencjalnie prowadzić do wycofywania produktów z rynku i nałożenia kar, które mogą mieć istotny wpływ na działalność Spółki. Z tego względu wdrożyliśmy rygorystyczny plan kontroli jakości w celu ograniczenia ryzyk związanych z bezpieczeństwem żywności.

Działania w zakresie bezpieczeństwa i jakości produktów prowadzone są w Spółce w sposób systemowy, czego efektem są przyznawane certyfikaty. Na obszar zapewnienia jakości składają się m.in.: starannie wypracowane technologie produktowe, odpowiedni dobór dostawców i podwykonawców, ścisły nadzór procesu produkcji i dystrybucji. Wdrożone i certyfikowane przez ZT „Kruszwica” S.A. systemy zarządzania jakością umożliwiają realizację reguły bezpiecznej i stabilnej jakościowo produkcji, prowadzonej od pozyskania surowca, przez jego przetworzenie, aż po produkcję popularnych marek produktowych. W Spółce realizowany jest program szkoleń i audytów w zakresie higieny żywności, który ma zapewnić przestrzeganie najwyższych standardów jakości.

Zakłady produkcyjne ZT „Kruszwica” S.A. posiadają certyfikaty przyznane przez Bureau Veritas i SGS oficjalnie potwierdzające wdrożenie [GRI 102-12]:

- Systemu Zarządzania Środowiskiem EMS (ang. Environmental Management System) według normy ISO 14001:2015;
- Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności FSMS (ang. Food Safety Management System) uwzględniający standard wymagany przez sieci handlowe (ang. International Food Standard) według normy IFS v.6.1;
- System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy (ang. Occupational Health & Safety Management Systems) według normy ISO 45001:2018.

ZT „Kruszwica” SA posiada certyfikaty przyznane przez SGS (Société Générale de Surveillance), oficjalnie potwierdzające wdrożenie Europejskiego Programu Certyfikacji Materiałów Paszowych (ang. European Feeds Ingredients Safety Certification) a swoje Zakłady zarejestrowała w bazie Q. W 2020 otrzymano również certyfikat VLOG przyznany przez Bureau Veritas potwierdzający, że produkowany materiał paszowy jest wolny od GMO.

Olej palmowy

Olej palmowy jest powszechnie stosowany w przemyśle spożywczym. Spółka wykorzystuje go w części oferowanych przez siebie produktów, zgodnie z preferencjami klientów. Dla części produkcji Spółka wykorzystuje surowiec spełniający kryteria Certyfikacji Łańcucha Dostaw RSPO. W takim przypadku od dostawców wymagane jest dostarczenie surowca z certyfikatem RSPO, co oznacza, że został on wyprodukowany w sposób zrównoważony dla dobra ludzi i środowiska naturalnego. Należy podkreślić, że wszyscy dostawcy oleju palmowego dla ZT „Kruszwica” S.A. są członkami RSPO.

ZT „Kruszwica” S.A. w 2013 roku przeszła pozytywnie proces certyfikacji RSPO SCCS przeprowadzony przez Control Union Certifications BV, co potwierdza zaangażowanie Spółki w ochronę zasobów i społeczną odpowiedzialność na rzecz warunków zatrudnienia pracowników w krajach pozyskujących olej palmowy. Certyfikat RSPO wydawany jest na 5 lat, po których może być odnawiany. Co roku odbywa się audyt sprawdzający, czy Firma funkcjonuje zgodnie z wymogami, które wdrożyła na początku procesu. W 2020 r. odbył się audyt certyfikujący – tym samym certyfikacja w zakresie RSPO kat. MB, SG została przedłużona do 2021 r.

Grupa Bunge, jedna z największych grup branży rolno-spożywczej na świecie, do której należy ZT „Kruszwica” S.A., wierzy, że zrównoważony olej palmowy powinien być produkowany w sposób, który wyklucza przekształcanie obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej i ekologicznej, minimalizuje emisję gazów cieplarnianych, wykorzystuje odpowiedzialne praktyki rolne, chroni prawa pracowników oraz społeczności lokalnych.

Spółka w swojej produkcji wykorzystuje oleje roślinne pochodzenia tropikalnego, takie jak: olej palmowy rafinowany. Zakup tego surowca w 2020 roku wyniósł 33.784 tony. Dla porównania w roku 2019 oraz 2018 było to 29.379 ton [GRI 301-1].

Tłuszcze trans

Polacy chcą jeść zdrowo, co oznacza także unikanie żywności zawierającej tłuszcze trans. Instytucje zajmujące się zdrowym żywieniem w Polsce i na świecie (np. IŻŻ, WHO) podkreślają korzyści dla zdrowia wynikające ze spożycia większej ilości nienasyconych kwasów tłuszczowych, kosztem tłuszczów nasyconych i tłuszczów trans. Tłuszcze trans występują naturalnie w produktach mleczarskich, mięsie pochodzącym od przeżuwaczy (np. krów i owiec) lub pochodzą z częściowo utwardzonych/utwardzonych olejów roślinnych. Spożywanie zbyt dużej ilości tłuszczów trans pochodzących z obu źródeł podwyższa stężenie złego cholesterolu LDL we krwi oraz zwiększa ryzyko chorób sercowo-naczyniowych. W trosce o zdrowie konsumentów, ZT „Kruszwica” S.A. oferuje szeroką gamę produktów do smarowania pieczywa, które są bogate w nienasycone kwasy tłuszczowe i praktycznie nie zawierają izomerów trans. Jak wynika z najnowszych badań składu kwasów tłuszczowych w produktach do smarowania pieczywa, margaryny kubkowe dostępne w Polsce pod względem zawartości tłuszczów trans są zgodne z rekomendacjami IMACE (European Margarine Association), a nawet je przewyższają. Zastosowanie olejów roślinnych i innowacyjnych technologii pozbawionych częściowo utwardzonych tłuszczów sprawia, że miękkie margaryny do smarowania oferowane przez ZT „Kruszwica” S.A. nie zawierają izomerów trans i są bogate w jedno- i wielonienasycone kwasy tłuszczowe.

Kampania „Pokochaj olej rzepakowy”

ZT „Kruszwica” S.A. w ramach swojego członkostwa w Polskim Stowarzyszeniu Producentów Oleju angażuje się w prowadzenie wieloletniej akcji edukacyjnej „Pokochaj olej rzepakowy”. Celem kampanii jest podnoszenie świadomości konsumentów na temat właściwości odżywczych i zdrowotnych oleju rzepakowego oraz jego znaczenia w codziennej diecie i profilaktyce zdrowotnej.

Zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów

Najważniejszym celem dla ZT „Kruszwica” S.A. jest dostarczanie odpowiednich, bezpiecznych produktów, spełniających oczekiwania klientów.

Dla realizacji tego celu w Spółce wdrożony został *Zakładowy Kodeks Dobrej Praktyki Produkcyjnej i Higienicznej*, którego przestrzeganie gwarantuje produkcję żywności bezpiecznej dla konsumenta. Od wielu lat w organizacji funkcjonuje wdrożony i certyfikowany System Jakości zapewniający stabilną jakość i bezpieczeństwo produkowanych wyrobów.

ZT „Kruszwica” S.A. dokłada wszelkich starań, aby w całym cyklu życia produktu zachować najwyższe standardy bezpieczeństwa i jakości oferowanych produktów oraz ich opakowań. Każdy wdrożony i wytwarzany przez Spółkę produkt musi spełniać wymagania prawne w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego/paszowego [GRI 416-1].

Fundamentem systemu jakości jest przestrzeganie wymogów polskiego i unijnego prawa oraz systemów HACCP, IFS, EFISC i VLOG..

W 2020 roku zidentyfikowana została niezgodność związana z błędną informacją podaną na etykiecie produktu. Jeden z olejów z portfolio Spółki został wycofany od klienta ze względu na użycie etykiety z podaną pojemnością 2l, podczas gdy prawidłowa ilość i objętość butelki oleju wynosiła 3l. Niezgodność została wychwycona podczas dostawy do klienta i kwestionowany olej nie trafił na półkę sklepową i ostatecznie do Konsumenta. Spółka podjęła działania zmierzające do szczegółowego wyjaśnienia niezgodności oraz działania naprawcze, które wyeliminowały wszystkie uchybienia. [GRI 416-02].

W roku 2020 nie zostały nałożone znaczące sankcje finansowe i pozafinansowe z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami. [GRI 419-01].

Wdrożony przez ZT „Kruszwica” S.A. system jakości obejmuje wszystkie rodzaje aktywności Spółki i wszystkie etapy cyklu życia produktu. Zaczynając od badań oczekiwań konsumentów, poprzez rozwój produktów, pozyskiwanie surowców i opakowań, produkcję i dystrybucję naszych wyrobów, aż po ocenę satysfakcji nabywców. Na wszystkich opakowaniach jednostkowych produktów Spółki, zgodnie z przepisami dotyczącymi znakowania żywności, umieszczone są poniższe informacje:

- nazwa żywności,
- wykaz składników,
- ilość netto,
- termin przydatności do spożycia,
- warunki przechowywania,
- nazwa i adres producenta,
- informacja o wartości odżywczej.

W przypadku wielu produktów, na opakowaniu znajduje się również informacja o zastosowaniu produktu. [GRI 417-01]

ZT „Kruszwica” S.A. wśród swoich partnerów biznesowych przeprowadza corocznie proces badania satysfakcji klienta. Ostatnie takie badanie zostało przeprowadzone w styczniu 2021 roku i dotyczyło roku 2020. Badanie to było przeprowadzane metodą wskaźnika promotorów netto (NPS – Net Promoter Score).

Badanie zostało przeprowadzone w następujących obszarach: oleje, margaryny konsumenckie, margaryny profesjonalne, tłuszcze luzem, dla m.in. następujących procesów: składanie zamówień, łatwość i jakość kontaktu z pracownikami, jakość realizacji zamówień czy terminowość dostaw.

Według badań Reichhelda, przeciętna wartość NPS dla ZT „Kruszwica” S.A. mieści się w przedziale 10-15.

Proces obsługi Klienta wymaga ciągłego doskonalenia, w związku z powyższym Spółka będzie skupiać swoje działania na rok 2021 w obszarach:

- dostarczanie zamówienia w wymaganym dniu i czasie,
- podejmowanie działań w kierunku wspierania realizacji celów Klientów.
- kontynuacja wdrażania wymiany komunikatów EDI w zakresie zamówień i faktur
- nacisk na komunikację z kluczowymi Klientami i wdrażanie wniosków na wszystkich Klientów i wszystkie kategorie produktowe.

Społeczności lokalne

ZT „Kruszwica” S.A., jako wiodący podmiot rynkowy dokłada starań, aby wносить wkład i wspierać rozwój społeczności w której funkcjonuje. Spółka od lat współpracuje z lokalnymi organizacjami samorządowymi wspierając rozwój utalentowanej młodzieży i promując zdrowy tryb życia poprzez popularyzację sportu.

Zakres i kierunek wsparcia społeczności lokalnej w roku 2020 były determinowane przez trwającą pandemię SARS-COV-2. Chcąc pomagać w sposób najbardziej skuteczny Spółka zdecydowała o skierowaniu swojej pomocy do społeczności znajdujących się w najbliższym otoczeniu Zakładów produkcyjnych. Kierunek i zakres tej pomocy został ustalony z władzami wojewódzkimi i samorządowymi, mającymi bieżące informacje na temat najważniejszych potrzeb w regionach.

Dla każdej lokalizacji wytypowane zostały placówki medyczne i szpitale zakaźne, które uzyskały wsparcie od Spółki w formie darowizn produktów Spółki (olej rzepakowy, margaryny, pasty warzywne), a także środków ochrony indywidualnej, jak kombinezony ochronne, czy rękawiczki jednorazowe. Stołówki przyzakładowe otrzymały środki pieniężne w celu przygotowywania i dostarczenia bezpłatnych posiłków przeznaczonych dla personelu lokalnych szpitali, a także organizacji, których członkowie są zaangażowani w pomoc osobom na kwarantannie. Wsparcie produktowe otrzymały także lokalne jednostki pomocy społecznej, w tym domy opieki i domy dziecka, którym Spółka przekazała kilka ton żywności oraz 1500 kombinezonów ochronnych.

W roku 2020 Spółka nie przekazała wsparcia finansowego społecznościom lokalnym, jak miało to miejsce w latach ubiegłych. Z uwagi na pandemię COVID-19 działania ZT „Kruszwica” S.A. były przekierowane na inną formę pomocy opisaną wyżej. W latach ubiegłych przekazana kwota w obu lokalizacjach Spółki tj. Kruszwicy oraz Brzegu, wyniosła około 50.000 PLN rocznie.

Jako wiodący producent żywności, który w odpowiedzialny sposób chce podchodzić do cyklu przydatności do spożycia swoich produktów, Spółka przekazuje w sposób regularny część swoich produktów do Banków Żywności. W 2020 r. ZT „Kruszwica” S.A. przekazała do Banków Żywności ponad 48 ton produktów o łącznej wartości 106.000 zł. W roku 2019 było przekazanych ponad 61 ton.

W związku z wyjątkową sytuacją jaka miała miejsce w 2020 roku dotychczas kontynuowane i rozwijane programy społeczne zostały zawieszane. Dotyczy to programu „Działam lokalnie”, który wspiera wolontariat pracowniczy oraz „Akademia Mistrza”, który ma na celu wspieranie rozwoju branży cukierniczej w Polsce.

#WspieramLokalneLokale

W obliczu nieuchronnego kryzysu w branży hotelarsko – restauracyjno – cateringowej (HoReCa) ZT „Kruszwica” S.A. stara się wspierać swoich partnerów biznesowych. Spółka zainicjowała kampanię #WspieramLokalneLokale, mającą na celu zachęcanie konsumentów do składania zamówień w ulubionych lokalach z dostawą albo odbiorem osobistym. Tym samym Firma pomaga restauracjom i cukiernikom w obliczu wyzwań, jakie niosą ograniczenia działalności lokali gastronomicznych z powodu zagrożenia epidemicznego.

Dostawcy

Działania związane z wyborem dostawców są w ZT „Kruszwica” S.A. regulowane *Procedurą Zakupów Dóbr i Usług Grupy Bunge w Polsce*, która zakłada szeroki przegląd rynku oraz uczciwą konkurencję między oferentami. Gospodarzem procesów zakupowych w Spółce jest powstały w 2013 roku Dział Zakupów, w którym duży nacisk kładzie się na rozwój kompetencji i profesjonalizację zespołu, kierującego się przede wszystkim przejrzystością w codziennej współpracy, uczciwością i rzetelnością w procesie przetargowym.

Postępowania zakupowe Spółka prowadzi wykorzystując nowoczesne narzędzia on-line w postaci platformy zakupowej, zapewniającej transparentność procesu, jasne kryteria doboru dostawców oraz szeroką bazę potencjalnych kontrahentów. Obok podstawowych czynników komercyjnych wysoko cenione są szeroko rozumiane kryteria jakościowe, bezpieczeństwo pracowników Spółki oraz pracowników jej partnerów, a także dbałość o środowisko. Deklaracja przeciwdziałania korupcji zamieszczona jest w Ogólnych Warunkach Współpracy z Dostawcami („OWD”) Spółki. Od 2017 roku wszyscy dostawcy składający oferty na platformie zakupowej zobowiązani są do akceptacji OWD.

ZT „Kruszwica” S.A. to wiarygodny partner handlowy, który oferuje swoim dostawcom atrakcyjne warunki współpracy w zamian za dostawę towarów i usług najwyższej jakości.

Środowisko naturalne oraz klimat

ZT „Kruszwica” S.A. prowadząc działalność w sektorze produkcyjnym artykułów spożywczych opartym na surowcach roślinnych oddziałuje także na środowisko. Wymaga to od Spółki, aby w sposób odpowiedzialny zarządzać związanym z tym ryzykiem. Zakłady produkcyjne Spółki zużywają wodę i energię oraz emitują do atmosfery dwutlenek węgla, zużywają surowce takie, jak nasiona rzepaku i rafinowany olej palmowy oraz powodują emisję do powietrza, wody i gruntu. Firma zauważa potencjalny negatywny wpływ na zasoby ograniczone oraz utratę bioróżnorodności i ekosystemów w wyniku działalności produkcyjnej. ZT „Kruszwica” S.A. podlega szerokiemu zakresowi przepisów i rozporządzeń na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym, jak również wymaganiom naszych klientów i oczekiwaniom lokalnych środowisk. Koszty związane z dostosowywaniem Spółki do zmieniających się wymogów prawnych, w tym podwyższone koszty emisji mogą mieć negatywny wpływ na rentowność firmy. Wpływ zmian klimatu, na przykład wzrastająca częstotliwość i nasilenie niedoborów wody, powodzi i gwałtownych burz na całym obszarze Polski oraz szkodniki i choroby również mogą potencjalnie wpływać negatywnie na działalność Spółki.

W obszarze środowiskowym Spółka identyfikuje następujące ryzyka (w tym związane z klimatem):

Ryzyka związane z sytuacjami nadzwyczajnymi

Z uwagi na fakt, iż podstawą działalności Spółki jest przetwórstwo płodów rolnych, naturalnym elementem ryzyka dla jego działalności jest ewentualny okresowy brak dostępności surowca w związku z wymarzeniem, suszą, ulewami lub gradobiciem. Ponadto żaden z Zakładów produkcyjnych Spółki nie dysponuje dostateczną nadwyżką zdolności produkcyjnych dla podtrzymania ciągłości produkcji i zapewnienia odpowiednich stanów magazynowych produktów gotowych w przypadku jakichkolwiek nieprzewidywalnych zdarzeń będących poza kontrolą Spółki.

Tym niemniej, w celu ograniczenia potencjalnych skutków wystąpienia tego typu zdarzeń, Spółka czyni starania w kwestii ich zapobiegania lub dostatecznie wczesnej identyfikacji. Dla przykładu, w celu możliwie szybkiego rozpoznania niższych niż przewidywano zbiorów rzepaku, pracownicy służb agrotechnicznych Spółki monitorują na bieżąco u producentów, z którymi zawarto umowy kontraktacyjne na dostawę surowca, stan plantacji rzepaku w trakcie jego wegetacji oraz tuż przed zbiorami.

Ryzyko związane z ochroną środowiska

Działalność Spółki może oddziaływać negatywnie na środowisko, mimo iż jest ona prowadzona na podstawie pozwoleń wymaganych przez przepisy prawa. Nie można jednak wykluczyć, że normy ochrony środowiska, w szczególności warunki eksploatacji instalacji ustalone w odpowiednim pozwoleniu zintegrowanym, zostaną naruszone przez działalność Zakładów Spółki. Ewentualne przekroczenia mogą stanowić podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej Spółki za szkody w środowisku, a ponadto, w określonych okolicznościach, podstawę do wydania przez właściwego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska decyzji o wstrzymaniu użytkowania instalacji powodującej naruszenie. Spółka prowadzi szeroko zakrojone działania zmierzające do ograniczenia wpływu jej działalności na środowisko. Nie można jednak wykluczyć, że podjęte działania okażą się niewystarczające dla całkowitego wyeliminowania ryzyka przekroczenia norm ochrony środowiska przez działalność Zakładów Spółki.

Działania związane z redukcją emisji podejmowane przez ZT Kruszwica S.A. zostały docenione przez magazyn „Forbes” oraz firmę Statista. W opublikowanym na łamach magazynu rankingu „Liderzy Klimatyczni Polska 2021” Spółka zajęła 16. miejsce. ZT „Kruszwica” S.A. swoją pozycję rynkową buduje w oparciu o wykorzystanie naturalnych surowców roślinnych, dlatego ma świadomość, jak ważna jest troska o środowisko naturalne. Spółka stale podejmuje działania, które unowocześniają proces produkcji, inwestując w rozwój technologii i możliwości Zakładów produkcyjnych.

Polityki środowiskowe.

ZT „Kruszwica” SA zapewnia przestrzeganie wszystkich obowiązujących wymagań dotyczących ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa. Polityki i procedury wprowadzone i stosowane w naszych Zakładach są na poziomie odpowiadającym wymaganiom lokalnym lub je przewyższające, są osadzone w naszych wszystkich działaniach i są wspierane poprzez stosowanie zewnętrznie akredytowanych systemów zarządzania środowiskowego. W ramach systemu ISO 14001: 2015 oraz zgodnie z zaleceniami Grupy Bunge, Zakłady w Kobylnikach k. Kruszwicy i Brzegu mają ustanowione *Polityki środowiskowe*, w których akcenty zostały postawione na:

- Postępowanie zgodnie z obowiązującymi wymaganiami prawnymi w zakresie prowadzonych procesów, produktów, usług i projektów;
- Stałe doskonalenie działalności w zakresie ochrony środowiska poprzez zastosowanie zasad zarządzania środowiskowego, oceny ryzyka środowiskowego i monitorowania efektów oddziaływania na środowisko w odniesieniu do Zakładów, procesów, produktów, usług i projektów;
- Dążenie do zrównoważonego rozwoju pod względem środowiskowym poprzez zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska, minimalizację ilości odpadów, poszukiwanie możliwości ich ponownego wykorzystania i recyklingu w ramach procesów, produktów, usług i projektów;
- Wykazanie odpowiedzialności społecznej poprzez dążenie do zaspokojenia potrzeb środowiskowych w społecznościach wśród których prowadzi działalność oraz promocję gospodarki surowcami naturalnymi;
- Zaangażowanie pracowników w działania proekologiczne i organizację szkoleń pracowniczych wspierających praktyki zarządzania środowiskowego.

Energia

Wpływ zmian klimatycznych odnosi się zarówno do zagrożeń, jak i możliwości związanych z przejściem na gospodarkę niskowęglową. Do kluczowych obszarów zainteresowania należą programy optymalizacji energetycznej, zwiększenie udziału energii odnawialnej oraz zwiększenie samowystarczalności pod względem energii elektrycznej. Spółka dąży do zmniejszenia emisji, poprawy wydajności energetycznej oraz zastąpienie paliw kopalnych energią odnawialną, tam gdzie jest to praktycznie możliwe i ekonomicznie wykonalne. Ponadto stosując technologie energetyczne o niskiej emisji dwutlenku węgla, Firma chce zmniejszać ślad węglowy swoich wyrobów i doskonalić własne podejście do odpowiedzialnego, zrównoważonego rolnictwa.

ZT „Kruszwica” S.A. jest znaczącym konsumentem energii elektrycznej, która jest wytwarzana wewnętrznie i kupowana od dostawców zewnętrznych (gaz, olej i węgiel). Źródła energii na bazie paliw kopalnych mogą stanowić ryzyko dla bezpieczeństwa energetycznego Spółki związane ze zrównoważeniem oraz wymaganiami prawnymi. Firma stale poprawia efektywność energetyczną Zakładów poprzez inwestycje w doskonalenie profilu energetycznego oraz zwiększoną samowystarczalność pod względem energii elektrycznej, w tym stosowanie odnawialnych źródeł energii, przy jednoczesnym zmniejszaniu ciągłych kosztów operacyjnych i poziomu emisji dwutlenku węgla.

Zużycie energii pochodzącej z powyższych źródeł dla okresu objętego raportowaniem oraz dwóch poprzednich lat przedstawiono w tabeli poniżej [GRI 302-1].

Zużycie energii Zakład w Brzegu	J.M.	ROK		
		2020	2019	2018
Węgiel	T	22 589	22 387	26 844
Olej	T	599	511	577
Gaz	Nm3	1 476 429	2 459 103	1 205 200
Energia elektryczna*	MWh	28 143	27 525	21 316

* zakup + produkcja własna

Zużycie energii Zakład w Kruszwicy	J.M.	ROK		
		2020	2019	2018
Węgiel	T	0	0	0
Olej	T	48	15,3	0
Gaz	Nm3	11 242 987	10 963 948	11 252 033
Energia elektryczna	MWh	32 783	33 237	33 359

Intensywność zużycia energii mierzona w odniesieniu do wielkości produkcji, w okresie objętym raportowaniem, dla Zakładu w Brzegu wyniosła 1,02 GJ/T. Dla porównania, w roku 2019 współczynnik ten wyniósł 1,07 GJ/T, a w roku 2018 - 1,13 GJ/T. W roku 2020 po raz pierwszy możemy zaraportować współczynnik intensywności zużycia energii ze źródeł odnawialnych, który wynosi 0,09 GJ/T. W listopadzie 2019 roku oddano do eksploatacji instalację fotowoltaiczną. W grudniu 2019 roku prowadzone były jeszcze próby i już pod koniec grudnia 2019 roku wszystkie serwery i komputery w Zakładzie w Brzegu pracowały, korzystając wyłącznie z energii słonecznej. W roku 2020 nastąpiło pierwsze rozliczenie bilansu energii odnawialnej. Poza instalacją fotowoltaiczną w Zakładzie zmodernizowano instalację elektryczną, zamontowano Solexa (podgrzewacz nasion) oraz zlikwidowaną zbędną infrastrukturę.

Dla Zakładu w Kobylnikach k. Kruszwicy intensywność zużycia energii wynosiła w roku bieżącym 0,71 GJ/T. W dwóch poprzednich latach było to 0,72 GJ/T. Działania podejmowane przez Spółkę mające na celu obniżenie zużycia energii jak i emisji CO₂ dotyczą modernizację floty wózków widłowych. Jest ona prowadzona we wszystkich lokalizacjach, ale to Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy już w 95% korzysta z floty wózków widłowych działających w oparciu o baterie litowo-jonowe (Li-Ion). To technologia podobna do tej stosowanej w samochodach elektrycznych. Są one prostsze i bardziej bezpieczne w użytkowaniu niż baterie starszego typu, a przy tym pozwalają oszczędzać czas pracy i energię elektryczną. Według szacunków wózki z bateriami litowo-jonowymi zużywają miesięcznie 40% mniej energii elektrycznej niż stosowane dotąd odpowiedniki. Innymi działaniami prowadzonymi w 2020 roku w Zakładzie była modernizacja instalacji parowej i armatury, likwidacja zbędnej infrastruktury oraz wymiana części izolacji w działach Rafinerii i Olejarni w czasie projektów inwestycyjnych. W wyniku szeregu działań związanych z programami ochrony środowiska i wydajności energetycznej, ZT „Kruszwica” S.A. stale zmniejsza zużycie energii elektrycznej i pary wodnej. Wymienione wyżej działania pozwoliły na redukcję zużycia energii oraz pary wodnej w 2020 roku o 26.818 GJ w Zakładzie w Brzegu. Zgodnie z polityką środowiskową Spółki, w Zakładach propagowane są zasady oszczędzania energii, co niewątpliwie również wpłynęło na zmniejszenie zużycia tych mediów w roku objętym raportowaniem [GRI 302-4].

Woda

Woda jest niezwykle cenna dla środowiska, tym bardziej że jej niedobory mogą prowadzić do problemów społecznych, środowiskowych i biznesowych. Dlatego oszczędność i racjonalne gospodarowanie wodą powinny leżeć w interesie wszystkich podmiotów. Zidentyfikowaliśmy zagrożenia fizyczne, na przykład ekstremalne warunki pogodowe, które mogą skutkować negatywnym bilansem wodnym. Niedobory wody mogą wpłynąć na zasoby wodne wymagane do uprawy podstawowego surowca w produkcji – rzepaku, jak również prowadzić do wyższych kosztów wody i/lub wymaganych większych nakładów inwestycyjnych zwiększających bezpieczeństwo wodne. Do możliwości związanych ze zmianami klimatycznymi należy zaliczyć zmniejszenie kosztów operacyjnych poprzez wdrażanie udogodnień zwiększających efektywność zarówno w zakresie wykorzystania wody i energii, jak również możliwości uzyskiwania przychodu z produktów ubocznych z naszego procesu produkcji, które sprzedajemy jako pasze dla przemysłu rolniczego.

Tereny na których znajdują się Zakłady produkcyjne ZT „Kruszwica” S.A. nie należą do obszarów, w których występuje niedobór wody. Do Zakładów Spółki woda trafia z miejskich sieci wodociągowych. Dodatkowo, w Zakładzie w Brzegu wykorzystywane są wody powierzchniowe (pobór z Odry), a w Zakładzie w Kobylnikach k. Kruszwicy - z własnych ujęć (studnie głębinowe). Ilość wykorzystanej wody określana jest na podstawie przepływomierzy znajdujących się w każdym Zakładzie. Wypracowane zdolności i możliwości do mierzenia zużycia wody pozwalają Spółce mieć ciągłą kontrolę i szybko reagować w przypadku pojawienia się nadmiernych wartości. Zużycie wody w latach 2020-2018 zawarto w poniższej tabeli [GRI 303-3]:

Źródło wody	J.M.	Zakład w Brzegu			Zakład w Kobylnikach k.Kruszwicy		
		2020	2019	2018	2020	2019	2018
wody powierzchniowe	M ³	173 778	173 293	204 846			
wody gruntowe	M ³				358 432	352 751	304 187
woda pochodząca z innych organizacji (sieci wodociągowe)	M ³	234 036	232 706	241 358	982	550	2 501
RAZEM	M³	407 814	405 999	446 204	359 414	353 301	306 688

Całkowite zużycie wody we wszystkich obszarach w 2020 roku wynosiło 767.228 m³. Dla porównania w roku poprzednim było to 759.300 m³, a w roku 2018 – 752.892 m³ [GRI 303-5].

Ścieki

Efektywne wykorzystanie zasobów to podstawa wielu istotnych zagadnień - od projektowania wyrobów do minimalizowania wpływu Spółki na środowisko i odpowiedzialnych zakupów. Odpady stałe oraz emisje do powietrza i wody są zmarnowanymi zasobami. W związku z tym Firma dąży do zminimalizowania ich wielkości.

Ilość i jakość wytwarzanych ścieków jest przez Zakłady produkcyjne ZT „Kruszwica” S.A. w pełni monitorowana, ponieważ ewentualne skutki związane z niekontrolowanym zanieczyszczeniem wody mogą być bardzo niebezpieczne dla środowiska, a efekty takiego zdarzenia nieodwracalne. Złotą zasadą obowiązującą w każdym z Zakładów Spółki jest oczyszczanie ścieków produkcyjnych przed ich wprowadzeniem do środowiska.

Poniżej przedstawione zostały wskaźniki dotyczące objętości ścieków i docelowego miejsca przeznaczenia [GRI 303-4]:

Miejsce przeznaczenia	Rodzaj ścieków	J.M.	Zakład w Brzegu		
			2020	2019	2018
wody powierzchniowe - rzeka Odra	wody pochłonięte, wody opadowe, ze stacji uzdatniania wody	M ³	159 606	144 247	181 849
kanalizacja miejska	pozostałe ścieki	M ³	158 202	137 003	134 747
RAZEM			317 808	281 250	316 596

Miejsce przeznaczenia	Rodzaj ścieków	J.M.	Zakład w Kobylnikach k.Kruszwicy		
			2020	2019	2018
wody powierzchniowe - Jezioro Gopło*	wody opadowe, ze stacji uzdatniania wody	M ³	160 890	151 910	34 597
kanalizacja miejska	pozostałe ścieki	M ³	40 526	56 155	171 610
RAZEM			201 416	208 065	206 207

* Pozwolenie wodnoprawne określa szczegółowe miejsce zrzutu - rów RL4 (zlewnia Jeziora Gopło). Woda opadowa oraz ścieki ze stacji uzdatniania wody trafiają do rowu, gdzie praktycznie ulegają odparowaniu i przesiąkaniu do ziemi.

Ilość i rodzaj substancji stanowiących zagrożenie dla środowiska wodnego, które są usuwane ze ścieków (oczyszczane), zostały precyzyjnie określone w dokumentach wydanych dla każdego Zakładu Spółki:

Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy:

- Decyzja Starosty Inowrocławskiego OSR.6222.1.44.2012 z dnia 2013-07-26 (pozwolenie zintegrowane);
- Decyzja Starosty Inowrocławskiego OSR.6341.157.2016 z dnia 10.11.2016 (pozwolenie wodno-prawne).

Zakład w Brzegu:

- Decyzja Starosty Brzeskiego nr OŚ.7644/6/06 z dnia 29.11.2006 (pozwolenie zintegrowane);
- Decyzja Starosty Brzeskiego nr WR.ZUZ.5.421.604.2019.JK (pozwolenie wodno –prawne na wprowadzanie ścieków przemysłowych do kanalizacji).

Emisja zanieczyszczeń do atmosfery

Wykorzystywana energia jest źródłem emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Przy ograniczaniu emisji bezpośredniej i monitorowaniu zużycia energii elektrycznej we wszystkich Zakładach, dla Spółki ważny jest wskaźnik emisji dwutlenku węgla, który jest przedmiotem systematycznych analiz.

W ZT „Kruszwica” S.A. stale monitorowana jest wielkość emisji pośredniej i bezpośredniej dwutlenku węgla. Emisje bezpośrednie są generowane przez oba Zakłady w wyniku zużycia surowców energetycznych i wyliczane na podstawie ilości zużytego paliwa i wskaźników emisyjnych. Emisje pośrednie, dotyczące zużycia energii elektrycznej, wyliczane są także na podstawie zużytej energii elektrycznej i przyjętych dla Polski wskaźników.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące emisji dwutlenku węgla przez Zakłady w Brzegu i Kobylnikach k. Kruszwicy, w okresie objętym raportowaniem oraz w latach 2020, 2019 i 2018 [GRI 305-1, 305-2 i 305-4]:

Gazy cieplarniane CO ₂		J.M.	Zakład w Brzegu			Zakład w Kobylnikach k.Kruszwicy		
			2020	2019	2018	2020	2019	2018
Emisja	Bezpośrednia (zakres 1)	T	52 890	53 579	58 044	22 917	22 301	23 266
	Pośrednia (zakres 2)	T	20 237	17 930	16 937	26 161	26 523	26 614
Wielkość produkcji		T	665 740	644 137	650 684	728 427	779 779	744 012
Współczynnik intensywności	dla emisji bezpośredniej	kg/T	79,44	83,18	89,20	31,22	28,60	31,27
	dla emisji pośredniej	kg/T	30,39	27,85	26,03	35,91	34,01	35,77

Wpływ na obniżenie emisji gazów cieplarnianych mają poczynione w roku 2020 jak i latach poprzednich inwestycje. W wyniku uruchomienia instalacji fotowoltaicznej w Zakładzie w Brzegu ograniczenie emisja pośrednia wynosić będzie 50,274 tony CO₂/rok. Z kolei wymiana wózków widłowych z zastosowaniem energooszczędnej technologii litowo-jonowych pozwoli w skali roku zmniejszyć ilość CO₂ emitowanego w związku z wytworzeniem prądu potrzebnego do ich zasilania o około 1 600 kg na jeden egzemplarz wózka.

Emisje pośrednie (zakres 3) są wynikiem transportu wyrobów i surowców, dojazdów pracowników, wyjazdów na delegacje, utylizacji odpadów oraz produkcji paliw i surowców. W 2020 Spółka nie prowadziła szczegółowej ewidencji emisji w łańcuchach dostaw. Aby zapewnić pełniejszy obraz emisji pośrednich w całym łańcuchu dostaw Spółka planuje podjęcie stosownych działań w roku bieżącym.

Opakowania i gospodarka odpadami

Dostarczanie konsumentom najwyższej jakości produktów uzależnione jest nie tylko od surowców zastosowanych do ich produkcji, ale także od zastosowanych opakowań. Sposób ich zaprojektowania ma wpływ na zabezpieczenie żywności znajdującej się w środku przed otwarciem oraz jej przechowywanie i niemarnowanie w trakcie użytkowania. Liczba i rodzaj opakowań, które trafiają w obieg po spożyciu produktów przez konsumentów, determinuje możliwości ich odzyskania z rynku i recyklingu, co ma istotne znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego. Wolumen opakowań wprowadzonych na rynek przedstawiony został w tabeli poniżej [GRI 301-1]:

Opakowania wprowadzone na rynek (kg)	2020	2019	Zmiana % (2020/2019)	2018	Zmiana % (2019/2018)
Opakowania z tworzyw sztucznych	4 742 400	3 696 110,91	28%	4 918 924,01	-25%
Opakowania z papieru i tektury	4 528 360	4 004 485,62	13%	5 519 957,90	-27%
Opakowania z aluminium	92 080	65 015,03	42%	105 268,12	-38%
Szkło	1 846 380	1 733 781,49	6%	1 668 012,01	4%
Metale	1 490	26 604,34	-94%	19 235,45	38%
Opakowania wielomateriałowe	76 490	181 527,44	-58%	219 669,27	-17%
Drewno	196 920	32 660	503%	40 400,00	-19%

Sytuacja pandemiczna spowodowała wzrost ilości opakowań wprowadzonych na rynek używanych do dystrybucji dla klientów indywidualnych, w związku ze wzrostem zapotrzebowania na produkty konsumenckie i spadkiem opakowań metalowych, wielomateriałowych wynikającym ze spadku zapotrzebowania branży HoRaCa.

Mając na uwadze troskę o środowisko ZT „Kruszwica” S.A. stawia na ograniczenie zużycia tworzyw sztucznych w swoich produktach. W roku 2020 podjęte zostały kroki mające na celu przygotowanie proekologicznych opakowań. Efektem tych starań wprowadzono nowe kubki dla niektórych produktów z portfolio Spółki. Smakowita de Lux produkowana jest obecnie w nowym, ekologicznym kubku, w którym, dzięki papierowej etykietce, zmniejszona została zawartość plastiku o 30%. Nowoczesne opakowania składają się z plastikowego kubka i papierowej owijki, które można segregować.

Produkty powstające w trakcie produkcji prowadzonej przez Spółkę to:

- śruta rzepakowa, czyli resztki ziarna pozostające po wytłoczeniu oleju z nasion rzepaku; zawiera 2-4% tłuszczu, o dużej zawartości białka.
- makuch rzepakowy, to materiał paszowy pozostający po głębokim wytłoczeniu oleju z nasion rzepaku; zawiera 9-18% tłuszczu.

Z 1.000 ton nasion rzepaku, po wytłoczeniu oleju, uzyskuje się około 580-620 ton śruty poekstrakcyjnej lub 630-700 ton makuchu rzepakowego. Produkty te są w blisko 100% ponownie wykorzystywane w rolnictwie do bezpośredniego karmienia zwierząt hodowlanych lub przygotowania mieszanek paszowych. Produkt ten jest stosowany głównie w żywieniu przeżuwaczy, trzody chlewnej oraz drobiu.

Ważnym elementem działań prowadzonych przez ZT „Kruszwica” S.A. jest strategia Zero Waste, czyli zapobieganie przekazywaniu odpadów na składowiska. Prowadzona jest segregacja odpadów na różne kategorie, co umożliwia firmom odpadowym prawidłowe ich zagospodarowanie. Uwaga skierowana jest na prawidłowość sortowania, jednorodność zebranego odpadu i staranny dobór uprawnionych firm odpadowych, aby mogły one w całości wykorzystać przekazane odpady.

W Spółce podejmowane są działania m.in. mające na celu zmniejszenie masy wytwarzanych osadów ściekowych oraz ich zagospodarowanie. Poszukiwane są również nowe zastosowania dla powstałych w Zakładach odpadów. Przykładem mogą być osady ściekowe, które wykorzystywane są w rolnictwie do poprawienia i wzbogacenia struktury i składu gleby.

W Zakładzie w Brzegu w 2020 roku poddano recyklingowi 9,94 ton odpadów niebezpiecznych; w roku 2019 było to 8,07 ton a w 2018 roku – 25,05 ton. W Zakładzie w Kobylnikach k. Kruszwicy w 2020 roku poddano recyklingowi 15,28 ton odpadów niebezpiecznych; w 2019 roku było to 18,86 ton a w 2018 roku 17,9 ton. Wolumen odpadów bezpiecznych, w podziale na metody postępowania z nimi, przedstawia poniższa tabela [GRI 306-2]:

Waga odpadów bezpiecznych (T)	Zakład w Brzegu			Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Recycling	9 619	6 738	7 888	400	292,35	280
kompostowanie; biogazy; polepszacz gleby	1 657	1 309	1 559	309	0	0
odzysk, w tym odzysk energii;	0	42	88,26	2462	1 680	1 993
spalanie (spalanie masy);	0	0	2,81	0	0	0
składowanie na składowiskach odpadów;	0	8,93	15,24	6,55	9,38	10,21
Powtórne wykorzystanie (przerób w Olejarni)	-	-	-	1 113	-	-

Powstałe odpady są przekazywane przede wszystkim do recyklingu lub odzysku. Ponadto, osoby zatrudnione w Zakładach produkcyjnych przechodzą obowiązkowe szkolenia z zakresu ochrony środowiska, by poznać zasady gospodarowania odpadami, w tym ich selekcji u źródła, czyli już w miejscu wykonywania przez nich pracy. Spółka prowadzi również działalność edukacyjną swoich pracowników (pikniki środowiskowe, imprezy miejskie), zachęcając do segregacji odpadów w ramach prywatnych gospodarstw domowych.

Poniżej przedstawiono zestawienie dotyczące wydatków jakie ZT „Kruszwica” S.A. poniosła w związku z ochroną środowiska i działalnością edukacyjną w tym obszarze:

Koszty utylizacji odpadów, oczyszczania środowiska i działań naprawczych (PLN)	Zakład w Brzegu			Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
oczyszczanie i utylizację odpadów;	2 636 322	2 295 087	1 887 063	2 764 469	2 826 560	2 258 982
oczyszczanie emisji (np. wydatki na filtry, czynniki);	-	-	-	24 000	-	-
wydatki na zakup i używanie certyfikatów emisji;	3 162 623	1 702 078	3 910 085	-	-	1 458 804
wydatki na zakup sprzętu, konserwację, materiały i usługi oraz powiązane koszty kadrowe;	797 232	815 418	831 007	381 739	482 585	976 539
ubezpieczenie od odpowiedzialności w razie szkód w środowisku;	7 309	7 309	7 309	7 309	7 309	7 309
koszty oczyszczania, łącznie z kosztami rekultywacji w związku z wyciekami	852 192	641 487	874 743	11 500	7 500	380 409

Koszty zapobiegania szkodom i zarządzania ochroną środowiska (PLN)	Zakład w Brzegu			Zakład w Kobylnikach k. Kruszwicy		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
szkolenia i kursy w zakresie ochrony środowiska;	2194	15 800	15 683	-	2 450	10 153
zewnętrzne usługi związane z zarządzaniem ochroną środowiska;	15600	13 290	1 500	23 450	34	3 491
zewnętrzne certyfikaty systemów zarządzania;	9670	5 969	6 890	12 700	7 203	50 315
dodatkowe wydatki na zakupy związane z ochroną środowiska;	124 530	284 773	192 549	185 672	89 000	234 104

W latach 2018-2020 nie odnotowano żadnych skarg dotyczących wpływu na środowisko w Zakładzie w Kobylnikach k. Kruszwicy. W Zakładzie w Brzegu w roku 2020 również nie odnotowano żadnych skarg dotyczących wpływu na środowisko, z kolei w roku 2019 były to dwie skargi a w roku 2018 - jedna skarga. Złożone skargi zostały rozpatrzone i rozwiązane. Wszystkie złożone skargi zostały złożone w ramach formalnych mechanizmów skargowych. [GRI 307-1]. ZT „Kruszwica” S.A. efektywnie angażuje się w działalność na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

Zarządzanie bioróżnorodnością i ekosystemami

Zmiany klimatu stanowią poważne wyzwanie dla globalnego bezpieczeństwa podaży żywności. Długotrwałe zmiany temperatury, wilgotności, wzorców opadów i częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych mają już wpływ na praktyki rolne, produkcję roślinną i jakość odżywczą upraw żywności. Produkcja wyrobów w ZT „Kruszwica” S.A. oparta jest przede wszystkim na zasobach naturalnych. Niekorzystny wpływ związany ze zmianą klimatu zwiększa ryzyko działalności Spółki w długim okresie a także okresowe problemy z dostępnością i jakością surowca do produkcji w krótkim okresie. Dlatego też Spółka bardzo mocno angażuje się w działania dotyczące bioróżnorodności.

ZT „Kruszwica” SA, jako członek Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju, angażuje się w inicjatywy edukacyjne skierowane m.in. do producentów rzepaku, których celem jest dostarczenie im wiedzy i narzędzi zapewniających produkcję rzepaku zgodną z zasadami ochrony środowiska.

Program „Z Kujawskim pomagamy pszczołom”

W 2020 r. minęła 10 rocznica rozpoczęcia aktywności Programu „Z Kujawskim Pomagamy Pszczołom” pionierskiej i zarazem najdłuższej funkcjonującej inicjatywy CSR prowadzonej w Polsce na rzecz ochrony pszczół oraz budowania świadomości społecznej na ich temat. Do inicjatywy Spółki włączały się zarówno gminy, organizacje pozarządowe jak i osoby, którym los pszczół nie jest obojętny.

Pierwszym największym wyzwaniem dla budowanego od 2011 roku programu było zwiększenie świadomości społecznej na temat roli zapylaczy oraz ich zagrożeń. W swoich działaniach ZT „Kruszwica” S.A. podkreśla bliskie relacje pomiędzy przyrodą, a prowadzonym biznesem. Budowa kompleksowego programu podnoszącego świadomość znaczenia pszczół dla człowieka i zachęcającego do działań, które może podjąć każdy by wspomagać te pożyteczne owady, była naturalnym krokiem.

W Polsce występuje około 470 gatunków pszczół, z czego najbardziej znanym jest pszczoła miodna, która jako jedyna znajduje się pod opieką pszczelarzy. W momencie startu programu zaczęliśmy właśnie od pszczoły miodnej, by najpierw budować świadomość wokół gatunku, który jest ludziom znany i kojarzony. Warto zaznaczyć, że oprócz najbardziej popularnego gatunku – pszczoły miodnej, wyróżniamy także inne owady zapylające, takie jak trzmielce, pszczolinki, murarki, obrostki czy makatki. One również zasługują na uwagę, gdyż każdy z gatunków odgrywa w przyrodzie znaczącą rolę. Kluczowa dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego potrzebna jest różnorodność gatunkowa owadów zapylających.

Rozpoczynając program „Z Kujawskim Pomagamy Pszczołom” Firma zdecydowała się na edukację i zachęcanie do realnych działań chroniących pszczoły. W pracach nad zdrowiem pszczół naukowcy zainicjowali wysiłki mające na celu opracowanie modelu oceny ryzyka dla rodzin pszczół miodnych wynikającego z narażenia na pestycydy w różnych scenariuszach połączonych czynników stresogennych i stymulujących, w tym wpływu klimatu na pszczoły miodne. Model ten pomoże wyjaśnić względne znaczenie różnych czynników stresogennych, np. w jaki sposób wpływ danego pestycydu na zdrowie rodzin pszczelich zmienia się wraz ze zmianą klimatu.

Dzięki działaniom osób zaangażowanych w Program „Z Kujawskim pomagamy pszczołom” w ciągu ostatniej dekady w ochronę tych pożytecznych owadów zaangażowały się m.in. władze samorządowe, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne i wychowawcze, instytucje edukacji przyrodniczej, parki narodowe oraz krajobrazowe, a także muzea. Organizatorzy programu z radością obserwowali także liczne aktywności na rzecz pszczół podejmowane przez całe rodziny i osoby w każdym wieku od dzieci i młodzież, po ich rodziców, a nawet seniorów.

Program „Z Kujawskim Pomagamy Pszczołom” skupia się przede wszystkim na jednym z ważniejszych gatunków zwierzęcych niezbędnych dla zachowania bioróżnorodności. To program, który inspirował lokalne społeczności do podejmowania długofalowych działań na rzecz poprawy warunków życia pszczół w Polsce poprzez sadzenie kwiatów przyjaznych pszczołom. Realizując program Spółka chce również wzmacniać świadomość społeczną w zakresie relacji pomiędzy pszczołami a bioróżnorodnością.

W 2020 r. program „Z Kujawskim pomagamy pszczołom” został zawieszony z uwagi na pandemię COVID-19.

Program „Grunt to równowaga”

Dla ZT „Kruszwica” S.A. bardzo istotna jest kwestia rozwoju rolnictwa z zachowaniem równowagi przyrodniczej. Z tego względu w 2020 r. Spółka kontynuowała skierowany do rolników program „Grunt to równowaga”, którego celem

jest wspieranie wszelkich inicjatyw służących zachowaniu bioróżnorodności na terenach wiejskich. W ubiegłorocznej edycji programu nacisk położony został na praktycznych aspektach wspierania bioróżnorodności, a konkretnie na zakładaniu pasów kwiatnych, które zwiększają różnorodność upraw, a tym samym wspierają bioróżnorodność na terenach rolniczych.

Ochrona gatunków i ekosystemów na ogół odbywa się na obszarach znacznie większych niż pojedyncze gospodarstwo, dlatego działania na rzecz ochrony różnorodności powinny dotyczyć nie tylko samego gospodarstwa, czy danej uprawy, ale również całego krajobrazu. Rolnicy mogą stosować szereg działań, dzięki którym zwiększają różnorodność upraw tj. stosowanie wielu gatunków i odmian roślin uprawnych; stosowanie upraw międzyplonowych, płodozmiannu czy odłogowania; wprowadzanie pasów kwiatnych czy zmniejszenie rozmiaru pól.

Odpowiadając na potrzeby rolników przygotowany został poradnik, który w przejrzysty i prosty sposób demonstruje metody przygotowania pasów kwiatnych na polach. Do projektu zaproszono ekspertów z organizacji Łąki Kwietne, z którymi opracowano broszurę „Jak przygotować pas kwiatny”. Treść poradnika konsultowana była z ekspertami z Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

W okresie pandemii Spółka starała się promować program „Grunt to równowaga”, poprzez niestandardowe formy dotarcia do odbiorców m.in. w social mediach. Eksperci programu wzięli udział w webinarze zorganizowanym wspólnie z redakcją magazynu Topagrar: „Bioróżnorodność dla wyższych plonów. Pasy kwietne jako jeden z elementów strategii”.

Prawa człowieka

ZT „Kruszwica” S.A. prowadzi swoją działalność z pełnym poszanowaniem praw człowieka, zobowiązując się do przestrzegania międzynarodowych standardów zawartych w Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka oraz w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej Podstawowych Zasad i Praw w Pracy. Spółka stawia sobie za cel, żeby poszanowanie praw człowieka było widoczne we wszystkich obszarach jej działalności, traktując te prawa jako fundament relacji społecznych.

Z kolei nieprzebranie praw człowieka może negatywnie wpłynąć na wizerunek Spółki, powodując konieczność podjęcia środków zaradczych lub naprawczych.

Przebranie praw człowieka nie powinno być tylko postrzegane w kategoriach wykorzystywania pracy dzieci, czy prześladowań obrońców praw człowieka. Prawa człowieka odnoszą się również do codziennej działalności operacyjnej Spółki. Bezpieczeństwo i higiena pracy pracowników w miejscu zatrudnienia, zapewnianie co najmniej wymogów prawnych związanych z miejscem pracy i odzieżą ochronną, przejrzyste zasady naliczania i wypłacania wynagrodzenia, prawo do wypoczynku, czy zabezpieczenia społecznego, to tylko niektóre aspekty związane z poszanowaniem praw człowieka, które wypełnia Spółka.

ZT „Kruszwica” S.A. nie opracowała osobnej polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka. Część z tych zagadnień jest uregulowana w wewnętrznym *Kodeksie Etycznego Postępowania* obowiązującym w Spółce. W części dotyczącej Szacunku w Miejscu Pracy poruszane są tam takie kwestie jak:

- Różnorodność w biznesie - odwołanie do stworzenia atmosfery otwartości, zaufania i integracji poprzez poszanowanie różnorodności talentów, zdolności i umiejętności, pochodzenia i doświadczeń każdej osoby;
- Sprzeciw wobec dyskryminacji - decyzje związane z zatrudnieniem, awansem i odszkodowaniem, muszą być podejmowane bez względu na jakiegokolwiek cechy prawnie chronione,
- Sprzeciw wobec prześladowania w miejscu pracy - zachowanie związane z prawnie chronionymi cechami osoby, które stwarza wrogię lub obraźliwe środowisko pracy.

Kwestie związane z poszanowaniem praw człowieka realizowane są na bieżąco. Wszystkie zagadnienia związane z poszanowaniem praw człowieka są kontrolowane również podczas audytów i kontroli np. Państwowej Inspekcji Pracy. Przykładem tego typu kontroli były indywidualne oraz grupowe rozmowy z pracownikami prowadzonymi przez Auditorów zewnętrznych podczas Audytu SMETA przez firmę SGS Polska Sp. z o.o..

W 2020 roku ZT „Kruszwica” S.A. zakończyła pozytywnie audyt SMETA (ang. Sedex Members Ethical Trade Audit) zarówno dla lokalizacji Kruszwica-Kobylniki oraz Brzeg. Procedura SMETA bazuje na ETI Base Code (kodeks postępowania etycznego stowarzyszenia Ethical Trading Initiative). SMETA dotyka 4 obszarów: warunków zatrudnienia pracowników, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska i odpowiedzialnych sposobów prowadzenia działalności. Poprzedni audyt SMETA odbył się w 2017 roku. W wyniku Audytu SMETA Spółka otrzymała Raport z przeprowadzenia Audytu, który zastępuje formę Certyfikatu, ważnym do kolejnego Audytu, co najmniej na 3 lata. Wyniki audytu, w formie Raportu, zostały zamieszczone na platformie Sedex. Pozytywne zakończenie Audytu i otrzymanie Raportu jest potwierdzeniem, że ZT „Kruszwica” S.A. działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w obszarach warunków zatrudnienia pracowników i bezpieczeństwa i higieny pracy.

Przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu

Postępowanie w sposób uczciwy, otwarty i etyczny jest podstawowym warunkiem skutecznej działalności rynkowej. ZT „Kruszwica” S.A. chce prowadzić i prowadzi swoją działalność zgodnie z najwyższymi standardami etyki. Z tego względu Spółka wdrożyła wewnętrznie *Kodeks Etycznego Postępowania* (ang. Code of Conduct) obowiązujący globalnie w Bunge. Kodeks ten służy jako przewodnik postępowania w sposób etyczny i zgodny z prawem, podczas wykonywania codziennych czynności zawodowych. Zawiera system wartości, którymi pracownicy powinni kierować się przy podjęciu każdej decyzji – od zgodności z przepisami i etyką biznesową, przez relacje w miejscu pracy, aż do współpracy z partnerami biznesowymi, konsumentami i lokalnymi społecznościami. Kodeks ten promuje standardy, które powinny być powszechnie przestrzegane, jak również konkretne ustawy, przepisy oraz polityki, które mają zastosowanie w przypadku funkcjonowania Spółki.

W *Kodeksie Etycznego Postępowania* poruszane są takie zagadnienia jak:

- ochrona majątku Spółki;
- odmowa przyjęcia łapówki i korupcji;
- szacunek w miejscu pracy;
- konflikty interesów.

Każdy pracownik ZT „Kruszwica” S.A. ma możliwość zgłaszania swoich podejrzeń o praktykach niezgodnych z etyką zawodową poprzez następujące kanały:

- u swojego menedżera lub innego menedżera, któremu pracownik ufa;
- w Dziale Spraw Osobowych;
- w Dziale Obsługi Prawnej;
- na portalu Global Ethics and Compliance ("GEC");
- na Infolinii Bunge.

Co istotne, stosowana w Spółce polityka braku odwetu, chroni każdego, kto składa zawiadomienie w dobrej wierze, nawet jeśli w późniejszym terminie okaże się, że się mylił.

Problemy związane z korupcją i łapownictwem zostały zidentyfikowane jako ważne źródło ryzyka utraty reputacji dla ZT Kruszwica S.A. Istnieje ryzyko, że w przypadku naruszenia naszej polityki antykorupcyjnej, może to negatywnie wpłynąć na prowadzoną przez nas działalność.

Wszyscy pracownicy ZT „Kruszwica” S.A. zostali przeszkoleni z Kodeksu Etycznego Postępowania. Pracownicy, którzy posiadają służbowe konta e-mail, akceptowali zasady zawarte w Kodeksie Etycznego Postępowania w formie elektronicznej (w tym wykonali załączone ćwiczenia dotyczące rozpoznawania przyjmowania łapówki oraz korupcji), natomiast pracownicy nie posiadający konta pocztowego odbyli standardowe szkolenia w tym zakresie [205-2].

Problemy związane z korupcją i łapownictwem zostały zidentyfikowane jako ważne źródło ryzyka utraty reputacji dla ZT „Kruszwica” S.A. Z tego względu, poza Kodeksem Etycznego Postępowania, w Spółce funkcjonuje także *Antykorupcyjna Polityka Zgodności* oraz *Podręcznik procedur dotyczących zapobiegania korupcji*. Podręcznik zawiera zasady postępowania i praktyczne porady dotyczące:

- upominków, rozrywki i innych wyrazów uprzejmości biznesowej;
- podróży zagranicznych urzędników;
- darowizn na cele polityczne, charytatywne oraz sponsoring;
- wyboru i zatrudniania przedstawicieli;
- kwestii związanych z fuzjami i przejęciami.

Wytyczne dotyczące zapobiegania korupcji obowiązują wszystkich pracowników Spółki, w tym osoby zatrudnione na czas określony i pracowników kontraktowych. W roku 2020, nie organizowano bezpośrednich szkoleń z tego obszaru z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne. Jednakże Kodeks Etycznego Postępowania, którego akceptacja dotyczy wszystkich pracowników Spółki, zawiera aspekty z zakresu przeciwdziałania korupcji i oszustwa. Jeśli chodzi o sankcje i szkolenia antybojkotowe, to przeszkolono ok. 80 osób.

W raportowanym okresie nie odnotowano potwierdzonych przypadków działań korupcyjnych [205-3].

Informacje podsumowujące

Oświadczenie o informacjach niefinansowych jest czwartym tego typu raportem ZT „Kruszwica” S.A. Pierwsze Oświadczenie zostało przygotowane za rok 2017. Wszystkie Oświadczenia przygotowane zostały w oparciu o wewnętrzny model raportowania. Do określenia kluczowych wskaźników niefinansowych wpieraliśmy się wytycznymi Global Reporting Initiative Standards. Wskaźniki te zostały wyróżnione poprzez dodanie kwadratowego nawiasu zawierającego określenie wskaźnika zgodnie z tym standardem. Oświadczenie to nie spełnia jednak wszystkich wymaganych aspektów raportowania wg standardu GRI Standards, w związku z czym nie można go traktować jako raport zrównoważonego rozwoju na poziomie Core.

Oświadczenie zostało przygotowane za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku. Zawiera również informacje porównawcze dla lat 2019 i 2018.

Dane liczbowe i jakościowe prezentowane w tym Oświadczeniu pochodzą z wewnętrznych systemów ZT „Kruszwica” S.A., które składają się na proces raportowania oraz walidacji danych z udziałem wewnętrznych ekspertów.

Kruszwica, dnia 19 kwietnia 2021 roku

Sprawozdanie Zarządu z działalności, w tym: Oświadczenie dotyczące stosowania przez ZT „Kruszwica” S.A. zasad ładu korporacyjnego w 2020 roku oraz Sprawozdanie na temat danych niefinansowych ZT „Kruszwica” S.A. za 2020 rok zostały zatwierdzone i podpisane przez Zarząd Spółki:

Wojciech Jachimczyk – Prezes Zarządu .....

Wojciech Bauman – Członek Zarządu .....

Oleh Chernilevskyy – Członek Zarządu .....

Magdalena Kudyba – Podgórska – Członek Zarządu .....

Sławomir Werbiński – Członek Zarządu .....

Tomasz Wika – Członek Zarządu .....